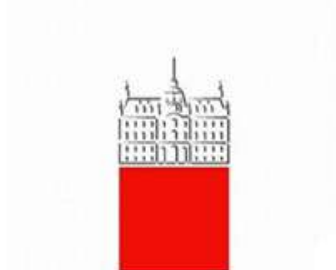

Univerza v Ljubljani

Univerza v Ljubljani

PRAVNA FAKULTETA

LETNO POROČILO 2021

**Poslovno poročilo s poročilom o kakovosti
Računovodsko poročilo**

Pravna fakulteta
Univerza v Ljubljani
100

Vizitka članice

Ime zavoda:	Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta
Krajše ime zavoda:	Pravna fakulteta
Ulica:	Poljanski nasip 2
Kraj:	Ljubljana
Spletna stran:	www.pf.uni-lj.si
Elektronski naslov:	pf-dekanat@pf.uni-lj.si
Telefonska številka:	(01) 42 03 113
Številka faksa:	(01) 42 03 115
Matična številka:	1627104000
Identifikacijska številka:	SI 13125427
Transakcijski podračun:	01100-6030707313 pri UJP

Poročilo je pripravila Komisija za kakovost v sestavi: izr. prof. dr. Katja Škrubej, prodekanja za kakovost (predsednica komisije), izr. prof. dr. Jerca Kramberger Škerl, prodekanja za gospodarske zadeve, Branko Perhaj, Alenka Peterka, Nevenka Mehle, Urban Lečnik Spaić in Samo Čigon.

Kazalo

1	UVOD	5
2	POS LANSTVO IN VIZIJA	6
3	URESNIČEVANJE CILJEV V LETU 2021 PO DEJAVNOSTIH S SAMOEVALVACIJO	8
3.1	Izobraževalna dejavnost	8
3.1.1	Prva stopnja z evalvacijo študijskih programov	8
3.1.2	Druga stopnja z evalvacijo študijskih programov	24
3.1.3	Tretja stopnja z evalvacijo študijskih programov	28
3.1.4	Program za izpopolnjevanje	31
3.1.5	Internacionalizacija v izobraževalni dejavnosti	33
3.1.6	Vpliv koronavirusa na izobraževalno dejavnosti in prilagoditve	41
3.2	Raziskovalna dejavnost	45
3.2.1	Sodelovanje v različnih vrstah projektov	45
3.2.2	Izvajanje projektov ARRS	45
3.2.3	Pridobivanje novih projektov	46
3.2.4	Sodelovanje raziskovalcev v projektih ARRS v drugih raziskovalnih organizacijah	46
3.2.5	Mednarodni projekti	48
3.2.6	Prijavljanje mednarodnih projektov	50
3.2.7	Znanstvene objave	51
3.2.8	Sodelovanje z okoljem	53
3.2.9	Vpliv koronavirusa na področje raziskovanja	55
3.3	Umetniška dejavnost	58
3.4	Prenos in uporaba znanja	58
3.5	Ustvarjalne razmere za delo in študij	60
3.6	Upravljanje in razvoj sistema kakovosti	68
3.6.1	Delovanja sistema kakovosti	68
3.6.2	Mehanizmi za spremljanje in izboljševanje kakovosti	69
3.6.3	Mednarodne evalvacije in akreditacije	70
3.7	Poslovanje	71
3.7.1	Vodenje in upravljanje Univerze v Ljubljani	71
3.7.2	Kadrovski razvoj in kadrovski načrt	71
3.8	Informacijski sistem	74
3.9	Komuniciranje z javnostmi	76
3.10	Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem	77
3.11	Notranji nadzor	78
3.12	Izvajanje nalog po pooblastilu (nacionalno pomembne naloge)	79
3.13	Razvojni cilji	79

3.14	Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev	81
3.15	Računovodsko poročilo	81
3.16	Statistični podatki (realizacija 2021)	82
4	PREDSTAVITEV UNIVERZE/ČLANICE	84
4.1	Organiziranost	84
4.2	Pregled uresničevanja predlogov ukrepov iz poročila 2021	85
4.3	Zakonske in druge pravne podlage, ki urejajo delovanje Univerze v Ljubljani	88

1 UVOD

Ta dokument predstavlja letno poročilo in zajema poslovno poročilo s poročilom o kakovosti in računovodskim poročilom Pravne fakultete Univerze v Ljubljani za leto 2021. Namen dokumenta je celovit in pregleden prikaz dosežkov v letu 2021 ter izvedenih aktivnosti za doseganje strateških ciljev Univerze v Ljubljani.

2 POSLANSTVO IN VIZIJA

Poslanstvo Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani goji temeljno, aplikativno in razvojno raziskovanje ter si prizadeva dosegati odličnost in najvišjo kakovost ter izpolnjevati najvišja etična merila na vseh področjih znanosti, umetnosti in tehnike. Na teh področjih skrbi za utrjevanje nacionalne samobitnosti, posebej z razvojem slovenske strokovne terminologije.

Na osnovi lastnega raziskovanja ter domačih in tujih raziskovalnih dosežkov izobražuje kritično misleče vrhunske znanstvenike, umetnike in strokovnjake, ki so usposobljeni za vodenje trajnostnega razvoja, ob upoštevanju izročila evropskega razsvetljenstva in humanizma ter človekovih pravic. Posebno skrb namenja razvoju talentov.

Spodbuja interdisciplinarni in multidisciplinarni študij. Izmenjuje svoje dosežke na področju znanosti in umetnosti z drugimi univerzami in znanstveno-raziskovalnimi ustanovami. Tako prispeva svoj delež v slovensko in svetovno zakladnico znanja, ki ga prenaša med študente in druge uporabnike.

Sodeluje z organizacijami iz gospodarstva in storitvenih dejavnosti v javnem in zasebnem sektorju, z državnimi organi, lokalnimi skupnostmi ter civilno družbo. S tem pospešuje uporabo svojih raziskovalnih in izobraževalnih dosežkov ter prispeva k družbenemu razvoju. Z dejavnim odzivanjem na dogajanja v svojem okolju predstavlja kritično vest družbe.

Vizija Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani bo leta 2022 doma in v svetu prepoznana, mednarodno odprta in odlična raziskovalna univerza, ki ustvarjalno prispeva h kakovosti življenja.

Vrednote Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani utrjuje akademsko skupnost profesorjev, raziskovalcev, študentov in drugih sodelavcev ter si prizadeva za uveljavitev doma in v svetu. Svoje raziskovanje, izobraževanje, strokovno in javno delovanje ter razmerja med člani utemeljuje na naslednjih vrednotah, in sicer na:

- akademski odličnosti oziroma zagotavljanju čim višje kakovosti,
- akademski svobodi sodelavcev in študentov, posebej svobodi ustvarjalnosti,
- avtonomiji v odnosu do države, političnih strank, korporacij in verskih skupnosti,
- humanizmu in človekovih pravicah, vključujoč enakost možnosti in solidarnost,
- etičnem in odgovornem odnosu do sveta.

Poslanstvo in vizija Pravne fakultete Univerze v Ljubljani

Pravna fakulteta je avtonomna in ustvarjalna akademska skupnost učiteljev, raziskovalcev, študentov in drugih sodelavcev. Njena visoka akademska odličnost temelji na kakovostni izvedbi študijskih programov, stalni interakciji s spreminjajočim pravnim okoljem in razvijajočo sodno prakso ter vpetosti njenih članov v družbeno okolje. Družbena odgovornost PF je trdna podpora vladavini prava in pravni državi kot najvišji civilizacijski vrednoti.

Pravna fakulteta bo še naprej zasledovala svoj cilj in ostala najboljša pravna šola v državi, katere diplomanti bodo najboljše usposobljeni za opravljanje najzahtevnejših pravniških poklicev v

pravosodju in sposobni vključevanja v mednarodni prostor. Cilj ostaja uvrstitev med pravne fakultete, ki v svetovnem merilu izstopajo s svojo odličnostjo in kakovostjo ter sodobnim in ustvarjalnim pristopom k pravnemu študiju.

Pravna fakulteta izvaja pedagoško in znanstveno raziskovalno delo. Fakulteta izvaja nacionalni raziskovalni in razvojni program kot del obveznega pedagoškega dela in v sklopu temeljnih, aplikativnih, razvojnih in drugih projektov. Raziskovalno in razvojno delo kot del obveznega pedagoškega dela izvajajo visokošolski učitelji in visokošolski sodelavci na svojih področjih. Pravna fakulteta si bo tudi v prihodnje prizadevala še izboljšati kakovost študija, razširiti obseg in intenzivnost raziskovalnega dela na pravnem področju in še intenzivirati mednarodne povezave v okviru tega.

Za postopno uresničevanje poslanstva in razvojne vizije in za razrešitev navedenih temeljnih razvojnih vprašanj potrebuje Pravna fakulteta (v nadaljevanju poročila pogosto PF) jasne strateške usmeritve ter iz njih izpeljane dolgoročne cilje. Ti usmeritve in cilji so zajeti v Strategiji razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2013-2020, ki jo je sprejel senat fakultete na svoji 9. seji 23. junija 2014 in je dostopna na <http://www.pf.uni-lj.si/media/strategijapf1.pdf>. Fakulteta bo sprejela novo Strategijo razvoja na podlagi nove Strategije razvoja Univerze v Ljubljani, ki pa je še v pripravi.

3 URESNIČEVANJE CILJEV V LETU 2021 PO DEJAVNOSTIH S SAMOEVALVACIJO

3.1 Izobraževalna dejavnost

Do leta 2020 je Univerza v Ljubljani (UL) zasledovala tri poglobitve dolgoročne cilje na področju izobraževanja:

- nekoliko zmanjšati število študentk in študentov,
- povečati število diplomantov za tretjino in povečati kakovost diplom,
- zmanjšati razdrobljenost programov,

ki pa jih je v letu 2021 na podlagi ocene o spremenjenih okoliščinah v družbenem okolju, v katerem deluje, prilagodila, in sicer s preusmeritvijo v rahlo povečanje števila vpisanih študentk in študentov v 1. letnik redni študija. V letu 2021 je bil namreč prvič po dolgem času uradno zabeležen primanjkljaj pravnikov na področjih klasičnih pravniških poklicev.

Upošteva se navedene dolgoročne strateške cilje UL je tudi ena od poglobitvenih usmeritev PF dvig kakovosti na področju izobraževanja. Ob tem pa lahko poročamo, da je PF navedene cilje UL na tem področju v veliki meri dosegla.

Univerza v Ljubljani še ni sprejela Strategije za leto 2022 in naslednja leta. Njen osnutek smo prejeli šele zdaj, tj. v februarju 2022, in bili povabljeni k razpravi. Pravna fakulteta bo, kot je običajno, pripravila svojo strategijo na osnovi strategije UL. Pri tem ne pričakujemo prelomnih sprememb, pač pa postopno spremljanje in povečevanje kakovosti pedagoških in znanstvenoraziskovalnih procesov na podlagi že doseženega v prejšnjem obdobju. Zaradi obeta številčnejših generacij dijakov v naslednjih letih, hkrati pa povečane trenda upokojevanja med aktivnimi izvajalci klasičnih pravniških poklicev, bo fakulteta opravila razmislek, ali v prihodnji strategiji slediti preusmeritvi iz preteklega leta, to je preusmeritvi v postopno rahlo dvigovanje števila vpisanih, pri čemer bo pozorna, da ne bo zmanjšala učinkov bistveno zmanjšane vpisa v preteklem desetletju (opazno zvišanje števila maturitetnih točk, potrebnih za vpis na fakulteto, višja povprečna ocena izpitov ipd.)

Izhajajoč iz veljavne Strategije razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani (2013–2020) zasleduje PF na področju izobraževanja zlasti te poglobitve cilje:

- izobraziti široko razgledanega pravnika, ki se bo znal samostojno in kreativno soočiti z
- družbenimi izzivi;
- povečati kakovost izvedbe študijskih programov na vseh stopnjah študija;
- povečati uspešnost in učinkovitost študija;
- tesneje povezati znanstvenoraziskovalno in izobraževalno dejavnost;
- okrepiti sodelovanje z drugimi visokošolskimi zavodi znotraj in izven UL;
- okrepiti vse oblike mednarodnega sodelovanja na pedagoškem področju;
- intenzivneje povezati izvedbo pedagoškega procesa z družbenim okoljem, predvsem z
- vključevanjem strokovnjakov iz pravosodja.

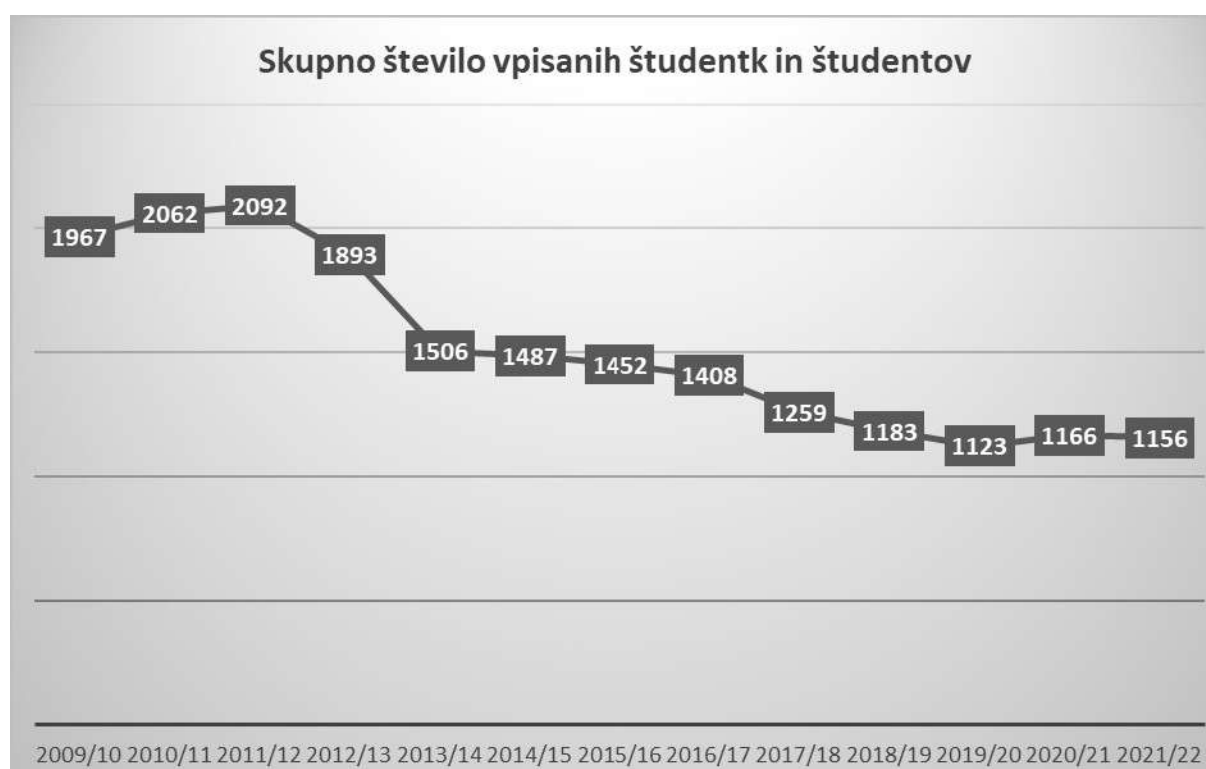
3.1.1 Prva stopnja z evalvacijo študijskih programov

PF je že kmalu po začetku izvajanja dvostopenjskega študija prava ugotovila, da delitev študija prava v dve stopnji ni ustrezna. Ločenost 1. in 2. stopnje neugodno vpliva na možnost smiselne spremljanja kazalnikov kakovosti. Ta dejavnik je bil v preteklih letih izpostavljen kot ena ključnih pomanjkljivosti na področju zagotavljanja kakovosti študija na PF. Senat PF je že v letu 2014 sprejel prvo različico enovitega magistrskega študija prava, jo nato spreminjal in izpopolnjeval ter v začetku leta 2019 sprejel dokončen program enovitega magistrskega študija prava. Po sprejemu programa na Senatu smo pripravili vlogo za začetek postopka akreditacije. V letu 2020 je bil predlog programa obravnavan v

postopku na UL, potrdil ga je Senat UL, fakulteta pa ga je oktobra 2020 posredovala v obravnavo na NAKVIS. Z njihovo odločbo z dne 30. septembra 2021 smo prejeli potrditev našega predloga programa enovitega petletnega študija, s katerim bomo sedanji dvostopenjski študij prava nadomestili. Predvidoma bomo z vpeljevanjem novega enovitega programa pričeli v študijskem letu 2023/24.

PF je skladno s Strategijama UL in PF v zadnjem desetletju postopno zmanjševala število študentk in študentov. Število je od študijskega leta 2010/11 do študijskega leta 2019/20 upadlo s približno 2.100 na približno 1.150. V študijskem letu 2020/21 prvič opažamo minimalni porast, in sicer je skupno vpisanih 1.166 študentk in študentov (glej tudi graf 1, ki prikazuje gibanje skupnega števila študentk in študentov PF od uvedbe bolonjskih študijskih programov).

Dosegli smo torej približno 45% upad števila študentov, kar je bistveno izboljšalo kvaliteto učnega procesa, predvsem zaradi boljšega razmerja med številom študentov in pedagogov, na kakovost pa vpliva tudi višji vstopni prag za vpis na pravni študij, zaradi katerega se na PF v povprečju vpisujejo uspešnejši dijaki.

Graf 1: Gibanje skupnega števila študentk in študentov (na programih 1., 2. in 3. stopnje) od uvedbe bolonjskih študijskih programov

Kljub postopnemu zmanjševanju skupnega števila študentk in študentov pa je za PF še vedno značilno **neustrezno razmerje med številom pedagogov (in drugih zaposlenih) ter študentk in študentov**, kar je eden od pomembnih kazalnikov kakovosti izobraževalne dejavnosti.

Zmanjševanje skupnega števila študentk in študentov je možno pojasniti zlasti z zmanjšanim številom razpisanih mest v 1. letniku I. stopnje; od leta 2015/16 razpisujemo 200 mest na rednem študiju, pred tem pa 256 in celo več mest. Generacije, ki zaključujejo študij, so bile do štud. leta 2018/19 še vedno številčnejše od generacij, ki se na novo vpisujejo na PF,¹ kar pa se je v štud. letu 2019/20 spremenilo, saj je velika večina študentk in študentov, vpisanih v 2014/15 (256 razpisanih mest), zaključila študij. Trend upadanja števila študentk in študentov se je zato pričakovano ustavil. V študijskem letu 2021/22

¹ Drug dejavnik pri zmanjševanju, ki je bil aktualen zlasti v letu 2016, je zaključevanje starega magistrskega programa. Glej *Poslovno poročilo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani s poročilom o kakovosti za leto 2016*.

smo razpisali 225 vpisnih mest na rednem študiju, zato pričakujemo, da bo število študentk in študentov ostalo približno na ravneh zadnjih dveh študijskih let. V skladu z rahlo preusmeritvijo strategije fakultete glede vpisa v letu 2021, ki odraža spremenjene okoliščine v družbenem okolju, je fakulteta jeseni 2021 predlagala za prihodnje študijsko leto rahlo povečan vpis, kar ji je bilo na ravni univerze na podlagi soglasja Vlade RS konec januarja 2022 odobreno.

Kot napovedano v poročilu o kakovosti iz leta 2019, smo se tudi lani, kot tudi že v letu 2020 posebej posvetili analizi izpisovanja študentov s PF.

Tabela 1: Izpisani v obdobju 2017 – 2021

	<i>vsi</i>	<i>redni</i>	<i>izredni</i>	<i>nazadnje vpisani v 1. letnik</i>	<i>ženske</i>	<i>moški</i>
<i>2017</i>	97	64	33	68 = 70,1%	72	25
<i>2018</i>	98	64	34	78 = 79,6%	70	28
<i>2019</i>	112	87	25	88 = 78,6%	76	36
<i>2020</i>	91	63	28	66 = 72,6%	70	21
<i>2021</i>	88	61	27	79 = 89,8%	67	21

Iz podatkov v tabeli izhaja, da se je v zadnjih štirih letih s PF povprečno izpisalo med 90 in 100 študentov letno, v letu 2019 pa 112. Podatek iz leta 2021, kot tudi že iz leta 2020 pa nakazujeta, da je bilo leto 2019 izjemno in da ne gre za trend povečevanja števila izpisanih študentov, ki bi bil bolj zaskrbljujoč kot stalno relativno visoko število izpisov.

Še vedno velja, da večina študentov, ki se izpišejo iz študijskega programa, ni zaključila niti prvega letnika študija (med 70% in 90%). Večina preostalih izpisanih študentov se je izpisala medtem, ko so bili vpisani v 2. letnik študija, posamični izpisi v višjih letnikih pa so predvsem posledica neuspešnega opravljanja posameznega izpita ob izkoriščenju vseh štirih oziroma petih možnosti, ki jih daje Statut UL.

Na podlagi teh podatkov lahko sklepamo, da se študenti izpisujejo predvsem zato, ker ugotovijo, da jim pravni študij vsebinsko ne ustreza ali pa je prezahteven (tezo o prezahtevnosti študija potrjuje tudi relativno bistveno višji delež izpisanih izrednih študentov, ki so bili v povprečju bistveno manj uspešni pri srednješolskem izobraževanju). Izredno zanimivo in predvsem potrebno za načrtovanje kakršnihkoli ukrepov bi bilo imeti podatek o razlogu za izpis za vsakega posameznega študenta, vendar teh podatkov zaenkrat nismo mogli pridobiti. Študenti v obrazcu za izpis lahko zapišejo razlog izpisa, vendar tega večinoma ne naredijo. Razmislek bi šel lahko v smeri obvezne izpolnitve tega dela obrazca, vendar gre lahko za občutljive osebne podatke, zato bi bilo treba preučiti tudi druge možnosti za pridobitev želenih podatkov.

Podobno kot v preteklih letih velja opozoriti, da upadanje števila študentk in študentov načeloma ni posledica upadanja zanimanja za študij prava na PF. Kljub nekaterim nenaklonjenim zunanjim

okolščinah (npr. številčno manjše generacije, konkurenca na trgu pravnega izobraževanja) ostaja **zanimanje za študij na PF** sorazmerno veliko. PF je vpisna mesta na rednem študiju vedno zapolnila že v prvem prijavnem roku.

Podatki pa kažejo, da se interes za študij na naši fakulteti povečuje: na razpis v študijskem letu 2019/20 se je prijavilo 41,5% več kandidatov, kot je bilo razpisanih mest, medtem ko je bil prejšnja leta ta presežek le okrog 27%. V študijskem letu 2020/21 je bil presežek prijav že 49%, v študijskem letu 2021/22 pa kar 52,5%.

Porast zanimanja za študij na PF je lahko deloma posledica večjih generacij, ki sta se v preteklih letih vpisovali v visokošolske programe, vendar ocenjujemo, da je velik interes za vpis na PF v zadnjih letih predvsem odraz dolgoročnih prizadevanj PF za kakovost študija in ohranitev njenega visokega ugleda. Poleg tega pa je PF podobno kot v preteklih letih tudi v letu 2020 aktivno delovala v smeri promocije študija prava na PF. Tako je npr. v namen celovite predstavitve pravnega študija (poleg ponovno dobro obiskanih informativnih dnevnih z udeležbo okrog 900 dijakin in dijakov) v sodelovanju s številnimi srednjimi šolami po Sloveniji organizirala tudi vrsto predstavitev študija in obštudijskih dejavnosti, ki potekajo na PF (na primer predstavitev PF na Sejmu izobraževanja in poklicev – Informativa, obiski in predstavitve študija na PF na srednjih šolah, ki jih skrbno izvajajo predvsem asistenti PF). Pri organizaciji in izvedbi predstavitev gre posebej izpostaviti odlično sodelovanje zaposlenih ter študentk in študentov na PF. Zaradi epidemije koronavirusa je v letu 2020 žal odpadel sejem obštudijskih dejavnosti v organizaciji društva HOPE (ki deluje na PF), na katerem so se predstavila vsa društva in obštudijske dejavnosti, ki so na voljo študentkam in študentom PF. Zaradi istega vzroka sejem prav tako ni bil izveden v letu 2021.

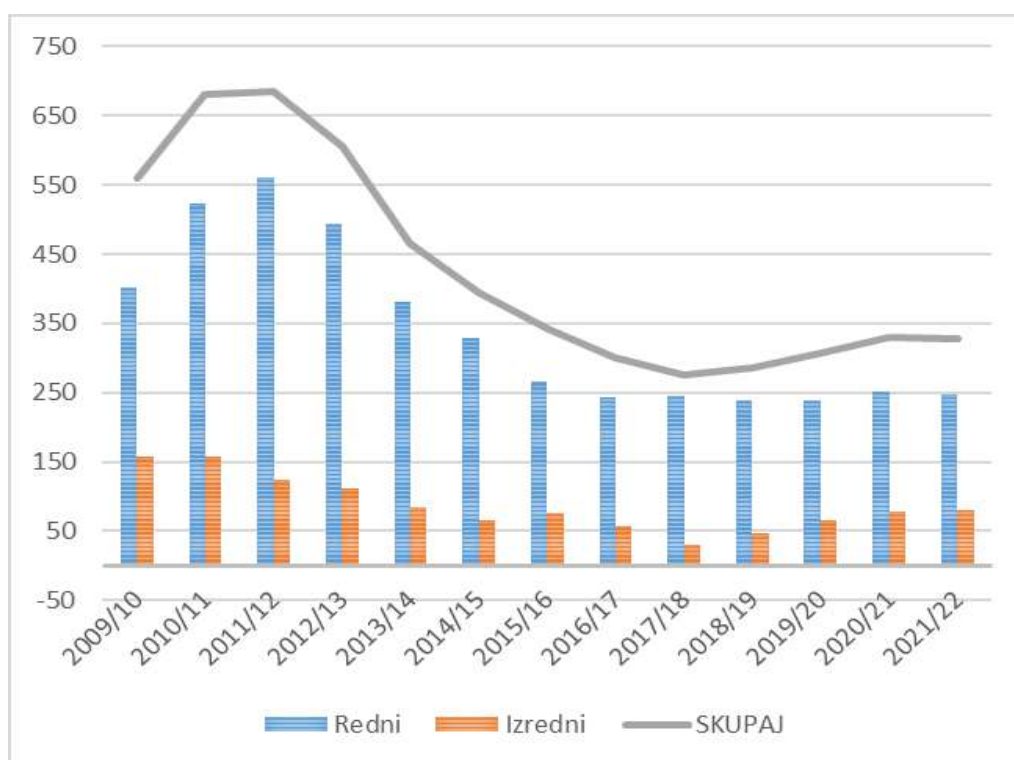
V letu 2019/20 smo povabili dijake nekaterih gimnazij, da lahko preživijo en dan na fakulteti in se udeležijo predavanj in vaj skupaj z našimi študenti. Za vaje pri enem od predmetov so vnaprej prejeli gradivo, da so se lahko pripravili in zato aktivneje sodelovali. Na vabilo sta se odzvali dve gimnaziji. Z vsake je fakulteto obiskalo približno 15 dijakov, ki so bili s takšnim načinom predstavitve študija na fakulteti zelo zadovoljni. Zaradi epidemioloških razmer v letu 2020/21 obiska dijakin in dijakov ni bilo mogoče ponoviti na enak način, smo jih pa povabili, da se udeležijo predavanj, kot jih izvajajo pedagogi po platformi Zoom na daljavo. Dijakinje in dijaki, bodoče študentke in študenti, so se lahko prijavili na poljubno število predavanj in vaj, ki so se izvajala v času od 17. februarja do vključno 1. marca 2021. Na spodaj navedenih predavanjih, ki so potekala na daljavo in v okviru študija prava na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani se jih je preko elektronskega naslova prijavilo 107, vsi prijavljeni pa so prejeli zoom povezave. Obiskali so predmete: Uvod v pravoznanstvo, Uvod v civilno pravo, Gospodarsko pravo, Pravo socialne varnosti, Rimsko pravo, Civilno procesno pravo, Kazensko pravo, Tuja pravna terminologija - francoščina in Kazensko procesno pravo.

Iz podatkov v Tabeli 2, ki kažejo gibanje števila razpisanih vpisnih mest za redni in izredni študij od uvedbe bolonjskih študijskih programov, lahko jasno razberemo zavezanost PF k cilju zmanjševanja števila študentk in študentov do vključno letošnjega leta. V skladu s preusmeritvijo na tem področju, pojasnjeno na uvodnih straneh, v prihodnjih letih pri vpisu pričakujemo rahel porast.

Tabela 2: Število vpisanih na univerzitetni študijski program I. stopnje

Število razpisanih mest		
Leto ²	Redni	Izredni
2009/10	380	200
2010/11	380	200
2011/12	380	200
2012/13	320	160
2013/14	256	160
2014/15	256	160
2015/16	200	100
2016/17	200	100
2017/18	200	100
2018/19	200	100
2019/20	200	100
2020/21	200	100
2021/22	200	100

Graf 2: Število vpisanih na univerzitetni študijski program I. stopnje

Graf 2 kaže, da je skupno število vpisanih v 1. letnik univerzitetnega študijskega programa I. stopnje sicer v zadnjih treh letih nekoliko poraslo, kar pa je posledica večjega števila vpisanih na izredni študij v zadnjih treh študijskih letih (Tabela 2). Kljub opisanemu trendu pa je število vpisanih na izredni študij

² V študijskem letu 2008/2009 je PF zadnjič razpisala prosta mesta za (stari) univerzitetni dodiplomski študij Pravo. Od študijskega leta 2009/10 se podatki o razpisanih mestih nanašajo na (bolonjski) univerzitetni študijski program I. stopnje.

še vedno bistveno nižje od razpisanih mest, ki je že nekaj let 100 mest. V študijskem letu 2019/20 smo opravili analizo izrednega študija, na podlagi katere smo v letu 2020/21 poskusno uvedli nov model poučevanja izrednih študentov na način, ki je bližje poučevanju rednih študentov. Ugotovili smo namreč, da izredni študentje v povprečju malo obiskujejo posebne pedagoške ure, ki so jim namenjene, ampak se raje vključujejo v pedagoške ure, namenjene rednim študentom. Na podlagi opravljene analize o izvedbi izrednega študija in pričakovanih izrednih študentov smo nadaljevali s tem pristopom tudi v letu 2021/22. Zgoraj omenjena analiza je pokazala tudi, da se je v letu 2018/19 v enem letu po vpisu izpisalo 18% študentov, kar je nekoliko manj kot prejšnja leta, a še vseeno kar precej. Med redne študente v času celotnega študija preide le približno četrtina izrednih študentov. V štirih letih prvostopenjski študij zaključi bistveno manj izrednih (v zadnjih štirih letih med 3,12% in 8,89%) kot rednih (v zadnjih štirih letih med 23,1% in 28,2%) študentov.

Tabela 3: Število (prvič) vpisanih v 1. letnik izrednega študija

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/2020	2020/21	2021/22
Število prvič vpisanih	45	24	43	53	56	60

Podatki v Tabeli 4 prikazujejo aktualno stanje vpisanih študentk in študentov na PF v začetku študijskega leta 2021/2022, in sicer po različnih letnikih in načinih študija (vpisa).

Tabela 4: Število vpisanih na I. stopnji študija v študijskem letu 2021/22

2021/2022	1. LETNIK		2. LETNIK		3. LETNIK		4. LETNIK		DODATNO LETO		Skupaj
	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	
Prvič	202	60	152	9	150	1	124	7	22	0	727
Ponovno	42	16	9	0	4	1	0	0	0	0	72
podaljšan status	3	4	3	0	4	0	2	0	0	0	16
Skupaj	247	80	164	9	158	2	126	7	22	0	815

V preteklih letih je bilo že večkrat poudarjeno, da omejevanje števila vpisanih in posledično manjše število študentk in študentov samo po sebi ni zagotovilo, da se bodo na PF res vpisali tudi najustreznejši kandidati in kandidatke za študij prava. Zato je bila v razpravah na fakulteti večkrat v ospredju možnost ponovne uvedbe **sprejemnega izpita**, pri čemer pa se vedno znova zastavi tudi vprašanje vsebine takega izpita, torej kako zajeti in ustrezno preveriti vse sposobnosti, ki se zahtevajo za dobrega pravnika. Zaenkrat se za sprejemni izpit nismo odločili, in sicer tudi na podlagi poročil iz tujine, pri katerih so pravne fakultete poročale, da je uspešnost študentov na predhodnem izobraževanju najbolje napovedovala njihovo uspešnost na pravnem študiju. K tej odločitvi je prispevalo tudi dejstvo, da odkar razpisujemo po 200 vpisnih mest (od leta 2015/16 dalje), stalno rahlo narašča število točk, potrebnih za vpis v program prve stopnje, in sicer od 72,5 na 82 v preteklem letu 2021/22 (Tabela 5). V Tabeli 6 spodaj smo za zadnjih sedem let naredili tudi pregled minimuma povprečja ocen, potrebnih za pridobitev Zoisove štipendije., ki izkazuje izrazit trend naraščanja, v opazovanem obdobju v povprečju za več kot pol ocene.

Tudi v prihodnjih letih bomo spremljali, ali bo boljši uspeh vpisanih v srednji šoli prispeval k dvigu študijske uspešnosti (povprečne ocene, prehodnost med letniki) in ali je našo dosedanjo usmeritev potrebno glede tega na kakršenkoli način prilagoditi.

Tabela 5: Točke, potrebne za vpis program 1. stopnje (redni študij)

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Točke, potrebne za vpis	63	72,5	72,5	73	72	76	77	82

Tabela 6: Minimum povprečje ocen, potreben za Zoisovo štipendijo (Top 5) po letnikih

TOP 5%	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
1. letnik	8,63	8,38	8,25	9,00	8,29	8,75	8,75
2. letnik	8,89	9,13	8,78	9,11	9,22	9,0	9,33
3. letnik	9,43	9,63	9,63	9,5	9,67	9,86	9,75
4. letnik	9,11	9,36	9,27	9,36	9,33	9,56	9,6

PF od študijskega leta 2009/10 razpisuje tudi 10 mest za tujce. Ker je analiza njihovega uspeha pri študiju pokazala izrazito slabo podobo (le 11,3% jih je po vpisu v obdobju med študijskimi leti 2009/10 do 2015/16 napredovalo iz 1. letnika), je PF s študijskim letom 2018/19 med vpisne pogoje dodala znanje slovenščine. PF namreč ocenjuje, da je neznanje (ali nezadostno znanje) slovenščine poglavitni razlog za takšen slab študijski uspeh vpisanih študentov tujcev, ker študij prava temelji na natančnem razumevanju pravnih besedil ter sposobnosti konciznega ustnega in pisnega izražanja v slovenščini. Zaradi nacionalne obarvanosti velikega deleža predmetov je pretežni del študijske literature v slovenščini, ki se za študente tujce brez dobrega znanja slovenskega jezika očitno kaže kot prevelika ovira. V študijskem letu 2018/19 so se na mesta za tujce vpisale le tri študentke in predložile potrdilo o znanju slovenščine na zahtevani ravni B2. Vse omenjene študentke, vpisane v 2018/19, še vedno niso opravile pogojev za napredovanje (dve nista opravili nobenega izpita, ena pa le tri). Od 8 vpisanih tujcev v študijskem letu 2019/20 je ena opravila pogoj za redno napredovanje v 3. letnik, ena pa je še

naprej vpisana v 2. letnik s podaljšanim statusom, ena se je izpisala na novo, štirje pa še vedno niso opravili nobenega izpita za prvi letnik in očitno nič več ne študirajo. V študijskem letu 2020/21 so se na mesta za redni študij za tuje državljane (iz držav, ki niso članice EU) vpisali štirje študenti. En se je po opravljenih dveh izpitih izpisal. Dve nista opravili nobenega izpita in pavzirata, ena od njiju je imela status študenta s posebnimi potrebami, zdravstvene težave ima tudi v tem letu in je na zdravljenju. Preostali študent pa je zelo uspešen (opravil je vse izpite) in se redno vpisal v 2. letnik. V študijskem letu 2021/22 so se vpisali štirje študenti, vsi državljani bivše SFRJ.

Pravna fakulteta bo spomladi 2022 sodelovala na virtualnih Informativnih dnevih v zvezi z aktivnostmi s področja informiranja in nujenja podpore za mednarodne študentke in študente kjer se UL udeležencem med drugim predstavi na virtualnem sejmu – Virtual Fair of Education: <https://friendlyhr.gre> za vzpostavitev virtualne hale UL, v kateri bodo predstavljene vse članice UL (3 akademije in 23 fakultet). V okviru virtualnega sejma je predvidena promocija predvsem v regiji Zahodnega Balkana.

Ker je v povprečju študijski uspeh tujcev, kljub temu da morajo pred vpisom izkazati ustrezno znanje slovenščine, slab, bomo skušali analizirati morebitne druge razloge za to in ugotoviti, ali so med njimi (tudi) takšni, na katere lahko vpliva fakulteta.

Običajno se kot kazalnika kakovosti upoštevata tudi **prehodnost** študentk in študentov med letniki ter **povprečno trajanje študija**. PF je že v preteklih letih razmeroma nizko prehodnost izpostavljala kot eno od težav pri spremljanju kakovosti izobraževalne dejavnosti. Po eni strani je lahko nizka prehodnost res (upravičeno) razumljena kot pokazatelj sistemskih težav pri študiju, a po drugi strani prav to kaže tudi na ohranjanje trajne skrbi PF za visoko raven študijskih standardov in kakovost njenih diplomantk in diplomantov, ki jih PF ne želi za vsako ceno podrežati pragmatičnim interesom, tj. zgolj nominalnemu dvigu kakovosti. Kljub ambivalentnemu odnosu do prehodnosti kot kazalniku kakovosti študija, pa PF vsa leta spremlja njegovo vrednost.

V Tabeli 7 so prikazani podatki o prehodnosti ob začetku študijskega leta 2020/21. Primerjava z letom 2019/20 je lani pokazala, da je iz 1. v 2. letnik v lanskem letu napredovalo 8% več študentov (od tega 14% več rednih in 8% manj izrednih študentov). Večja prehodnost kot v letu 2019/20 se je kazala tudi pri prehodu iz 2. v 3. in iz 3. v 4. letnik (upoštevali smo tudi študente, ki so leto prej »pavzirali«, ter študente, ki so prešli z izrednega na redni študij, od tod ponekod število odstotkov, večje od 100). Nekaj let pred tem je prehodnost ostajala približno na istih odstotkih.

Vzroke za večjo prehodnost je iskati v manjšem številu vpisanih študentov in povečevanju točk, ki se zahtevajo za vpis na PF, predvsem pa v prizadevanjih PF za spodbudo študentov k sprotnemu študiju, ki se pri posameznih predmetih kaže npr. z uvedbo semestrskih kolokvijev in možnosti pridobivanja delnih ocen s seminarskimi nalogami in sodelovanjem pri pouku. Z vsakim letom se tudi krepi sistem tutorstva, ki ga zagotavljamo za veliko večino predmetov na prvi stopnji študija in ki pomeni pomembno oporo in pomoč študentom pri študiju in načrtovanju opravljanja študijskih obveznosti. Seveda je bila v letu 2019/20 pomemben zunanji faktor, ki je vplival na vse vidike študijskega procesa, tudi pandemija koronavirusa. Podatki kažejo, da je prišlo v letnem semestru 2020 do rahlega porasta povprečnih ocen pri izpitih na PF, porast prehodnosti pa je bil še bistveno bolj izrazit. Koliko so na te podatke vplivali sprememba načina pedagoškega procesa (na daljavo), koliko pa zunanji dejavniki (npr. več časa za študij ob odsotnosti drugih študentskih dejavnosti), bomo skušali ugotoviti z analizo v letu 2022, pri kateri bomo upoštevali tudi nove podatke za leto 2021, ki je bilo s COVID-19 še bolj zaznamovano. Podatki za to leto o prehodnosti na I. stopnji študija so zbrani v Tabeli 7a in v primerjavi z letom 2020/21, ko je prehodnost izrazito porasla, izkazujejo v vseh letnikih znižanje. Napovedana analiza bi morala odgovoriti na vprašanje, ali je to zgolj korekcija na prehodno raven (npr. zaradi zamika pri prilagoditvi zlasti na primernejše načine izvedbe izpitov na daljavo) ali so na to vplivali kakšni drugi dejavniki. Pri tem pa je treba upoštevati, da je upad majhen, hkrati pa je povprečna ocena v vseh letnikih višja, še posebej v drugem letniku.

Tabela 7: Prehodnost na I. stopnji študija 2020/2021

Prehodnost	1. letnik (Iz prvega v drugi)	2. letnik (Iz drugega v tretji)	3. letnik (Iz tretjega v četrti)
Skupaj	54,6 %	93,7 %	102,4 %
Redni	65,8 %	95,4 %	108,8%
Izredni	13,6 %	76,9 %	35,7 %

Tabela 7a: Prehodnost na I. stopnji študija 2021/2022³

Prehodnost	1. letnik (Iz prvega v drugi)	2. letnik (Iz drugega v tretji)	3. letnik (Iz tretjega v četrti)
Skupaj	49,4 %	84,8 %	94,9 %
Redni	61,0 %	92,6 %	98,4%
Izredni	11,7 %	9,1 % !!! Op.	58,3 %

V Tabeli 8 spodaj pa prikazujemo le **čisto prehodnost iz 1. v 2. letnik**, ki je izračunana nekoliko drugače kot prehodnost v Tabeli 7, in sicer tako, da zajema le študente 2. letnika, ki so redno napredovali iz 1. letnika (torej brez ponavljalcev).⁴ Iz tabele izhaja, da se je prehodnost najprej nekoliko povečala, in sicer po tem, ko je PF začela zmanjševati število vpisnih mest, in je nato do leta 2019/20 nihala med približno 38% in 44%. V letu 2019/20 pa je prehodnost izrazito narasla – od 41% leta 2018/19 na 55% leta 2019/20. Kot že omenjeno, se je na eni tretjini letnega semestra 2020 začela epidemija koronavirusa, ki je nato zaznamovala tudi vsa tri izpitna obdobja. Kljub temu da je bila epidemija 18. 5. 2020 preklicana, so namreč v času vseh izpitov veljale stroge omejitve glede združevanja v izobraževalnih ustanovah, ki so onemogočale fizično izvedbo nekaterih izpitov, druge pa je bilo treba izvesti na drugačen način kot običajno. Spremembe pri poučevanju in nato izvedbi izpitov so lahko vplivale na prehodnost, gotovo pa so nanjo vplivali tudi številni drugi dejavniki, povezani z epidemijo, ki jih bomo lahko vsaj delno analizirali že v letu 2022. Za ta ogromen skok v prehodnosti, ki je brez vzporednice v skoraj desetletju spremljanja tega kazalca, ni enoznačne razlage, še posebej v luči dejstva, da se je prehodnost v lanskem letu spet znižala, a ne veliko in ostaja še vedno na 52, 40%, kar je osem odstotnih točk več kot v predkovidnem letu 2018/2019. Vsekakor lahko tudi letos vztrajamo na domnevi, da je sprememba povezana s pandemijo. Ta je utegnila vplivati na pojav dejavnikov, ki so morda vplivali na (nezavedno) znižanje zahtevnosti študija. Prav tako je k skoku morebiti prispevalo tudi težje nadziranje pisnih preverjanj znanja v novem digitalnem okolju, ki se mu pedagogi še niso

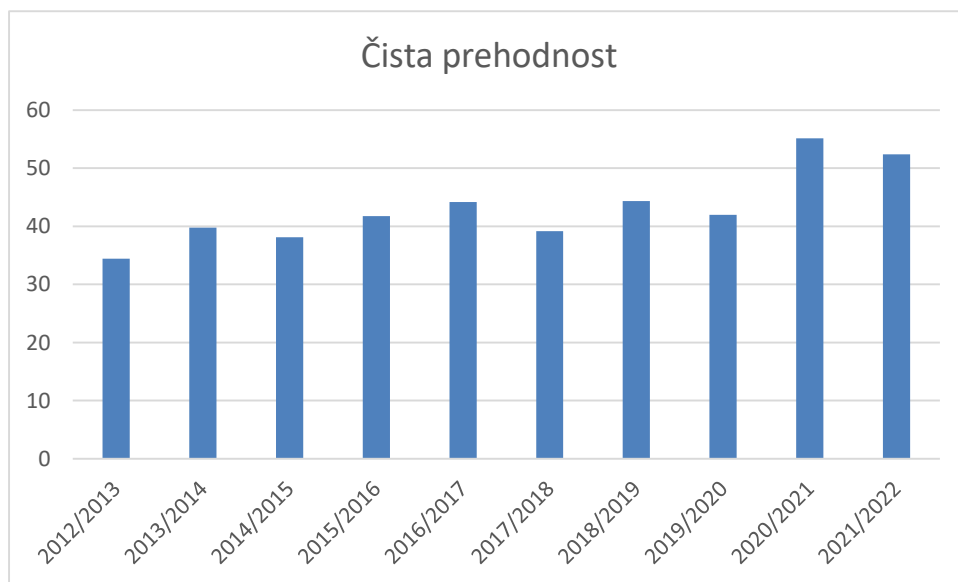
³ V 3. letnik je izredno vpisan samo en študent, lani pa jih je bilo v 2. letniku skupaj s ponavljalci 11.

⁴ UL prehodnost med letniki, ki jo lahko primeroma opredelimo s pomočjo prehodnosti iz 1. v 2. letnik, izračunava na sledeč način: število vpisanih v 2. letnik v obdobju t (tekočem študijskem letu) brez ponavljavcev / število vpisanih v 1. letnik vključno s ponavljavci v prejšnjem študijskem letu ($t-1$).

znali dovolj hitro prilagoditi. Po drugi strani pa je tudi res, da so študentom v času razglašene epidemije, ko so morali ostali doma, odpadle vse ostale aktivnosti in so imeli precej več časa za osredotočenje na študij. Prav tako pa ne smemo kot morebitnega razloga zanemariti izjemen dodaten angažma učiteljev in asistentov za kakovost vseh kategorij izobraževalnega procesa v skrbi za znanje študentov prav zaradi nove situacije, v kateri smo se zaradi pandemije znašli. Celostna analiza vzrokov, ki je zaradi zagotovitve potrebne distance pri ugotavljanju in potrjevanju morebitnega trenda, smiselna po ukinitvi ukrepov zaradi Covid-19, bo za načrtovanje študijskega procesa naprej še kako dobrodošla.

Tabela 8: Čista prehodnost v 2. letnik rednih študentov (prvi vpis v 2. letnik / prvi vpis v 1. letnik)

Štud. leto napredovanja	Čista prehodnost v %
2012/2013	34,45
2013/2014	39,76
2014/2015	38,15
2015/2016	41,77
2016/2017	44,21
2017/2018	39,15
2018/2019	44,34
2019/2020	41,97
2020/2021	55,15
2021/2022	52,4

Graf 2a: Čista prehodnost v 2. letnik rednih študentov (prvi vpis v 2. letnik / prvi vpis v 1. letnik)

Čista prehodnost izrednih študentk in študentov iz 1. v 2. letnik pa je bistveno nižja in se v letih, navedenih v Tabeli 8, giblje le okrog 15% (v zadnjem študijskem letu pa le 7,14%: od lani prvič vpisanih 56 izrednih je letos napredovalo: 1 izredno in 4 redno v 2. letnik). Analiza izrednega študija, izvedena v

letu 2020, je pokazala, da je bilo povprečno število točk, s katerimi se na PF vpisujejo izredni študenti, na 1. vpisnem roku 61,88, na 2. vpisnem roku (ko se je vpisalo več kot polovica izrednih študentov) pa 50, medtem ko je bilo povprečno število točk vpisanih rednih študentov 85,51). Ostajamo pri oceni, da je ta velika razlika v uspehu novih študentov na srednješolskem izobraževanju najverjetneje eden od pomembnih razlogov za bistveno slabši uspeh na pravnem študiju. Naj na tem mestu z obžalovanjem in hkrati začudenjem opozorimo na spremembo na sistemski državni ravni, ki nam letos - verjetno pa bo tako tudi v prihodnje - onemogoča pridobiti določene podatke, zelo pomembne za spremljanje kakovosti po fakultetah, pri čemer mislimo zlasti na višino povprečnih točk, doseženih na maturi, potrebnih za vpis na določeno fakulteto. Univerza namreč od letos naprej dostopa do relevantne podatkovne baze nima več (prijavni postopek pa poteka na portalu eVŠ-VIP).

Vsako leto pa je dobrodošel še en izračun prehodnosti: **čista prehodnost od 1. do 4. letnika**. Ta podatek nam namreč pove, kolikšen delež vpisanih v 1. letnik je redno napredovalo (brez ponavljanja ali pavziranja) do vpisa v 4. letnik. Tako izračunamo prehodnost za ves čas študija. Letos vpisane študentke in študente v 4. letnik smo primerjali s prehodnostjo študentk in študentov 4. letnika v preteklih treh študijskih letih. Pri tem nismo ločevali prehodnosti redno in izredno vpisanih v 1. letnik, ker lahko študent v času študija prehaja med obema oblikama študija.

Iz Tabele 9 izhaja, da le okrog četrtna študentk in študentov redno napreduje iz letnika v letnik v času študija na programu I. stopnje, da pa se prehodnost v obravnavanih letih ves čas zvišuje in je v predhodnih štirih letih narasla kar za eno tretjino, s 23,1% na 30,6%, nato pa se je letos spet malenkost znižala, in sicer na 27,54%.

Tabela 9: Čista prehodnost od 1. do 4. letnika (prvič vpisani v 4. letnik / prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (ne glede na status rednega ali izrednega študenta))

<i>Štud. leto</i>	<i>Prehodnost</i>
<i>2017/2018</i>	<i>23,14%⁵</i>
<i>2018/2019</i>	<i>24,55 %⁶</i>
<i>2019/2020</i>	<i>28,26 %⁷</i>
<i>2020/2021</i>	<i>30,60 %⁸</i>
<i>2021/2022</i>	<i>27,54 %⁹</i>

⁵ V štud. letu 2014/15 je bilo v 1. letnik vpisanih 247 rednih študentov in 52 izrednih, od teh jih je bilo v štud. l. 2017/18 v 4. letnik vpisanih 69.

⁶ V štud. letu 2015/16 je bilo v 1. letnik vpisanih 191 rednih študentov in 62 izrednih, od teh jih je bilo v štud. l. 2018/19 v 4. letnik vpisanih 62.

⁷ V štud. l. 2019/2020 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 66 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 234 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

⁸ V štud. l. 2020/2021 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 65 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 212 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

⁹ V letošnjem štud. l. 2021/2022 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 65 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 236 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

Ukrep za povečanje prehodnosti (in boljših študijskih rezultatov nasploh) tudi v letu 2021 ostaja **spodbujanje sprotne delo** študentk in študentov, na primer s preverjanjem prisotnosti na vajah (zlasti v nižjih letnikih, kjer je problem prehodnosti najočitnejši), delnimi preverjanji znanja (kolokviji) in upoštevanjem sodelovanja pri pouku pri končni oceni. K izboljšanju stanja v zvezi s tem problemom bistveno pripomore tudi vedno večji poudarek, ki ga PF namenja **sistemu tutorstva** na vseh ravneh (tutorstvo za tuje študentke in študente na študijski izmenjavi, predmetno tutorstvo, uvajalno tutorstvo, tutorstvo za študentke in študente športnike in tutorstvo za študentke in študente s posebnimi potrebami). Več o tem v posebni rubriki o tutorskem sistemu spodaj v poglavju 3.5. Ustvarjalne razmere za delo in študij.

V študijskem letu 2017/18 smo prvič podaljšali zimsko izpitno obdobje za en teden, premaknili izredne izpitne roke iz marca na januar in redne izpitne roke (za semestrsko predmete) iz marca na mesec maj oz. junij (pri čemer smo seveda ohranili januarske izpitne roke za predmete prvega semestra). Te spremembe smo ohranili tudi v naslednjih študijskih letih, saj jih ocenjujemo kot dobre; z njimi smo zagotovili nemoteno izvajanje neposrednega pedagoškega dela v času zimskega in poletnega semestra, optimalnejšo razporeditev izpitnih rokov in spoštovanje študijskega koledarja UL, ki ne predvideva izvedbe izpitov (rednih rokov) izven izpitnih obdobji. Tabeli 8 in 9 kažeta, da navedena sprememba prehodnosti ni poslabšala, kar je ob uvedbi te spremembe skrbelo predvsem študentke in študente.

Iz tabele 10, ki sledi, izhaja zelo zanimiv podatek oz. trend. V zadnjih treh letih beležimo stalno poviševanje povprečnih ocen opravljenih izpitov vseh letnikov. Razen v letu 207/18, ko je bilo odstopanje v višini ocene navzgor, in to zgolj v prvem letniku, je mogoče ta trend opaziti že v predkovidnih letih. Kateri od dejavnikov je v kakšni meri prispeval k navedenemu, ni mogoče ugotoviti, verjetno pa gre za prepletenost več dejavnikov (torej tudi spremembe izpitnih rokov, razvitega tutorskega sistema, spodbujanja sprotne učenja). Kljub sprotnim pogovorom in obravnavam možnih odgovorov na vprašanje, kakšen je bil vpliv pandemije koronavirusa in s tem sprememb tako v študijskem procesu kot v vsakdanjem življenju študentov, bo treba poglobljeno analizo, napovedano zgoraj pri vprašanju prehodnosti, šele opraviti.

Tabela 10: Povprečna ocena izpitov

Letnik/leto	2020/21	2019/20	2018/19	2017/18	2016/17	2015/16	2014/15
1. letnik	7,34	7,29	7,16	7,38	7,09	7,06	7,08
2. letnik	8,21	7,98	7,89	7,77	7,64	7,88	7,56
3. letnik	8,62	8,49	8,21	8,16	8,24	8,19	8,02
4. letnik	8,78	8,74	8,53	8,66	8,45	8,52	8,46

K izboljšanju kakovosti študijskega procesa na PF je bil že v študijskem letu 2017/18 namenjen tudi ukrep **omejitve vpisa na izbirne predmete** programa I. stopnje in v naslednjih letih postopno zmanjševanje vpisnih mest; s 100 v 2017/18 smo jih v letu 2018/19 znižali na 90 in v 2019/2020 na 80

(omejitev na 80 vpisanih smo ohranili tudi v študijskem letu 2020/21). Preko študentskega informacijskega sistema (ŠIS) se na posamezni izbirni predmet lahko vpiše 15 študentk in študentov manj, kot je določena kvota, 15 dodatnih študentk in študentov pa dobi možnost vpisa na želeni predmet v postopku obravnave prošnje za zamenjavo izbirnega predmeta. Takšen sistem dodatnih prošenj je bil uveden zato, da ne bi razpisanih mest zapolnili predvsem študentke in študenti, ki so v prejšnjem letu pavzirali, in tako tistim, ki redno napredujejo, pa pogoje za vpis v višji letnik izpolnijo nekoliko pozneje, omejili izbiro. Če je prošnja 15 ali manj, se vsem ugodi. Če pa bi jih bilo več kot 15, bi se pri njihovi obravnavi upoštevalo redno napredovanje po študijskem programu, kot dopolnilna kriterija pa še število ECTS prejšnjega letnika in povprečna ocena. Po uvedbi takšnega sistema ni bilo pri nobenem predmetu teh prošenj več kot 15, zato navedenih kriterijev za izbiro (še) ni bilo potrebno uporabiti. Tako se je tudi izkazalo, da ni bil utemeljen strah, ki so ga ob uvedbi kvot izražali predvsem študentke in študenti, pa tudi nekateri pedagogi, da številni študenti ne bodo mogli vpisati predmeta, ki jih zelo zanima (za takšne je namreč utemeljeno pričakovati, da bi ob zapolnitvi mest v ŠIS vložili prošnjo za sprejem). S temi kvotami predvsem dosegamo bolj enakomerno razporeditev študentk in študentov pri posameznih predmetih, kar omogoča bolj kakovostno izvedbo posameznih (izbirnih) predmetov: po eni strani se je zmanjšalo število vpisanih pri številčno najbolj obremenjenih predmetih, po drugi strani pa se je z uvedbo tega ukrepa povečala možnost, da se je zaradi nekoliko enakomernejše razporeditve vpisa na izbirne predmete v polnem obsegu (in ne v obliki konzultacij) izvajalo več izbirnih predmetov, kar prispeva k povečani izbirnosti študijskih vsebin tudi na dejanski ravni.

V skrbi za stalno ažuriranje študijskega programa smo že v študijskem letu 2020/21 ponudili možnost uvedbe nekaterih **novih izbirnih predmetov**, ki pa se bodo zaradi ohranjanja finančne vzdržnosti programa izvajali izmenično z določenimi obstoječimi izbirnimi predmeti. Katedre so predloge za nove predmete z utemeljitvijo njihove aktualnosti podale spomladi 2020. Na ta način je bilo akreditiranih 5 novih predmetov na prvi stopnji (Zavarovalno pravo, Pravo varstva pred diskriminacijo, Varstvo zasebnosti v kazenskih postopkih, Zasebnopravni vidiki ureditve interneta, Izbrana poglavja iz zgodovine angleškega prava) in en nov predmet na drugi stopnji (*Ius commune* - rimsko pravo in evropska pravna tradicija). Nekateri novi izbirni predmeti so se lahko začeli izvajati že v študijskem letu 2021/2022 (npr. Izbrana poglavja iz zgodovine angleškega prava, Pravo varstva pred diskriminacijo, Varstvo zasebnosti v kazenskih postopkih in *Ius commune* - rimsko pravo in evropska pravna tradicija), drugi pa se bodo šele v prihodnjem, saj je bila njihova akreditacija prepozna. Spremljanje razvoja različnih področij prava in s tem potreb po novih izbirnih predmetih ostaja stalna skrb PF, ki se ji bomo posvetili tudi v letu 2022 in po potrebi oblikovali in akreditirali nove izbirne predmete.

Že v študijskem letu 2019/20 smo akreditirali tudi nova izbirna predmeta Pravne veščine v praksi – pravna klinika in Pravne veščine v praksi – simulacija sodnega postopka, in sicer na prvi in drugi bolonjski stopnji. Več kot 20-letna tradicija izvajanja študentskih tekmovanj in pravnih klinik kot obštudijskih dejavnosti je tako organsko prerasla v izbirne predmete. Ker sta predmeta specifična v smislu, da se v okviru obeh predmetov ponujajo različne vsebine glede na pravno kliniko ali tekmovanje, ki ga študent izbere oziroma je sprejet v ekipo, je bilo treba sprejeti tudi posebni Pravilnik za izvajanje teh izbirnih predmetov, ki je objavljen na spletni strani fakultete.

Spremembe pogojev za zaključek študija na univerzitetnem programu I. stopnje, ki so začele veljati že s študijskim letom 2015/16, so pomembno prispevale h kakovosti študija tudi v letu 2021. Za zaključek študija na I. stopnji univerzitetnega študijskega programa zadostuje, da študentka oziroma študent opravi vse študijske obveznosti in izpite iz posameznih predmetov tega študijskega programa, ni pa potrebno izdelati in uspešno zagovarjati diplomskega dela. Nova ureditev glede zaključka študija na I. stopnji nakazuje tudi težnjo PF k oblikovanju enovitega petletnega študijskega programa, ki se zaključi s kakovostno izdelanim, obsežnejšim magistrskim diplomskim delom.

S tem je povezano tudi število diplomantk in diplomantov oziroma **zaključevanje študija** na programu I. stopnje. V Tabeli 11 je prikazano skupno število študentk in študentov, ki so na PF zaključili študijski program pravo I. stopnje, in sicer upošteva začetek izvajanja tega študijskega programa v študijskem letu 2009/10:¹⁰

Tabela 11: *Diplomantke in diplomanti na študijskem programu I. stopnje*

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Število	77	123	225	233	185	150	175	126	141

Medtem ko je od uvedbe bolonjskih študijskih programov leta 2009/10 število študentk in študentov, ki so zaključili študij I. stopnje, naraščalo do leta 2015, pa je v letu 2016 njihovo število začelo padati, razveseljivo pa je, da je v letu 2021 spet naraslo. Ob tem pa velja opozoriti, da zmanjšanje števila diplomantk in diplomantov v predhodnih letih ni bila posledica dejavnikov kakovosti, kot je na primer (slaba) prehodnost med letniki, temveč je bilo zmanjšanje predvsem posledica strateške odločitve PF, ki je v preteklih letih znatno omejila vpisna mesta in začela tudi dejansko zmanjševati število vpisanih študentk in študentov.¹¹ Z rahlo preusmeritvijo glede tega cilja, pojasnjeno na uvodnih straneh, pričakujemo, da bo z določenim zamikom številka diplomantov počasi še naraščala.

Ukinitve diplomske naloge za zaključek študija I. stopnje (že pred nekaj leti) je dodatno prispevala tudi k manj zapletenemu (in hitrejšemu) **prehodu med I. in II. stopnjo študija**. Večina tistih, ki zaključijo študij I. stopnje, se odloči za neposreden prehod (nadaljnji vpis) na študij prava II. stopnje. Tako je na primer od 174 študentk in študentov, ki so se v študijskem letu 2019/20 prvič vpisali na študijski program II. stopnje, kar 162 takšnih, ki so študijski program I. stopnje zaključili v študijskem letu 2018/19 in torej študij na PF nadaljevali z neposrednim vpisom na študijski program II. stopnje.

Trajanje študija I. stopnje (to je od vpisa do uspešno opravljenega zadnjega izpita 4. letnika) študentk in študentov, ki so zaključili študij I. stopnje, je bilo v letu 2020 krajše od leta poprej (za približno 4 mesece), letos pa je bilo v primerjavi z lani v povprečju za dva meseca daljše. Za obdobje pred letom 2018 tovrstnih izračunov nismo delali, zato primerjava s prejšnjimi leti ni mogoča. V Tabeli 12 so prikazani podatki posebej za redne in izredne študentke in študente, pri čemer so med izredne študentke in študente uvrščeni le tisti, ki so imeli ta status v 4. letniku (študent, ki se vpiše v 1. letnik kot izredni študent, lahko kasneje preide med redne in tudi obratno). Pri izstopajočem podatku za izredni študij za leto 2020 je treba poudariti, da je diplomirala le ena izredna študentka in torej ne gre za povprečno trajanje, pač pa le za eno osebo, medtem ko pri podatku za izredni študij za leto 2021 opozarjamo, da je diplomiralo šest izrednih in 135 rednih študentov od katerih je bilo pet takih, ki so študirali tudi do 200 mesecev. Med njimi je bila študentka športnica s poškodbami, podjetnica ter študentka s posebnimi potrebami. Brez upoštevanja njihovega povprečja študija, bi bil povprečen čas rednega študija krajši za tri in pol mesece (na cca. 57 mesecev).

¹⁰ Glede na začetek izvajanja tega študijskega programa v študijskem letu 2009/10 je razumljivo, da je fakulteta prve diplomante oziroma diplomantke na tem študijskem programu dobila v letu 2013.

¹¹ Podatki o razpisnih mestih in številu vpisanih za pretekla leta so v tabelarični in grafični obliki prikazani zgoraj.

Tabela 12: Trajanje študija

Leto zaključka študija/ oblika študija	Redni študij	Izredni študij	Redni in izredni skupaj
2018	63 mesecev	70 mesecev	64 mesecev
2019	62 mesecev	79 mesecev	63 mesecev
2020	58,52 mesecev	92 mesecev	58,79 mesecev
2021	60,52 mesecev	76,5 mesecev	61,2 mesecev

Kot v preteklih letih, tudi za leto 2021 velja, da so za kakovost v izobraževalnem procesu na PF vedno bolj pomembne alternativne oblike poučevanja, ki vključujejo tudi **aktivne metode učenja in poučevanja** ter **sodelovanje z okoljem v okviru študija**.¹² Tako se na primer pedagoško delo v okviru izvajanja študijskih programov vseskozi dopolnjuje s praktičnimi primeri ter obiskovanjem najpomembnejših mednarodnih, državnih, nedržavnih in zasebnih subjektov, ki zaposlujejo pravnike. Na fakulteti redno gostimo predavateljice in predavatelje s tujih pravnih fakultet ter iz prakse (sodniki, odvetniki, notarji, strokovnjaki iz gospodarstva itd.).

Tudi v študijskem letu 2020/21 je fakulteta izvajala predmet Pravo migracij in azila. Posebnost tega predmeta je, da je bilo njegovo izvajanje sofinancirano iz projekta Jean Monnet. V letu 2017 je bila PF namreč uspešna s prijavo na razpisu Izvršne agencije EU za izobraževanje, audiovizualne zadeve in kulturo (EACEA) za modul Jean Monnet (do 2020). PF je na razpisu kandidirala s projektom »*Migration and Refugee Law in Europe*«, v okviru katerega je predvidela tudi izvajanje novega izbirnega predmeta »Pravo migracij in azila«, in sicer z nosilcem izr. prof. dr. Samom Bardutzkyjem. Izvajanje predmeta je z aktualno tematiko ter vpetostjo v mednarodno okolje dodatno obogatilo pedagoški proces in prispevalo h kakovosti študija na PF.

PF je bila že v študijskem letu 2020 uspešna tudi na razpisu Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada RS za financiranje gostovanja slovenskih doktorjev znanosti, ki delujejo v tujini. V tem okviru sta v poletnem semestru 2019/20 na PF gostovali prof. dr. Urška Velikonja, ki deluje na univerzi Georgetown v ZDA, in prof. dr. Nina Peršak, ki je bila zaposlena na univerzi v Gentu, Belgija in na CEA, Madžarska. Izvedli sta izbirna predmeta v angleškem jeziku, ki so si ju lahko izbrali tako slovenski kot tujih študenti na izmenjavi na PF. Profesorica Velikonja je izvedla tudi še dodatni seminar v angleškem jeziku, na katerega so bili povabljeni vsi študenti. Z gostovanji slovenskih doktorjev znanosti, ki delujejo v tujini, že nekaj let uspešno bogatimo študijski program in izbirnost. V zimskem semestru študijskega leta 2020/21 sta tako s ponudbo jesenskih šol in bralnih seminarjev na PF gostovala še prof. dr. Damjan Kukovec z Univerze Middlesex v Londonu in dr. Matija Žgur z Univerze Roma Tre v Rimu, v poletnem pa dr. Lela Mélon (avgust – september 2021).

¹² Ugotovitev se nanaša na vse stopnje študija, tj. programe I., II. in III. stopnje.

Ob rednih oblikah študija pa so bile študentkam in študentom na voljo še druge učne vsebine in načini, ki zahtevajo oziroma omogočajo posebej aktivno možnost pridobivanja in praktičnega preverjanja novih znanj. Tako so imeli študenti in študentke v študijskem letu 2019/20 v okviru PF možnost sodelovati na več različnih pravnih klinikah oziroma svetovalnicah, domačih in mednarodnih tekmovanjih iz simulacij reševanja pravnih sporov (t. i. *moot court* tekmovanjih) (kot že omenjeno, smo ti dve obliki dela preoblikovali v izbirne predmete in jih od leta 2020/21 naprej izvajamo v tej obliki), poletnih šolah s predavatelji iz tujine (v ruskem, nemškem in francoskem jeziku), ki so bile vse izvedene kljub pandemiji koronavirusa, in manjših raziskovalnih projektih, strokovnih ekskurzijah ipd., v sodelovanju z učitelji PF. Na kakovost študija v tem kontekstu nesporno kaže tudi dejstvo, da študenti in študentke PF na študentskih tekmovanjih praviloma dosegajo vrhunske uvrstitve, v okviru drugih dejavnosti pa prepoznavne dosežke. V študijskem letu 2020/21 so ekipe študentov PF sodelovale na 16 mednarodnih in dveh domačih študentskih pravnih tekmovanjih in pri šestih pravnih klinikah v organizaciji pedagogov PF. Več o konkretnih tekmovanjih in pravnih klinikah spodaj v rubriki o Obštudijskih dejavnostih.

Sodelovanje pri pravnih klinikah in študentskih tekmovanjih je ovrednoteno z 2 ali 4 ECTS, odvisno od obsega (z letom 2020/21 se kot izbirni predmeti izvajajo tiste pravne klinike in tista študentska tekmovanja, ki so bili že prej ovrednoteni s 4 ECTS – vrednotenje ostaja enako). Sodelovanje na enotedenskih intenzivnih poletnih šolah z naravnimi govorci je ovrednoteno z 2 ECTS, kreditno pa na predlog ovrednotimo tudi seminarje in predmete, ki jih izvajajo gostujoči predavatelji, če ustrezajo kriterijem za dodelitev ECTS. Študenti pridobljene ECTS lahko izkoristijo za menjavo z vpisanimi izbirnimi predmeti, ali pa se jim sodelovanje vpiše v priložo k diplomi. Za zamenjavo s prej vpisanim izbirnim predmetom se sicer ne odločijo vsi študenti, ki bi to lahko storili, saj pri takšnih dejavnostih ne pridobijo številčne ocene, te pa so pomemben dejavnik pri vrstnem redu za opravljanje pripravništva za Pravniški državni izpit (številčne ocene pri izbirnih predmetih so praviloma relativno visoke).

3.1.2 Druga stopnja z evalvacijo študijskih programov

Na podlagi odločitve NAKVISA s konca septembra 2021, s katero je potrdil predlog naše fakultete za uvedbo enovitega petletnega magistrskega študija, lahko uvodoma v to poglavje izrazimo pričakovanje, da bomo z njegovo vpeljavo pričeli predvidoma v letu 2023/24. V letu 2022/23, ko bomo s pripravami na to pomembno spremembo pričeli, bo potrebno pripraviti tudi načrt z oceno, kaj to pomeni za izvajanje druge stopnje programa, kot je bil akreditiran do sedaj.

Kot je bilo že večkrat izpostavljeno, je bilo do sedaj izvajanje študija na II. stopnji bistvenega pomena za zagotavljanje celovitosti in kakovosti pravnega izobraževanja, saj se za opravljanje vseh ključnih pravniških del v pravosodju zahteva diploma I. in II. stopnje študija prava. Kljub težavam na začetku izvajanja študija na II. stopnji v letu 2013/2014, ki so bile pretežno posledica zunanjih dejavnikov (umik finančnih sredstev, potrebnih za izvajanje II. stopnje študijskega programa s strani države), se je PF v danih okoliščinah ustrezno prilagodila in začela študij pravočasno izvajati. V študijskem letu 2016/17 pa je PF prvič začela študij na II. stopnji izvajati v prvotno zastavljeni obliki, tj. izhajajoč iz **štirih različnih usmeritvenih modulov** (splošni, gospodarskopравни, državnopravni, mednarodnopravni modul), ki jih imajo na voljo študentke in študenti, vpisani na ta študijski program.

Tako študentke in študenti poleg dveh skupnih obveznih predmetov opravljajo študijske obveznosti pri obveznih predmetih izbranega modula ter vpišejo še dva izbirna predmeta, pri čemer je dodatna izbirnost zagotovljena s tem, da lahko študent oziroma študentka kot izbirni predmet vpiše tudi katerega od predmetov iz preostalih treh modulov.

Pomemben prispevek h kakovosti študija na II. stopnji je predstavljala odločitev senata PF, da se pedagoški proces (v okrnjenem obsegu) izvaja tudi pri tistih predmetih modula na II. stopnji, pri katerih je vpisanih manj kot 10 študentk in študentov. V letu 2017 je senat PF namreč sprejel spremembo *Pravilnika o podrobnejših merilih za vrednotenje dela pedagoških delavcev Pravne fakultete Univerze v Ljubljani*, ki določa, da se predavanja v obsegu 1/3 ur, predvidenih v učnem načrtu, izvedejo tudi, če je na posamezni predmet modula na II. stopnji študija vpisanih (le) od 5 do 9 študentk oziroma študentov. Ta rešitev nakazuje, da PF resno pristopa k izbirnosti tudi na ravni dejanskega izvajanja študijskega procesa. To rešitev smo ohranili tudi v naslednjih študijskih letih, pri čemer je bilo praviloma na vse module oz. na vse predmete modulov vpisanih 10 ali več študentk in študentov in so se zato kontaktne ure izvedle v celoti v obsegu, določenim z učnimi načrti predmetov.

Za letu 2021 lahko že peto leto zapored ugotavljamo spremembe pri zaključevanju študija I. stopnje in vpisu na II. stopnjo bolonjskega študijskega programa; po študijskem letu 2016/17 je število vpisanih upadlo in se tri leta ni bistveno spreminjalo (Tabela 13), nato pa je v letu 2020 precej upadlo (s predlani 174 na 138 lani), a se je letos rahlo zvišalo (na 140). Ob tem je ponovno potrebno opozoriti, da je bilo navedeno zmanjšanje vpisa treba razumeti predvsem kot odraz strateške odločitve PF, ki je v preteklih letih znatno omejila vpisna mesta v 1. letnik študijskega programa I. stopnje (leta 2012/13 je PF začela postopno zniževati število razpisanih mest, ki je nato do leta 2015/16 upadlo s 380 na 200 – v vseh naslednjih letih je ohranila to številko).¹³ Kot je bilo že izpostavljeno, je mogoče zaupanje študentk in študentov v kakovost izobraževanja na obeh stopnjah pravnega študija na PF razbrati iz visoke stopnje neposrednega prehoda iz študijskega programa I. stopnje na program II. stopnje. Upad vpisa na II. stopnjo v zadnjih petih letih, ki se je letos sicer zaustavil, je bil torej posledica manjšega števila študentk in študentov, ki so v teh letih zaključili program I. stopnje na PF zaradi zmanjšane števila vpisnih mest od študijskega leta 2015/16 dalje. Iz Tabele 13 izhaja, da se diplomanti I. stopnje v skoraj 100 odstotkih vpisujejo na drugostopenjski študij (v posameznih letih je videti nekaj nihanja, kar najverjetneje pomeni, da si nekateri študenti med prvo in drugo stopnjo vzamejo eno leto »odmora«).

¹³ Podatki o razpisnih mestih in številu vpisanih za pretekla leta so v tabelarični in grafični obliki prikazani zgoraj.

To kaže, da so študenti dosedanji dvostopenjski študij razumeli kot neločljivo celoto. In tudi to je razlog za nadomestitev dvostopenjskega študija prava z enovitim magistrskim študijem.

Na podlagi zgoraj omenjenih podatkov, da se je prehodnost v vseh letnikih v študijskem letu 2019/20 povišala, hkrati pa se je na drugo stopnjo vpisalo celo več študentov kot jih je v istem študijskem letu diplomiralo na I. stopnji, upad vpisa na II. stopnji ni posledica zmanjšane prehodnosti na I. stopnji. Najpomembnejši faktor je gotovo bil ta, da se je na II. stopnjo vpisovala prva generacija, pri kateri je bilo število vpisnih mest na I. stopnji omejeno na 200 (še leto prej je bila ta številka 256).

Tabela 13: *Diplomanti študijskega programa I. stopnje, vpis v program II. stopnje in diplomanti II. stopnje*

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Število diplomantov programa I. stopnje	77	123	225	233	185	150	175	126	141
Število vpisanih v program II. stopnje	85	120	219	229	179	164	174	138	140
Število diplomantov II. stopnje	1	13	73	79	188	188	182	155	121

Ne glede na dejstvo, da se večina študentk in študentov odloči za vpis dodatnega leta (Tabela 14 spodaj), **zaključevanje študija** na II. stopnji poteka brez omembe vrednih težav. V začetnih letih izvajanja tega študijskega programa se je povečevalo število študentk in študentov, ki so zaključili študij na tej stopnji, kar prikazuje Tabela 13 (zgoraj). Pri tem je posebej opazno, da se je v letu 2017 število magistrrov in magistric skoraj podvojilo, nato pa se ustalilo med 180 in 190. Glede na postopno zmanjševanje skupnega števila študentk in študentov, vpisanih na I. stopnjo na PF, je mogoče pričakovati, da bo v prihodnje vsaj še nekoliko upadlo – podobno, kot je bilo mogoče to opaziti v zvezi z zaključevanjem študija na I. stopnji in v zvezi z vpisom v program II. stopnje. Določen upad števila diplomantov II. stopnje je bilo opaziti tudi leta 2020, kar je bilo delno sicer posledica zmanjšanja vpisanih generacij, delno pa morda tudi, enako kot na I. stopnji, pandemije koronavirusa in povečanja števila študentov (za 22 v primerjavi z letom prej), ki so se odločili za dodatno leto na II. stopnji (t.i. absolventski staž), prav tako pa je število upadlo tudi v letu 2021 (na 121 s 155 v preteklem letu).

Tabela 14: Število vpisanih na II. stopnji študija v študijskem letu 2021/22

2021/22	1. LETNIK		DODATNO LETO		Skupaj
	redni	izredni	redni	izredni	
Prvič vpisani	137	3	125	1	266
Podaljšan status	0	0	11	0	11
Skupaj	137	3	136	1	277

PF je pred nekaj leti uvedla kvote mentorstev magistrskim nalogam. Študentka oz. študent lahko prevzame temo magistrske naloge v času vpisa v 1. letnik ali v dodatno leto. Komisija za študijske zadeve vsako leto glede na število vpisanih v 1. letnik in v dodatno leto določi število mentorstev, ki jih lahko prevzame pedagog. Ta ukrep je dosegel enakomernjšo obremenitev pedagogov z mentorstvi in s tem ustvaril pogoje za bolj kakovostno mentorstvo in bolj kakovostne magistrske naloge. V letih 2019/20, 2020/21 in 2021/2022 so vsi visokošolski učitelji razpisali oziroma sprejeli 5 do 7 naslovov magistrskih nalog.

Naj na tem mestu poudarimo, da je bila Pravna fakulteta v letu 2020/21 uspešna pri kandidaturi svojih študentov za Prešernove nagrade študentom. Za preteklo leto jo je prejel Tim Horvat pod mentorstvom doc. dr. Aleša Novaka.

PF si bo v prihodnje prizadevala še izboljšati študijski proces na II. stopnji, predvsem z delnimi posegi v študijski program, in sicer na tistih mestih, kjer se bo to izkazalo kot potrebno. Ena od takšnih sprememb v štud. l. 2018/19 je bila uvedba novega izbirnega predmeta Združitve, prevzemi in finančno prestrukturiranje gospodarskih družb. Pred začetkom vsakega študijskega leta pa nosilci predmetov posodobijo učne načrte, v katerih se tako odraža razvoj določenih pravnih področij. V študijskem letu 2019/20 je potekala razprava o posodobitvi programa na način, da se uvedejo novi izbirni predmeti, ki bi se izvajali izmenično z obstoječimi. Komisija za študijske zadeve in nato Senat PF sta na II. stopnji potrdila tri nove izbirne predmete, in sicer *Ius commune* - rimsko pravo in evropska pravna tradicija, Pravne veščine v praksi – pravna klinika in Pravne veščine v praksi – simulacija sodnega postopka. Spremljanje razvoja različnih področij prava in s tem potreb po novih izbirnih predmetih ostaja stalna skrb PF, ki se ji bomo posvetili tudi v letu 2022 in po potrebi oblikovali in akreditirali nove izbirne predmete tudi na II. stopnji. Seveda pa bo že v letu 2022 zlasti treba pričeti z izvajanjem vseh potrebnih aktivnosti za uspešno vpeljavo enovitega magistrskega študija.

Vse obštudijske dejavnosti, ki so opisane v poglavju 2.1., lahko vpišejo tudi študenti in študentke II. stopnje, enako velja za študentsko raziskovalno delo. Pri analizi izvajanja programa I. stopnje smo kot pokazatelj kakovosti izpostavili *neposredno povezovanje obštudijskih dejavnosti s študijskim procesom* PF zato, ker lahko študentke in študenti z akreditiranimi obštudijskimi dejavnostmi nadomestijo en izbirni predmet. Študentke in študenti II. stopnje, ki sodelujejo v teh obštudijskih dejavnostih, pa tega ne morejo storiti, ker so vsi izbirni predmeti v programu II. stopnje ovrednoteni s 6 ECTS (razen novih izbirnih predmetov Pravne veščine v praksi – pravna klinika in Pravne veščine v praksi – simulacija sodnega postopka, ki sta ovrednotena s 4 ECTS), obštudijske dejavnosti pa z 2 ali 4 ECTS. Vendar pa je treba poudariti, da se za udeležbo v obštudijskih dejavnostih kljub nezmožnosti uveljavljanja ECTS v rednem programu odloči veliko število študentov II. stopnje, kar kaže, da so za takšno vrsto dela

motivirani predvsem zaradi njegove vsebine in izkušenj, ki jih pridobijo in jim koristijo kasneje na trgu dela. Sodelovanje se študentom II. stopnje vpiše v prilogo k diplomi.

Eden od namenov dvostopenjskega študija, ki ga je zasledovala t.i. bolonjska reforma visokošolskega študija, je bila tudi **možnost, da študentke in študenti, ki so zaključili program I. stopnje določenega programa, nadaljujejo s študijem II. stopnje v študijskem programu na drugem področju ali na istem področju, vendar v okviru drugega visokošolskega zavoda.** Na takšen način naj bi pridobili znanja z različnih področij in različne kompetence (ali izkušnje s študijem istega področja na različnih visokošolskih zavodih), kar naj bi jim olajšalo vstop na trg dela. PF je zato v akreditiranem študijskem programu II. stopnje določila pogoje za vpis kandidatov, ki niso zaključili študija na PF. Za kandidatke in kandidate, ki so zaključili program 1. stopnje nepravne (pa vendar sorodne) smeri, je določila seznam predmetov, pri katerih morajo takšni kandidati opraviti izpite in z njimi zbrati 60 ECTS. S temi izpiti pridobijo temeljna znanja s področja prava, kar jim omogoča uspešen študij na II. stopnji prava na PF.

V Sloveniji je mogoče študirati pravo še na dveh fakultetah: Pravna fakulteta Univerze v Mariboru in Evropska pravna fakulteta Nove univerze. Študij I. stopnje prava je na obeh fakultetah oblikovan kot triletni študij, s katerim pridobi diplomant 180 ECTS. Ker je študij prava I. stopnje na naši fakulteti oblikovan kot štiriletni študij (diplomant pridobi 240 ECTS), je študij na II. stopnji enoletni in je nadgradnja tistih znanj, ki jih naši študenti pridobijo v okviru štiriletna I. stopnje. Zato neposreden vpis diplomantov prava s triletnega študija I. stopnje ni mogoč. PF je kot vpisni pogoj za takšne kandidate določila, s katerih področij prava mora diplomant triletnega študija pridobiti določeno število ECTS (v skupnem obsegu 60 ECTS), da se lahko vpiše v program II. stopnje. Ker sta programa ostalih dveh pravnih fakultet različna, je Komisija za študijske zadeve oblikovala glede na njune programe seznam predmetov, ki jih mora kandidat uspešno opraviti, da se vpiše v program II. stopnje PF. Vendar pa je pri teh kandidatih praviloma potrebno oblikovati individualni seznam teh predmetov, saj gre pogosto za kandidate, ki so bili najprej vpisani v program I. stopnje na naši fakulteti in pri nas opravili nekaj izpitov, nato pa se prepisali na drugo pravno fakulteto in tam zaključili program I. stopnje, na II. stopnjo pa se želijo »vrniti« na našo fakulteto. Komisija za študijske zadeve vsakemu kandidatu izda sklep s seznamom potrebnih izpitov. Seznam teh izpitov oz. predmetov imenujemo »pripravljalni letnik«, čeprav dejansko ne predstavlja vpisa v študijski program, ampak je dejansko seznam diferencialnih izpitov, ki morajo biti opravljeni kot pogoj za vpis na II. stopnjo. Nekateri od teh predmetov so identični predmetom I. stopnje, pogosto pa predstavljajo le del učnih vsebin predmetov I. stopnje in so zanje pedagogi oblikovali posebne učne načrte. Vsem kandidatom nudijo pedagogi tudi posebne konzultacije.

Podatki v Tabeli 15 kažejo, da je v obdobju 2009–2021 veliko kandidatov pokazalo interes za vpis v program 2. stopnje in da med njimi prevladujejo nepravniki. Podatki pa tudi kažejo, koliko od teh kandidatov, »vpisanih v pripravljalni letnik«, je opravilo vse diferencialne izpite in se tudi dejansko vpisalo na II. stopnjo in koliko je ta program do izteka leta 2021 tudi zaključilo. Podatki kažejo, da je od 160 (letos 171, kot izhaja iz ažurirane Tabele 15)) kandidatov, ki jim je Komisija za študijske zadeve odobrila opravljanje diferencialnih izpitov, le 9% opravilo vse tako določene izpite (le 5% nepravnikov, a 24% pravnikov z drugih pravnih fakultet) in se vpisalo v program 2. stopnje, le 7% kandidatov pa je študijski program 2. stopnje tudi zaključilo. Predvsem izstopa majhen odstotek tistih, ki so uspešno opravili vse diferencialne izpite, pri čemer je pričakovano bistvena razlika med kandidati, ki niso opravili prvostopenjskega pravnega študija, in tistimi, ki so tak študij opravili, vendar na drugi fakulteti.

Vzrok tega slabega rezultata je predvsem specifika pravnega študija, ki je zahteven in so mu predvsem študenti, ki prej niso študirali prava, vsebinsko težko kos. Relativno slaba je uspešnost tudi pri diplomiranih pravnikih triletnih študijev drugih pravnih fakultet, med katerimi pa je precej takšnih, ki so študij najprej začeli na PF in se po neuspehu prepisali na drugo pravno fakulteto. Slabega rezultata ne pripisujemo premajhni angažiranosti pedagogov oziroma fakultete, saj si študenti »pripravljalnega letnika« lahko v dogovoru s pedagogi sami ustvarijo časovnico opravljanja izpitov, pedagogi pa so jim na razpolago za konzultacije.

Problematika »pripravljalnega letnika« bo odpadla oziroma se bo bistveno spremenila, ko bomo predvidoma v študijskem letu 2023/24 uvedli enovit magistrski študij, prehajanja med I. in II. stopnjo več ne bo. Hkrati so zgornji podatki tudi eden od argumentov za uvedbo enovitega magistrskega študija. Empirično se je namreč izkazalo, da se študenti, ki končajo I. stopnjo na PF, praktično v 100% takoj vpišejo na II. stopnjo (in ne odhajajo npr. na katero od drugih pravnih fakultet), hkrati pa je izjemno malo diplomantov I. stopnje z drugih fakultet, ki jim uspe izpolniti pogoje za vpis na II. stopnjo študija na PF. Populacija študentov tako v največji meri ostaja enaka skozi prvo in drugo stopnjo.

Tabela 15: *Uspešnost vpisanih v pripravljalni letnik (vpisani v obdobju 2009–2021)*

Zaključena izobrazba 1. stopnje	Vpis v pripravljalni letnik	Vpis v program 2. stopnje	Zaključena 2. stopnja
Nepravnik	122	8	4
Pravna fakulteta UM	15	6	6
Evropska pravna fakulteta	28	4	3
Pravna fakulteta v tujini	6	0	0
Skupaj	171	18	13

3.1.3 Tretja stopnja z evalvacijo študijskih programov

Kljub v preteklih letih zaznamim pomanjkljivostim glede zasnove (in posledično izvedbe) **doktorskega študija**, na tem področju v letu 2021 ni bilo bistvenih sprememb. Spodnji tabeli prikazujeta stanje na študijskem programu pravo III. stopnje konec leta 2021.

Tabela 16: Število vpisanih na III. stopnji študija v študijskem letu 2021/22

Vrsta študija	Izbirna skupina	1.let. prvič	1.let. pon.	1.let. s podalj. status.	2.let. prvič	(Prvič) neposredno v 2. letnik
3-letni	Civilno pravo					
3-letni	Delovno pravo in pravo socialne varnosti					
3-letni	Ekonomska analiza prava					
3-letni	Evropsko pravo					
3-letni	Gospodarsko pravo					
3-letni	Kazensko pravo					
3-letni	Kriminologija					
3-letni	Mednarodno pravo					
3-letni	Teorija prava in države					
3-letni	Upravno pravo					
3-letni	Ustavno pravo					
4-letni	Civilno pravo	3		1	2	
4-letni	Delovno pravo in pravo socialne varnosti	1		1		
4-letni	Ekonomska analiza prava				1	
4-letni	Evropsko pravo	1				
4-letni	Gospodarsko pravo	2	1		1	
4-letni	Kazensko pravo	4				
4-letni	Kriminologija	1			1	
4-letni	Mednarodno pravo	3			1	
4-letni	Pravna zgodovina	1				
4-letni	Rimsko pravo				1	
4-letni	Teorija prava in države	1				
4-letni	Upravno pravo	1			1	
4-letni	Ustavno pravo	2			1	
Skupaj:	64¹⁴	20	1	2	9	0

¹⁴ Seštevek obeh tabel skupaj (16 in 16a)

Tabela 16a: Število vpisanih na III. stopnji študija v študijskem letu 2021/22 - nadaljevanje

Vrsta študija	Izbirna skupina	2.let. pon.	2.let. s podalj. status.	3.let. prvič	3.let. s podalj. status.	4.let. prvič	Dod. leto	S podalj. statusom dodatnega leta
3-letni	Civilno pravo						3	
3-letni	Delovno pravo in pravo socialne varnosti						1	
3-letni	Ekonomska analiza prava							
3-letni	Evropsko pravo							
3-letni	Gospodarsko pravo						1	2
3-letni	Kazensko pravo						2	
3-letni	Kriminologija						2	
3-letni	Mednarodno pravo							
3-letni	Teorija prava in države						1	
3-letni	Upravno pravo			2			1	1
3-letni	Ustavno pravo						1	
4-letni	Civilno pravo	1		4		1		
4-letni	Delovno pravo in pravo socialne varnosti							
4-letni	Ekonomska analiza prava			1				
4-letni	Evropsko pravo							
4-letni	Gospodarsko pravo			1				
4-letni	Kazensko pravo							
4-letni	Kriminologija			1				
4-letni	Mednarodno pravo			1				
4-letni	Pravna zgodovina							
4-letni	Rimsko pravo							
4-letni	Teorija prava in države			1				
4-letni	Upravno pravo			2				
4-letni	Ustavno pravo			2				
Skupaj:	64	1	0	15	0	1	12	3

Tabela 17: Zaključek študijskega programa pravo na III. stopnji¹⁵

Leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Število	0	0	2	4	7	8	9	12	12	14	12	7

V začetku študijskega leta 2021/22 je bilo torej na doktorski študij na novo vpisanih 20 novih študentk in študentov, z zagovorom doktorske disertacije pa je ta program leta 2021 uspešno zaključilo 7 študentk oziroma študentov.

Senat PF je leta 2018 spremenil študijski program III. stopnje tako, da ga je podaljšal za eno leto. S tem je program uskladjal z ureditvijo doktorskega študija v novem Statutu UL (iz leta 2017). V nov (daljši) program pa so se študenti prvič vpisali v študijskem letu 2019/20.

Ključni dejavnik za dvig kakovosti na tem področju pa ostaja v osnovi nespremenjen: v okviru PF je potreben resnejši razmislek o zasnovi doktorskega študija, predvsem v 1. letniku, ki ob pričakovanem (in zaželenem) nadaljnjem nižanju števila vpisnih mest ne more potekati na način predmetnega študija, razdrobljenega po številnih moduli in z omejitvijo izvajanja pri manjšem številu vpisanih študentov. PF sicer nadaljuje s prizadevanji za doseg tega cilja, vendar razprava ostaja v okviru Komisije za doktorski študij, saj predlogi v tej fazi še niso dovolj izdelani za širšo obravnavo in odločanje (na Senatu). V letih 2020 in 2021 so (bile) možnosti za takšne široke in strateške razprave omejene tudi zaradi pandemije koronavirusa in številnih dodatnih obveznosti in omejitev, ki so jih bile deležne fakultete, in posamezni pedagogi v zvezi s tem.

Tudi v letu 2021 je PF uspešno sodelovala pri izvedbi interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa UL Varstvo okolja.

3.1.4 Program za izpopolnjevanje

V letu 2019 smo pričeli z izvajanjem Programa za izpopolnjevanje Specializacija znanj s področja prava. V okviru tega programa smo akreditirali 20 modulov in jih v začetku leta 2019 razpisali 10. Intenzivno smo se posvetili promociji programa, pa se je kljub temu prijavilo le 26 slušateljev na pet modulov. Navedeno število prijav ocenjujemo za nizko, predvsem pa pod našimi pričakovanji. Menimo, da je program oblikovan kakovostno in da smo tudi izvajanje zastavili tako, da bi slušatelji pridobili dodatna znanja tudi s priznanimi strokovnjaki iz prakse (dogovorili smo se za sodelovanje z Vrhovnim sodiščem RS, Odvetniško zbornico RS in Odvetniško akademijo). Konec leta 2019 smo ponovno razpisali 10 modulov, pri čemer smo (za razliko od prejšnjega razpisa) pri vsakem modulu določili minimalno število vpisanih, potrebnih za izvedbo modula (od 5 do 20, različno po moduli). Na noben pa modul se ni prijavilo zadostno število kandidatov za izvajanje. Kaže se, da za vpis ni zanimanja predvsem zato, ker zaključen program ne pomeni stopnje izobrazbe in tudi bistveno ne prispeva h kariernemu napredovanju. Z Odvetniško akademijo smo oblikovali predlog sprememb Zakona o odvetništvu, po

¹⁵ Podatki v tabeli prikazujejo le število študentk in študentov, ki so pridobili naziv doktor oziroma doktorica pravnih znanosti na (bolonjskem) študijskem programu III. stopnje, ne pa tudi tistih, ki so v tem obdobju študij zaključili na starem, predbolonjskem doktorskem študijskem programu.

katerih bi tudi zaključen program izpopolnjevanja (z doseženim določenim številom kreditnih točk) bil osnova za pridobitev naziva »odvetnik specialist«. Odložili smo se, da bomo ponovno razpisali program za izpopolnjevanje v primeru, če bo ustrezno spremenjen Zakon o odvetništvu in bi bil zato interes za vpis programa za izpopolnjevanje večji.

V letu 2019/2020 sta program za izpopolnjevanje uspešno zaključila dva študenta, eden na modulu Razvoj prava v evropski tradiciji in drugi na modulu Delovno pravo in pravo socialne varnosti. V študijskem letu 2020/21 iz zgoraj opisanih razlogov nismo razpisali programov za izpopolnjevanje.

V študijskem letu 2021/22 se je vpisalo 6 slušateljev, ena slušateljica pa je program zaključila (modul Gospodarsko pravo).

IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST - Povzetek v obliki preglednice:

Ključne izboljšave in dobre prakse v preteklem obdobju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Izpeljava postopkov za akreditacijo novega enovitega petletnega magistrskega študija Pravo, ki so se uspešno zaključili z odločbo NAKVISa s konca septembra 2021.	Enoviti magistrski petletni študijski program bo študentkam in študentom omogočil notranje koherentnejši študij z zveznim napredovanjem iz letnika v letnik ter zlasti v četrtem in petem letniku dvakratno možnost izbire določenih študijskih vsebin.
Uvajanje izbranih oblik IKT tehnologije v študijski proces, zlasti spletnih učilnic, in sicer ob podpori univerzitetne IKT službe v povezavi z novimi nalogami t.i. multiplikatorja teh kompetenc na fakulteti ter z izpeljavo uvodnih delavnic.	Večja osredotočenost sporazumevanja med profesorji in študenti, lažja in preglednejša dostopnost študijskih gradiv na enem mestu, uporaba vrste novih funkcionalnosti tako za potrebe izvajanja študija na daljavo, ko je ta zaradi zunanjih razmer edini možen, kot tudi v premišljeni navezavi na pedagoške vsebine, posredovane v živo.
Nadaljevanje trenda povečane prehodnosti, pri čemer je bil največji skok v študijskem letu 2019/2021, pri čemer bo potrebno po koncu pandemije opraviti temeljito analizo, kaj so bili ključni razlogi zanjo: koliko je bil ključni dejavnik pandemija (več časa za študij), koliko pa kvalitetnejši pedagoški proces, oz. katera kombinacija razlogov in dejavnikov.	Večja prehodnost vpliva na skrajševanje povprečne dolžine trajanja študija in v načelu odraža njegovo večjo učinkovitost.
Ključne slabosti	Predlogi ukrepov
Neustrezna zasnova doktorskega študija PF.	Neustrezna zasnova doktorskega študija je slabost, ki jo izpostavljamo že več let. Opravljene so bile razprave in pridobljeni podatki, vendar pa je pandemija koronavirusa z nujno prerazporeditvijo virov v reševanje akutnih težav povzročila, da je delo na reformi doktorskega študija nekoliko zastalo. Načrtujemo ponoven zagon tega dela v letu 2022. Zaenkrat so bile izpostavljene ideje, da bi odpravili

	modularnost doktorskega študija in zasnovali ustrežnejši izbirni postopek za doktorske študente, vendar tudi te usmeritve še niso bile sprejete in konkretizirane v širši razpravi.
Pri študiju na daljavo je ena ključnih slabosti načinov izvajanja, ki sedaj prevladujejo, opravljanje izpitov, pri čemer je poseben problem nepooblaščen snemanja predavanj in vaj ob hkratnem izmikanju vključitve v pedagoški proces s kamero.	Vzpostavitev protokolov, po katerih bo zlasti v manjših skupinah (skupine za vaje in izbirni predmeti) vklop s kamero za spremljanje procesa, še posebej pa za priznanje obveznosti, kjer je to določeno s študijskim programom, potreben. Hkrati pa si prizadevati za vpliv na kulturo sporazumevanja v akademskem okolju z vztrajnim in jasnim posredovanjem razlogov, zakaj brez tega pedagoški proces bistveno trpi in svojega temeljnega cilja, ki je v osvajanju znanja z aktivno participacijo, ne more doseči. Nujno je nasloviti problematiko snemanja predavanj, delanja posnetkov zaslonov ter do pedagogov in študentov žaljivih objav z uporabo posnetkov na družbenih omrežjih. V ta namen je potrebno pripraviti ustrezne protokole z jasnimi disciplinskimi sankcijami.
Veliko število izpisanih študentk in študentov.	Že lansko leto smo napovedali ukrepe za zmanjšanje števila izpisov s fakultete. Že v letu 2020 smo naredili številčne analize, vendar pa nam ni uspelo pridobiti podatkov o razlogu za izpis, ki bi bil ključen za načrtovanje prihodnjih aktivnosti za zmanjševanje izpisa. V letu 2022 bomo skušali, kolikor bo to mogoče zaradi dela na daljavo, vzpostaviti stik s študenti, ki se izpisujejo, in ugotoviti, kaj so razlogi za njihovo odločitev, nato pa te razloge ustrezno nasloviti.
Opazen trend po zmanjševanju dostopa do pomembnih podatkov, potrebnih za spremljanje kakovosti študija, na sistemski ravni univerze in države.	Vztrajati pri opozarjanju in utemeljevanju škodljivosti takšnega trenda in skupaj s sogovorniki na ravni univerze premisliti, kako se trendu zoperstaviti.

3.1.5 Internacionalizacija v izobraževalni dejavnosti

Internationalizacija je za fakulteto zelo pomembna, njene cilje imamo zapisane tako v Strategiji razvoja PF UL 2013–2020 kot v Strategiji internacionalizacije PF UL 2018-2028.

Bilateralni sporazumi o mednarodnem sodelovanju

Za namen izmenjav študentk in študentov in/ali zaposlenih v okviru programa Erasmus+, ki je (predvsem zaradi finančnih dotacij, ki jih ponuja) daleč najbolj razširjen in prepoznaven izmenjavni program na svetu, je PF v zadnjem letu sklenila dva nova bilateralna sporazuma s tujimi univerzami:

- *Tallinn University* (Estonija)

Nove Erasmus sporazume PF zadnja leta načrtno sklepa bolj zadržano; večinoma le še če gre za državo, v kateri prej še nismo imeli partnerske institucije, ali če gre za univerzo, ki je strateško pomembna za UL (npr. članice zveze EUTOPIA). Ker so se v letu 2021 iztekli skoraj vsi bilateralni sporazumi iz prejšnjega programskega obdobja Erasmus+ (2014-21), smo se za podaljšanja obstoječih sporazumov odločali premišljeno, po predhodno opravljeni analizi, v kateri smo natančno preverili dosedanje aktivnosti oziroma število izmenjavnih študentov, tako odhodnih kot dohodnih. Nekatere sporazume smo se tako odločili podaljšati le za učiteljske izmenjave, nekaterih pa sploh nismo obnovili. Zaradi težav Evropske komisije pri prehajanju na povsem digitalno poslovanje, kar se tiče podpisovanja medinstitucionalnih Erasmus sporazumov, trenutno vsi dogovori glede podaljševanja potekajo le preko izmenjave elektronskih sporočil; v letu 2022 pričakujemo priključitev poenoteni evropski platformi *Erasmus Without Paper*, ki naj bi omogočila transparentnejšo in poenostavljeno digitalno sklepanje in spreminjanje tovrstnih sporazumov. Do takrat velja neformalni dogovor, da vsi sporazumi, ki so bili sklenjeni do študijskega leta 2021/22, veljajo tudi za leto 2022/23.

PF ima trenutno veljavnih cca. **140** bilateralnih sporazumov – večino v okviru programa Erasmus+, nekaj pa je tudi drugih medfakultetnih sporazumov o sodelovanju.

Izmenjave študentk in študentov

Pri študentskih izmenjavah že zadnjih par let zaznavamo, da se je malo zmanjšalo število domačih študentk in študentov, ki so v tujini opravljali študijsko izmenjavo (pri praksah se je število nekako ustalilo); velika večina jih to opravi v okviru programa Erasmus+. Kljub zadostni promociji in podpori tovrstnim aktivnostim in celo povečanju finančnih sredstev v ta namen se študentje, kot kaže, za odhod v tujino ne odločajo več v taki meri kot včasih. Verjetno je kakšen od razlogov v tem, da odhod na izmenjavo pri marsikomu malo podaljša študij (določenih obveznih predmetov v tujini pač ne morejo opraviti), veliko naših študentov že med študijem tudi dela preko študentskega servisa in si na ta način morda izboljša možnosti za kasnejšo hitrejšo zaposlitev, medtem ko željo po izkustvu tujine verjetno marsikdo izkoristi že preko zasebnih potovanj, ki so čedalje bolj dostopna, in posameznih krajših mobilnosti (npr. poletne šole). Da je bil študijski proces na univerzah v letu 2020/21 po skoraj celi Evropi v velikem delu izveden na daljavo, je seveda dodatno vplivalo na še precej nižje številke odhodnih izmenjav naših študentov (na izmenjavo za študij je v tujino odšlo le 19 študentov; vsaj enkrat toliko jih je na izmenjavo sicer bilo prijavljenih, a so jo zaradi epidemije COVID-19 prestavili ali odpovedali). Je pa bolj zadovoljiva številka študentov, ki so v tujino odšli na prakso, saj je bilo takih 23. Mednarodna pisarna je v zadnjih letih vzpostavila redno sodelovanje z nekaterimi partnerji iz tujine, ki letno sprejmejo na prakso celo po več naših študentov.

Z namenom še večje promocije programov mobilnosti med študenti je fakultetna mednarodna pisarna v začetku leta 2021 odprla tudi Instagram in Facebook račun pisarne, kjer redno objavljamo vse aktualne informacije o razpisih in drugih ponudbah za mednarodno sodelovanje. Na omenjenih družbenih omrežjih so najboljši sprejem oziroma največji odziv sprožile objave izjav in fotografij študentov, ki so že (bili) na izmenjavi ali praksi v tujini, in lahko kolegom študentom podajajo sveže vtise in druge informacije o izkušnji v tujini iz prve roke.

Število tujih študentk in študentov, ki opravljajo študijsko izmenjavo na PF, je naraščalo vse do leta 2019/20, ko smo imeli na študijski izmenjavi kar 112 tujih študentov, še en študent pa je pri nas opravljal tudi Erasmus prakso. V letu 2020/21 se je zaradi epidemije COVID-19 število tujih izmenjavnih študentov prepolovilo – gostili smo jih 'le' 52. Najavljenih je bilo sicer precej več študentov, a jih je veliko odpovedalo prihod v tednih pred začetkom obeh semestrov; velik razlog je bila večinska izvedba študijskega procesa na daljavo, še večji pa seveda splošna negotova situacija zaradi razvoja epidemije, omejena možnost gibanja in druženja, ipd. Predvidevamo, da se bo število tujih izmenjavnih študentov kmalu povrnilo na staro raven, saj že v letu 2021/22 pričakujemo preko 90 študentov. Še posebej v zimskem semestru, ko je študentk in študentov vedno več kot v poletnem, se pri takih številkah posledično občasno že srečujemo z izzivi pri sestavi urnika in razpoložljivostjo prostorov. Optimalno bi bilo, če bi v vsakem semestru tujim študentkam in študentom ponudili vsaj 10 predmetov v angleškem jeziku. V letu 2020/21 smo jim jih lahko 18 (10 v zimskem in 8 v poletnem semestru), saj nismo imeli nobenih gostujočih predavateljev. Smo pa prvič ponudili nov predmet, in sicer: *Law of International Finances*.

Za tuje izmenjavne študente je organizacijsko dobro poskrbljeno. Celotno administracijo v zvezi z njimi (pred, med in ob zaključku izmenjave) vodi mednarodna pisarna PF, ki je tudi povezava med študentkami in študenti in izvajalci posameznih predmetov, ki jih obiskujejo tuji študenti in študentke. Mednarodna pisarna za tuje izmenjavne študentke in študente pred vsakim semestrom pripravi nekajdnevno uvajanje, ki vključuje vsaj eno daljše informativno srečanje ter pol- ali celodnevno ekskurzijo ter še kakšno družabno srečanje, kolegice iz knjižnice pa posebej zanje organizirajo predstavitev knjižnice PF in seznanitev z iskanjem gradiva po znanstvenih bazah. V študijskem 2020/21 nam je pred začetkom zimskega semestra tako srečanje uspelo organizirati v živo; študente smo (v treh ločenih skupinah) tudi peljali na (v angleščini) vodeni ogled po središču Ljubljane. Študijski proces v zimskem semestru 2020/21 smo tudi za Erasmusove študente pričeli na hibriden način in nekaj tednov študentom omogočili obiskovanje predavanj v živo. Od druge polovice oktobra 2020 je žal celoten študijski proces moral biti preseljen na splet. Poletni semester 2020/21 je tako v celoti potekal na daljavo, zato smo tudi informativno srečanje tik pred začetkom semestra lahko izvedli le preko Zooma.

Ob koncu vsakega semestra se med tujimi izmenjavnimi študentkami in študenti izvaja anketa o zadovoljstvu s študijem in njegovo organizacijo. Rezultati ankete so na voljo vodstvu in vsem izvajalcem predmetov in iz njih je razbrati splošno zadovoljstvo s študijem na PF. Tudi dejstvo, da je večji del študijskega procesa v letu 2020/21 potekal na daljavo, so tuji študentje sprejeli z razumevanjem. Tujim študentkam in študentom so v času bivanja in študija pri nas pri navajanju na novo okolje, organiziranju raznih družabnih dogodkov in integraciji z domačimi študenti tudi v tem letu bili na voljo tutorji za tuje študente. Žal je predvsem na področju integracije tujih študentov z domačimi zaznati največjo pomanjkljivost – tako bo verjetno ostalo, vse dokler ne bodo istih predmetov mogli vpisovati tako domači kot tuji izmenjavni študenti.

Tabela 18: Število mobilnih študentov v zadnjih letih

Študijsko leto	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Študentke in študenti iz tujine na izmenjavi na PF	73	70	88	91	98	107	112	52
Študentke in študenti PF na izmenjavi za študij v tujini	79	86	100	83	72	54	51	19
Študentke in študenti PF na Erasmus praksi v tujini	5	9	24	42	29	23	21	23
Skupaj	157	165	212	216	199	184	184	94

Izmenjave zaposlenih v okviru programa Erasmus+

Na področju izmenjav zaposlenih številke nihajo iz leta v leto. Zaradi epidemije COVID-19 sta v letu 2020/21 (kot že leto poprej) na učiteljsko gostovanje v tujino preko programa Erasmus+ odšla le dva naša profesorja, gostili pa smo jih osem (tudi na račun predavateljev na poletnih šolah francoskega in ruskega prava). Pri strokovnih delavcih v letu 2020/21 žal ni bilo nobene dohodne in ne odhodne mobilnosti.

Tabela 19: Število izmenjav pedagogov in strokovnih delavcev v zadnjih letih

Študijsko leto	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Učitelji iz tujine na Erasmus gostovanju na PF UL	9	9	10	14	20	10	5	8
Učitelji s PF UL na Erasmus gostovanju v tujini	7	7	12	10	12	5	2	2
Strokovni sodelavci iz tujine na Erasmus gostovanju na PF UL	3	6	3	4	5	2	10	0
Strokovni sodelavci s PF UL na Erasmus gostovanju v tujini	3	5	5	6	7	7	2	0

Transnacionalne učne skupnosti ("learning communities") v okviru zveze univerz EUTOPIA

V letu 2020/2021 se je naša fakulteta uspešno priključila v pilotni projekt transnacionalnih "učnih skupnosti" (learning communities) zveze evropskih univerz EUTOPIA <https://eutopia-university.eu/english-version/education/eutopia-learning-communities>, in sicer na dveh področjih, Pravna zgodovina (partnerica izr. prof. dr. Katja Škrubej) in Geografija, okolje in trajnost (partnerica doc. dr. Maša Kovič-Dine). V letu 2021 je z načrtovano dejavnostjo začela učna skupnost "Pravna zgodovina".

Drugo projektno financiranje na področju internacionalizacije

a) Daljša gostovanja naših pedagogov v tujini

Že v letu 2018 smo oddali prijavo (in bili uspešni) na razpisu »Mobilnost slovenskih visokošolskih učiteljev 2018-2021« – v okviru tega bodo lahko trimesečna pedagoška gostovanja v tujini izvedli štirje naši pedagogi; prva (doc. dr. Bruna Žuber) je svoje gostovanje izvedla med avgustom in novembrom 2020, druga (izr. prof. dr. Jerca Kramberger Škerl) med aprilom in junijem 2021, še dva pa svoji gostovanji načrtujeta v študijskem letu 2021/22.

Prof. dr. Matjaž Ambrož je bil med julijem in septembrom 2021 na raziskovalnem gostovanju v okviru Humboldtovega štipendijskega programa, in sicer na Inštitutu Maxa Plancka za preučevanje kriminalitete, varnosti in prava v Freiburgu.

b) Gostovanja strokovnjakov iz tujine pri nas

V študijskem letu 2020/21 smo s pomočjo sredstev, pridobljenih na razpisu Javnega štipendijskega sklada RS, katerega namen je spodbujati povezovanje slovenskih doktorjev znanosti, ki delujejo v tujini, s slovenskimi visokošolskimi zavodi (projekt: *Financiranje projektnih gostovanj na slovenskih visokošolskih zavodih*), izvedli tri gostovanja, in sicer:

- dr. Matija Žgur: tri mesece (september – november 2020);
- prof. Damjan Kukovec: dva meseca (november – december 2020);
- dr. Lela Mélon: dva meseca (avgust – september 2021).

Vsi so pripravili in izvedli posebne seminarje oziroma jesenske šole za naše študente in študentke.

Fakulteta je v letu 2021 gostila tudi tri raziskovalce iz tujine:

- maja 2021 je svoje 9-mesečno podoktorsko raziskovalno delo pri nas začela dr. Maria Pappalardo s Pravne fakultete Univerze v Catanii, in sicer pod mentorstvom prof. dr. Vasilke Sancin;
- sredi avgusta 2021 je za tri tedne v okviru podoktorskega raziskovalnega projekta, financiranega s strani zveze EUTOPIA, gostoval dr. Lior Volinz z Univerze Vrije v Bruslju, in sicer pod mentorstvom prof. dr. Matjaža Ambroža in prof. dr. Aleša Završnika (IK);
- septembra 2021 je svoje 8-mesečno gostovanje v okviru sobotnega leta začel izvajati prof. dr. Mathieu Devinat z Univerze v Sherbrooku; njegova akademska gostiteljica je izr. prof. dr. Jerca Kramberger Škerl.

Za študijsko leto 2020/21 smo načrtovali tudi več krajših (do 14-dnevni) pedagoških gostovanj tujih profesorjev, za obiske katerih smo sredstva pridobili na razpisu »*Krajša in daljša gostovanja tujih strokovnjakov in visokošolskih učiteljev na slovenskih visokošolskih zavodih 2019-2022*«, a so bila zaradi epidemije COVID-19 in izvajanja študijskega procesa na daljavo vsa prestavljena na študijsko leto 2021/22.

Organizacija mednarodnih dogodkov

V letu 2021 smo na PF UL kljub oteženim razmeram zaradi COVID-19 ob vseh potrebnih varnostnih ukrepih gostili ali soorganizirali naslednje mednarodne dogodke:

a) dogodki, ki se redno periodično odvijajo v organizaciji PF

- 5. mednarodna znanstvena interdisciplinarna konferenca o sodobnih izzivih mednarodnega okoljskega prava (*5th Responsibility to Protect in Theory and Practice Conference*);
- poletna šola ruskega prava (v sodelovanju s Pravnim inštitutom Državne univerze v Irkutsku);
- poletna šola francoskega in evropskega prava (v sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze v Poitiersu);
- seminar avstrijskega prava (v sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze na Dunaju in avstrijskim kulturnim forumom Ljubljana);

b) preostali dogodki, ki so v letu 2021 potekali na PF

- spletni dogodek z naslovom »Zvestoba EKČP pri uresničevanju sodb v Republiki Sloveniji« v izvedbi prof. dr. Veronike Fikfak in Ule Aleksandre Kos (13. 5. 2021);
- mednarodna znanstvena konferenco z naslovom »Odzivanje na spolno kriminaliteto: Modeli, spreminjanje in družbeni kontekst« (19. 5. 2021);
- mednarodna konferenca »Vloga institucij EU in države pri zagotavljanju pravnega in ekonomskega varstva starejših« (26. 5. 2021);
- diskusija med prof. dr. Koenom Lenaertsom, predsednikom Sodišča Evropske unije, in prof. dr. Robertom Spanom, predsednikom Evropskega sodišča za človekove pravice, z naslovom »Challenges and Perspectives of the Highest European Courts« (27. 5. 2021);
- mednarodni seminar MoveS z naslovom »Prihodnost koordinacije sistemov socialne varnosti v EU« (2. 6. 2021);
- predavanje prof. dr. Roberta Spana, predsednika Evropskega sodišča za človekove pravice, z naslovom »Building a European community of Convention Judges at the national level« (24. 6. 2021);
- 30-urni seminar z naslovom »Sustainable Business Law (Advanced Corporate Practice)« v izvedbi dr. Lele Mélon z Univerze Pompeu Fabra v Barceloni (13.– 7. 9. 2021);
- avstrijsko-slovensko pravniško srečanje med pravnima fakultetama Univerze v Ljubljani in Univerze na Dunaju z naslovom »Mutual Trust and Sincere Cooperation« (16.–17. 9. 2021);
- predavanje z naslovom »Organization and Financing of German Health Insurance« v izvedbi prof. dr. Ulricha Beckerja, direktorja Inštituta Maxa Plancka za socialno pravo in socialno politiko (27. 9. 2021);
- mednarodna konferenca z naslovom »(Playing) Constitutional Twister: The Mechanisms of Convergence and Divergence within Multilevel Legal Orders« (1.– 2. 10. 2021);
- mednarodna delavnica v okviru projekta TRIIAL z naslovom »Svoboda izražanja akterjev v pravosodju: soočanje z izzivi vladavine prava v Evropi« (20.–21. 10. 2021);
- III. Konferenca slovenskih pravnikov iz sveta in Slovenije (18.– 19. 11. 2021).

INTERNACIONALIZACIJA V IZOBRAŽEVALNI DEJAVNOSTI - povzetek v obliki tabele:

Ključne izboljšave in dobre prakse v preteklem obdobju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Odličen sprejem objav na fakultetnih družbenih omrežjih mednarodne pisarne (FB, IG).	S tem ukrepom PF približuje domačim študentom možnosti študija v tujini in jih spodbuja k udeležbi na izmenjavah in drugih študijskih aktivnosti v mednarodnem prostoru.
Izvedena pedagoška in raziskovalna gostovanja učiteljev (predvsem dohodnih).	Glede na še vedno negotovo situacijo zaradi epidemije COVID-19 smo lahko zadovoljni z realizacijo učiteljskih gostovanj, ki bogatijo naš študijski program in omogočajo našim zaposlenim krepitev mednarodnih povezav.
Izpeljani vsi tradicionalni mednarodni dogodki (konference, poletne šole, ipd.) – skoraj vsi v živo, kljub COVID-19 ob vseh potrebnih varnostnih ukrepih.	S temi aktivnostmi je PF tudi v letošnjem letu krepila svojo prepoznavnost in sodelovanje s kolegi in partnerji iz tujine ter bogatila (ob)študijsko ponudbo za študente.
Ključne slabosti	Predlogi ukrepov
Zaradi COVID-19 bistveno manjša mobilnost tako odhodnih študentov kot pedagogov in strokovnih sodelavcev.	Pričakujemo, da se bo mobilnost s koncem pandemije vrnila na raven pred njo. Ker pa je bil že pred pandemijo zaznan trend upadanja zanimanja za izmenjavo s strani naših študentov (in na celi univerzi), bomo skušali v prihodnjem letu opraviti širšo razpravo o možnih vzrokih (npr. pandemija, finančni vzroki, problematika priznavanja izpitov, koncentracija možnosti za mobilnost z zamenjavo izbirnimi predmeti le v višjih letih)
Študentke in študenti iz tujine so slabo integrirani z našimi študenti, predvsem zaradi posebnih predavanj (posebnih predmetov) v angleščini za študente in študentke iz tujine	Analizirati možnosti, da domači študenti in študentke vpišejo kot izbirne predmete tiste predmete, ki jih ponujamo Erasmus študentom in študentkam in se predavajo v angleščini. Zaradi pandemije COVID-19 je to naloga, ki tudi v letu 2021 ni bila realizirana.

3.1.6 Vpliv koronavirusa na izobraževalno dejavnosti in prilagoditve

Prilagoditev poučevanja – marec, april, maj 2020

Ob razglasitvi pandemije marca 2020 je Pravna fakulteta v roku enega tedna vso pedagoško aktivnost predstavila na spletno platformo Zoom. V prehodnem tednu so študenti bodisi dobili navodila za samostojno delo, ali pa je bila odpadla kontaktna pedagoška aktivnost nadoknadena v kasnejših tednih. Vodstvo fakultete je nemudoma po razglasitvi epidemije raziskalo obstoječe spletne platforme za oddaljeno izobraževanje in se po analizi odločilo za platformo Zoom, ki se je tudi kasneje in širše izkazala kot najprimernejša za oblike pedagoškega dela na PF. Vodstvo je kupilo ustrezne licence in pripravilo izobraževanje za uporabo Zoom ter pisne pripomočke, prav vsi pedagogi pa so izkazali tudi izredno kooperativnost in samoiniciativnost pri privajanju na do tedaj neznano programsko orodje. Pedagoški proces smo tako v celoti izpeljali na daljavo do konca letnega semestra.

S tehničnega stališča smo pedagogom omogočili nakup morebitne manjkajoče opreme iz njihovih IRD sredstev. S pomočjo Študentskega sveta smo izvedli poizvedbo pri študentih glede manjkajoče tehnične opreme. Oglasilo se je le nekaj študentov, ki jim je fakulteta posodila spletno kamero. Študentom smo bili pripravljeni pomagati tudi pri zagotovitvi mirnega prostora za spremljanje predavanj, vendar takih prošenj nismo dobili.

Prilagoditev izvedbe izpitov – maj, junij, september 2020

Po prehodu na spletno poučevanje je vodstvo nemudoma pristopilo k iskanju rešitev za izvedbo izpitov na daljavo. S svojimi ugotovitvami smo sodelovali tudi na univerzitetni ravni. Ker so se na PF izpiti začeli že 18. 5. 2020, prej kot na drugih članicah UL, smo morali namreč sami zagotoviti rešitve za izvedbo izpitov, saj bil UL takrat še v fazi iskanja možnosti. Kot najprimernejša spletna platforma za izvedbo izpitov na PF se je izkazala švedska platforma Exam.net, ki omogoča tudi hkratni video nadzor preko platforme Zoom. PF je kupila ustrezno licenco in pripravila izobraževanje ter pisne pripomočke za uporabo Exam.net, kakor tudi protokola za izvedbo pisnih in ustnih izpitov. Del izpitov je bilo izvedenih tudi preko spletnih učilnic UL.

Ker je bila epidemija 18. 5. 2020 preklicana, ostale pa so številne omejitve zbiranja v izobraževalnih ustanovah, smo majsko, junijsko in septembrsko obdobje izvedli delno na daljavo, delno, kadar so omejitve omogočale ustrezno in praktično izvedljivo izvedbo izpita, pa v živo na fakulteti. Na aprilski seji senata smo sprejeli pravilo, da morajo bili študentje najmanj 14 dni pred izpitnim rokom obveščeni, na kakšen način bo potekal izpit (ne glede na morebitno spremembo epidemioloških razmer v vmesnem času), da smo s tem preprečili dodaten stres, ki bi za študente izhajal iz tega, da do tik pred izpitom ne bi vedeli, ali bo potekal v živo na fakulteti ali preko spleta. Sprejeli smo tudi pravilo, da se lahko izpit zaradi epidemije izvaja na drug način, kot je sicer zapisano v učnem načrtu predmeta, torej npr. ustno namesto pisno. Ta informacija je bila ravno tako posredovana študentom najmanj 14 dni pred začetkom izpita. Soočeni smo bili z nekaterimi prošnjami študentov, ki so želeli, da učitelji podrobneje opišejo, kakšen tip izpita bodo sestavili (npr. ali bodo reševali namišljene primere, ali bodo vprašanja bolj teoretična, ali bodo vprašanja »multiple choice«), vendar je bila sprejeta odločitev, da take informacije ne spadajo v sklop tistih, ki jih morajo učitelji posredovati 14 dni pred izpitom.

Tudi študentje so po začetnih manjših težavah glede enotnih navodil za izvajanje izpitov v za to potrebnem vnaprej določenem roku izrazili zadovoljstvo nad hitro odzivnostjo vodstva na pomanjkljivosti in njihovo odpravo v povsem nepričakovani in neznani situaciji pandemije COVID-19. Prav tako so pozdravili odločitev, da bodo vse aktivnosti izpeljane preko enotne platforme, in sicer Zoom (saj so pred tem nekateri pedagogi že bili navajeni na uporabo drugih).

Pričakovano je bilo z izvedbo izpitov nekaj več izzivov kot s prehodom na spletno poučevanje. Spet je treba poudariti izredno angažiranost izvajalcev izpitov in medsebojno pomoč ter izmenjavo izkušenj, ki je pripomogla k temu, da smo prav vse izpite izpeljali na datume, določene že ob začetku študijskega leta (torej ni prihajalo do nobenih časovnih premikov ali odpadanj). V tehničnem pogledu je fakulteta študentom nudila izposojlo prenosnih računalnikov, spletnih kamer in po potrebi mirnega prostora za pisanje izpita. Izposodili smo nekaj spletnih kamer, drugih prošenj študentov nismo prejeli. Pedagogi so poročali, da so se jim nekateri študenti oglasili neposredno in npr. želeli drug termin ustnega izpita zaradi motečega domačega okolja. Pedagogi so takim prošnjam ugodili.

Študentje so sicer izrazili več nezadovoljstva nad dejstvom, da so se zaradi prilagajanja novi situaciji nekateri predmeti spremenili iz pisnih v ustne, iz »closed book« v »open book«, ipd. in v zvezi s tem bodo za prihodnje leto v okviru Študentskega sveta pripravili posebno pobudo. Kot pa izhaja iz siceršnjih povratnih informacij pedagogov in študentov, zlasti pa iz objektivnih podatkov o prehodnosti v višji letnik in o povprečnih ocenah pri posameznih izpiti, so bili izpiti v celoti izvedeni uspešno.

Študijski proces v študijskem letu 2020/21 – načrtovanje

Zaradi pričakovanih omejitev pri izvajanju študijskega procesa tudi v študijskem letu 2020/21 je vodstvo takoj po zagotovitvi pogojev za izvajanje izpitov opravilo razmislek o izvedbi študijskega procesa v novem študijskem letu. Izhajalo je iz takratnih pričakovanj, da se epidemija ne bo ponovila v obsegu, ki bi zahteval popolno zaprtje javnega življenja, oziroma da bo tako zaprtje morda začasno, ne pa stalnica novega študijskega leta, kot se je kasneje izkazalo.

Vodstvo je zato v želji zagotoviti varnost vseh udeležencev študijskega procesa s strogim spoštovanjem epidemioloških ukrepov, hkrati pa v največji možni meri omogočiti potek študijskega procesa v živo, izdelalo načrt t.i. hibridnega poučevanja, ko bi pouk potekal tako, da bi pouk v živo spremljala ena tretjina študentov, dve tretjini pa bi pouk hkrati spremljali na spletu preko platforme Zoom, skupine pa bi se vsak teden zamenjale. V ta namen je fakulteta kupila ustrezno tehnično opremo, vodstvo je pripravilo izobraževalne in pisne pripomočke za pedagoge.

V akademski skupnosti posebej navzoča skrb za študente 1. letnika, ki fakultete še ne poznajo (ne stavbe ne delovanja), je narekovala odločitev vodstva, da pripravi načrt izvedbe prvega tedna študija za vse študente 1. letnika v živo na fakulteti (s 5x ponovitvijo vseh pedagoških ur v ustrezno majhnih skupinah), skupaj s predstavitvami drugih služb in dejavnosti na fakulteti.

Če je bila fakultetna skupnost v prvi fazi epidemije izredno povezana in enotna, pa se je v drugi fazi pokazala precejšnja heterogenost – mnenja pedagogov na srečanju konec avgusta 2020, ko je vodstvo predstavilo hibridni sistem, so se s številnimi vmesnimi predlogi gibala vse od želje po izvedbi učnega procesa v celoti v živo do želje po takojšnjem prehodu na poučevanje v celoti po spletu. Kot je pokazala anketa, ki jo je vodstvo izvedlo v novembru 2020, opisana heterogenost ostaja in nakazuje kompleksnost odločanja o izvedbi študija po koncu akutne faze epidemije, torej v fazi, ko zbiranje ne bo v celoti prepovedano, hkrati pa še ne bo mogoče preiti na poučevanje kot smo ga izvajali pred epidemijo.

Tako kot med pedagogi je tudi med študenti zaznati heterogenost pri ocenah o prednostih in slabostih študija na daljavo. Sicer je bilo zlasti na predavanjih na daljavo število študentov bistveno večje, so pa po drugi strani med večjimi pomanjkljivostmi takšnega študija tudi študentje opazili večjo neodzivnost in nesodelovanje študentov pri posameznih predavanjih in vajah. Posebno težavo pri tem je predstavljalo vprašanje obveznega vklopa kamere s strani študentov (tj. na poziv pedagoga) zlasti na vajah oz. v manjših skupinah študentov, npr. pri izbirnih predmetih. Ena od večjih težav, ki so jo izpostavili študentje, je tudi ohranjanje osredotočenosti pred računalniškimi zasloni skozi daljši čas, pri čemer so poudarili potrebno po več odmorih in drugačni zasnovi predavanj, ki morajo biti bolj prilagojena novemu okolju. Pedagogi so v okviru svojih četrtkovih srečanj že začeli z izmenjavo dobrih

praks, kako študente tudi v novi situaciji spodbuditi k aktivni udeležbi, s čimer bodo nadaljevali tudi v prihodnje.

Študijski proces v študijskem letu 2020/21 – izvedba od oktobra do decembra 2020

V prvem tednu oktobra smo študijski proces izvedli tako, da so študentje 1. letnika vsa predavanja, seminarje in vaje poslušali v živo na fakulteti. Zaradi zagotovitve ustreznega števila prostorov so študentje vseh ostalih letnikov prvi teden pedagoški proces spremljali po spletu.

Drugi teden oktobra smo izvedli po zgoraj opisanem hibridnem sistemu.

Zaradi naglega poslabšanja epidemije in prepovedi zbiranja na fakultetah smo morali že s tretjim tednom oktobra ponovno v celoti preiti na poučevanje preko spletne platforme Zoom.

Fakulteta je pridobila licenci za Zoom in Exam.net (pri obeh je kasneje pristopila k skupnemu naročilu preko UL).

Študenti so pridobili možnost dostopa do Zoom licenc preko Univerze v Ljubljani. Dobili so dostop do časovno neomejenega trajanja videokonferenc preko Zooma. Študenti so to pohvalili, saj jim je to omogočilo lažje izvajanje tutorstev, skupinskih projektov in ostalih obštudijskih dejavnosti.

Študentje so pozdravili tudi vzpostavitev »internetnih učilnic«, tj. Zoom računov, ki so postali vezani na posamezno predavalnico oz. seminar fakultete, in tako odpravili zmedo pri študentih glede tega, v katero Zoom sejo naj se vklopijo.

Kljub vsem prizadevanjem fakultete pa tudi študentje opozarjajo na težave, ki nujno ne izvirajo s strani fakultete, pač pa jim botrujejo zunanji dejavniki, najtesneje povezani s situacijo pandemije. To so zlasti pomanjkanje motivacije za študij, pomanjkanje socialnih stikov in pa zamiranje akademske skupnosti. Teh pa na žalost fakulteta, glede na razmere in sprejete ukrepe države, ne more reševati sama.

Študijski proces v študijskem letu 2020/2021 - poletni semester in september 2021

V poletnem semestru 2020/2021 smo bili prisiljeni nadaljevati z vsemi oblikami pedagoškega dela na daljavo praktično do konca predavanj. Zaradi omilitve situacije v mesecu aprilu, pa smo hoteli študentom, ki bi bili to želeli, omogočiti, da bi lahko imeli v zadnjem tednu v živo vsaj vaje. V ta namen smo izvedli med študenti tudi anketo, ki nas je k takšnemu ravnanju spodbudila. Izkazalo pa se je, da so zadnji teden lahko vaje v eni skupini relativno uspešno lahko izvedli le pri predmetu Ustavno pravo. Januarski izpitni rok v letu 2021 je bil izveden na daljavo, ostali pa že v živo.

Študijski proces v študijskem letu 2021/2022 - oktober do konca decembra 2021

Čeprav bo izvajanje pedagoškega procesa v jesenskem semestru v novem študijskem letu 2021/2022 zajelo poročilo o kakovosti prihodnje leto, naj strnjeno že v tem poročilu omenimo, da smo ga uspeli v celoti izpeljati v živo, a seveda z veliko potrebnih prilagoditev. Na fakulteti smo izvedli številne ukrepe za zagotavljanje varnega in zdravega okolja (strokovna analiza prezračevanja stavbe fakultete in ukrepi za izboljšave, namestitve ustrezne higienske opreme v prostorih fakultete, obvezna uporaba zaščitnih mask za obraz, zagotavljanje zaščitne opreme za zaposlene in delno tudi za študente idr.) ter študente, zaposlene in ostale obiskovalce fakultete redno pozivali k spoštovanju vseh veljavnih ukrepov, navodil in priporočil za preprečevanje prenosa okužb z virusom SARS-CoV-2. Ocenjujemo, da je bilo spoštovanje osnovnih ukrepov za varovanje zdravja na fakulteti med študenti in zaposlenimi zelo zadovoljivo. S pomočjo zunanjega izvajalca smo vzpostavili poseben varnostni režim vstopanja v stavbo fakultete in s tem zagotovili redno preverjanje izpolnjevanja PCT pogojev pri vseh obiskovalcih fakultete. Ob tem smo za zaposlene uvedli za njih primernejši režim vstopanja v stavbo fakultete brez

vsakodnevne preverjanja na vhodu tako, da so vsi zaposleni vnaprej podali izjavo o izpolnjevanju PCT pogojev ter predložili na vpogled ustrezno dokazilo. Sredi meseca novembra 2021 smo na glavni vhod fakultete namestili dve napravi Scanlify za preverjanje COVID potrdil in identitete. To je poseben sistem, pri katerem obiskovalec takoj ob prihodu na fakulteto napravi najprej pokaže evropsko covidno potrdilo, čitalnik pa prebere podatke s QR-kode. V drugem koraku obiskovalec pokaže še zadnjo stran osebne izkaznice ali potnega lista, kjer naprava preveri skladnost imena, priimka in rojstnega datuma s podatki na covidnem potrdilu. Uporaba te naprave v kombinaciji z dodatnim fizičnim varovanjem se je izkazala za uspešno, študenti in drugi obiskovalci fakultete pa so opisani režim vstopanja na fakulteto sprejeli pozitivno, saj smo s tem še dodatno zagotovili varno in zdravo okolje na fakulteti. Za študente smo s pomočjo kolegic in kolegov iz referata ter s študentsko pomočjo v prostorih fakultete vzpostavili trikrat tedensko organizirano samotestiranje s hitrimi testi. Naše študentke in študente kot tudi zaposlene smo spodbujali k cepljenju, za slednje pa tudi v okviru univerze organizirali cepljenje s poživitevni odmerkom cepiva. Precepljenost zaposlenih na fakulteti je bila 96 odstotna. Anonimna anketa, ki smo jo med 8. in 20. decembrom 2021 izvedli med študenti Pravne fakultete UL, pa je pokazala, da je bila precepljenost študentov pri nas relativno zelo visoka.

Glede samega protokola ravnanja, ki smo ga izvajali v zimskem semestru študijskega leta 2021/2022 na PF UL lahko zagotovimo, da smo ravnali skrbno in odgovorno, na kar kaže tudi prejeta zahvala rektorja vsem fakultetam, ki jim je uspelo izpeljati pedagoški proces v živo. Pedagoge in študente smo s pomočjo referata sproti obveščali o vseh okužbah študentov, ki so bili v rizičnem času na fakulteti in so nam to tudi sporočili. Prav tako smo preko celotnega zimskega semestra študente ves čas opozarjali, naj ravnajo odgovorno in v primeru suma na okužbo ostanejo doma ter naj ravnajo v skladu z vsemi veljavnimi ukrepi, navodili in priporočili za preprečevanje širjenja okužb z virusom Sars-CoV-2. Na fakulteti pa smo poskrbeli za vse potrebne ukrepe za zaščito zdravja vseh zaposlenih in študentov ter ostalih obiskovalcev fakultete ter zagotovili zaščitno opremo zaposlenim (v nekaterih primerih pa tudi študentom). Lahko rečemo, da so podatki o okuženih ves čas govorili v prid temu, da ukrepe izvajamo primerno in ob koncu semestra smo lahko ugotovili, da v prostorih fakultete do izbruhov okužb ni prišlo ne med študenti ne med zaposlenimi. Ves semester je delovala tudi fakultetna restavracija.

Konkretno izvajanje študijskega procesa smo prilagodili tako, da smo od sredine meseca novembra 2021 dalje vzpostavili sistem pretakanja (streaming) predavanj in vaj (v izbrani skupini), pri čemer moramo poudariti zelo dobro sodelovanje med predstavniki Študentskega sveta in vodstvom fakultete pri njegovi organizaciji. Študentje so se namreč sami organizirali tako, da so med študenti našli in predlagali tiste, ki so bili po posameznih letnikih zadolženi za pomoč pri pretakanju. Po tehtnem premisleku smo spremljanje predavanj in vaj omogočili študentom, ki so za to izkazali upravičen razlog. Študenti so lahko oddali prijavo za spremljanje nadzorovanega prenosa predavanj, seminarjev oz. vaj preko posebnega spletnega obrazca, ki je objavljen na spletni strani PF in predložili ustrezno dokazilo o upravičenosti za spremljanje nadzorovanega prenosa (simptomi bolezni Covid-19 oz. izolacija zaradi okužbe s SARS-CoV-2 v izolaciji, visoko tvegan tesen stik in oz. karantena oz. se izogibanje nenujnim stikom ali drugi razlogi za bolniško odsotnost). Pooblaščen osebe na fakulteti so spremljale prejete prošnje študentov in na podlagi predloženih dokazil omogočale študentom spremljanje nadzorovanega prenosa. Predvideni razlog za spremljanje nadzorovanega prenosa je bila v začetku napotitev v karanteno ali sama koronavirusna bolezen, sčasoma pa smo razloge smiselno tudi razširili. Opisano izvajanje nadzorovanega prenosa je bilo iz vidika varstva osebnih podatkov ustrezno usklajeno tudi z uradom informacijskega pooblaščenca. Zaradi zaostritve razmer z novim sevom koronavirusa (omikron) konec decembra, smo za zadnji teden v semestru spremljanje na daljavo omogočili vsem študentom, ki so to želeli, po drugi strani pa tudi vsem pedagogom. Konec decembra smo tudi podaljšali licenco Exam.net. Novembrske izpite in teste, ki so sledili, smo v načelu izpeljali v živo, pedagogom pa prepustili, da so lahko za študente, ki so izkazali upravičenost za spremljanje pedagoškega procesa na daljavo, organizirali na daljavo tudi preizkuse znanja. Po zaključku zimskega semestra smo med študenti izvedli anonimno anketo in jih prosili za njihovo mnenje o izvedbi študijskega procesa v zimskem semestru. V skladu z dogovorom na Senatu PF je vodstvo fakultete

pripravilo analizo izvedbe pedagoškega procesa v zimskem semestru študijskega leta 2021/2022 in organiziralo posebno srečanje vseh pedagogov, na katerem smo se lahko pogovorili o vseh pomembnih vidikih izvedbe zimskega semestra ter o predlaganem načinu izvedbe pedagoškega procesa v poletnem semestru študijskega leta 2021/2022.

3.2 Raziskovalna dejavnost

3.2.1 Sodelovanje v različnih vrstah projektov

Temeljni značilnosti raziskovalnega dela na PF sta še vedno (kot je bilo značilno za prejšnja leta):

- v raziskovalni skupini PF močno prevladujejo visokošolski učitelji, ki raziskovalno delo praviloma opravljajo ob svojih rednih pedagoških obveznostih (kot dopolnilno – raziskovalno delo), le redki imajo zaradi raziskovalnega dela zmanjšano pedagoško obveznost. Zato se raziskovalnemu delu ne morejo posvečati v želeni meri, prav tako tudi ne pripravi vse zahtevnejših prijav na domače in tuje razpise.
- velik delež članov raziskovalne skupine je dopolnilno zaposlenih v drugih raziskovalnih organizacijah, kjer sodelujejo v različnih raziskovalnih projektih (programih, temeljnih, aplikativnih in ciljnih raziskovalnih projektih), ki pa so praviloma tesno povezane s PF (kot npr. Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti in Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti). Takšno sodelovanje krepi medinstitucionalnost in interdisciplinarnost njihovega raziskovalnega dela.

Raziskovalna skupina PF se je do konca leta 2021 ponovno povečala: sestavlja jo 62 raziskovalcev, od tega dva mlada raziskovalca (2020: 61 raziskovalcev, 2019: 58 raziskovalcev; 2018: 51 raziskovalcev, 2017: 44 raziskovalcev, 2016: 45 raziskovalcev, 2015: 45 raziskovalcev, 2014: 40 raziskovalcev, 2013: 46 raziskovalcev).

3.2.2 Izvajanje projektov ARRS

V letu 2021 se je končalo delo na naslednjih projektih:

- CRP Ovire za dostojno življenje prebivalcev v romskih naseljih na področjih, ki so definirana v Okvirju EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do 2020 (vodja projekta: dr. Maša Kovič Dine, sodelujoča organizacija: Fakulteta za humanistične študije UP),
- CRP Priprava modela managementa visokošolskega vpisa na javne visokošolske zavode v Sloveniji (vodja projekta: dr. Gregor Dugar, sodelujoče organizacije: Pedagoška fakulteta UP, Fakulteta za management UP, Filozofska fakulteta UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta UM, Pedagoška fakulteta UM),
- CRP Strukturna diskriminacija kot ovira pri doseganju cilja dostojnega življenja za vse (vodja projekta: dr. Mojca Urek, PF je sodelovala kot projektni partner, projekt je vodila Fakulteta za socialno delo UL).

V letu 2021 je na PF uspešno nadaljevala delo programska skupina »Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem«.

Prav tako se je v letu 2021 nadaljevalo delo na naslednjih projektih, ki se bodo zaključili leta 2022 ali pozneje (enega med njimi PF vodi, pri treh je projektni partner):

- Temeljni raziskovalni projekt [Pravna in ekonomska analiza vpliva staranja prebivalstva na zakonodajo](#) (vodja projekta: dr. Gregor Dugar, sodelujoče organizacije: Inštitut za primerjalno pravo pri PF, Ekonomska fakulteta UL),
- Temeljni raziskovalni projekt Pravo dolžnikov in upnikov - normativna in pravno empirična analiza (vodja projekta: dr. Jaka Cepec, PF sodeluje kot projektni partner skupaj z Inštitutom za kriminologijo pri PF in Ekonomsko fakulteto UL, projekt vodi Inštitut za primerjalno pravo pri PF),
- Temeljni raziskovalni projekt [Psihološki mehanizmi v kazenskem pravosodju: preizpraševanje objektivnosti](#) (vodja projekta: dr. Mojca M. Plesničar, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za kriminologijo pri PF),
- Temeljni raziskovalni projekt Preventivna (ne)pravičnost: preventivno preprečevanje kriminalitete in družbene škode (vodja projekta: dr. Vasja Badalič, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za kriminologijo pri PF).

3.2.3 Pridobivanje novih projektov

V letu 2021 je bila PF uspešna pri pridobivanju dveh novih projektov (v letu 2018: 2 nova projekta, v letu 2019: 6 novih projektov, v letu 2020: 1 nov projekt), pri katerih enega PF vodi, pri drugem je projektni partner:

- Temeljni raziskovalni projekt Razvoj in uporaba umetne inteligence v luči negativnih in pozitivnih obveznosti države zagotavljati pravico do življenja (vodja projekta: dr. Vasilka Sancin, sodelujoča organizacija: Inštitut za primerjalno pravo pri PF),
- Aplikativni raziskovalni projekt Vpliv evropske ureditve elektronskih komunikacij in konkurenčnega prava na stvarnopravni položaj telekomunikacijskih omrežij (vodja projekta: dr. Matija Damjan, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za primerjalno pravo pri PF).

Projekti omogočajo raziskovalno delo več članom raziskovalne skupine PF, poleg tega pa v navedenih projektih PF sodeluje z drugimi raziskovalnimi skupinami, s katerimi še ni sodelovala, kar je pomembno za razvoj interdisciplinarnega pristopa k raziskovanju in povezovanja z drugimi raziskovalnimi skupinami.

Naj pri tej točki omenimo še udeležbo Pravne fakultete pri t.i. operaciji INOVUP – »Inovativno učenje in poučevanje za kakovostne kariere diplomantov in odlično visoko šolstvo«, ki jo sofinancirata Republika Slovenija (MIZŠ) in Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada (1. 3. 2020 – 30. 9. 2022, nosilka na PF je prof. dr. Vasilka Sancin).

3.2.4 Sodelovanje raziskovalcev v projektih ARRS v drugih raziskovalnih organizacijah

Raziskovalci so sodelovali z drugimi raziskovalnimi organizacijami na dva načina: (1) kot posamezniki, dopolnilno zaposleni v teh organizacijah, (2) kot zaposleni na PF v raziskavah, pri katerih je PF nosilec raziskave ali projektni partner. V spodnji tabeli je prikazano le sodelovanje v raziskavah, v katerih PF ni projektni partner (raziskave, kjer je PF projektni partner, so navedene zgoraj). Nabor organizacij, s katerimi sodelujejo posamični člani raziskovalne skupine PF se v primerjavi s predhodnim letom ni spremenil

Tabela 20: Raziskovalne organizacije in projekti, v katerih so sodelovali člani raziskovalne skupine PF (in PF ni projektni partner); razen zadnjega so vsi ostali projekti še tekoči

Raziskovalna organizacija	Raziskovalni projekti (podatki o vodji projekta in o sodelavcih so dostopni na dodanih povezavah)
Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti	<u>Pravni izzivi informacijske družbe</u> - program <u>Uveljavljanje kolektivnega sodnega varstva v primerih množičnega oškodovanja potrošnikov in drugih skupin oškodovancev v Sloveniji</u>
Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti	<u>Družbeno nadzorstvo, kazenskopравни sistem, nasilje in preprečevanje viktimizacij v kontekstu visoko tehnološke družbe</u> - program <u>Avtomatizirana pravičnost: družbeni, etični in pravni vidiki</u> – temeljni projekt <u>Prepoved približevanja</u>
Fakulteta za družbene vede UL Znanstveno-raziskovalno središče Koper	<u>Teorija kazni in demokratična kultura v Sloveniji</u> – temeljni projekt (zaključen 30. 6. 2021)

3.2.5 Mednarodni projekti

Izvajanje mednarodnih projektov

PF je v letu 2021 sodelovala v osmih mednarodnih projektih (v letu 2020 v sedmih, v letu 2019 v šestih, v letu 2018 pa v sedmih). PF je v vseh mednarodnih projektih sodelovala kot partnerica (v nobenem kot koordinatorska institucija).

Tabela 21: Sodelovanje PF v mednarodnih projektih v letu 2020

Naslov	Program	Koordinatorska institucija	Vodja na PF	Trajanje
SCAN - Small Claims Analysis Net	JUSTICE (Action grants to support transnational projects to promote judicial cooperation in civil and criminal matters)	Università degli Studi di Napoli Federico II (Italija)	prof. dr. Katarina Zajc	1. 10. 2018 – 31. 1. 2021
TRIAL (TRust, Independence, Impartiality and Accountability of judges and arbitrators safeguarding the rule of Law under the EU Charter)	JUSTICE (Action Grants to support transnational projects on judicial training covering civil law, criminal law or fundamental rights)	European University Institute, Centre for Judicial Cooperation (Italija)	prof. dr. Saša Zagorc	1. 1. 2020 – 30. 6. 2022
Krepitev zaščite prijaviteljev korupcije in neetičnih dejanj	Active Citizens Fund v Sloveniji (pod okriljem finančnih mehanizmov EGP in Norveške 2014 – 2021)	Transparency International Slovenia – društvo Integriteta (Slovenija)	izr. prof.. dr. Samo Bardutzky	1. 9. 2020 - 31. 8. 2022

PreCrim (Preventing Crime Respecting Fundamental Rights)	ERASMUS+ (Jean Monnet Projects)	Università degli Studi del Piemonte Orientale (Italija) <i>OP: PF UL v projektu sodeluje, ni pa uradna partnerica</i>	doc. dr. Miha Hafner	1. 10. 2020 - 30. 9. 2022
PAX (Private International Law in Motion)	JUSTICE (JUST-AG-2019/JUST-JCOO-AG-2019)	Universiteit Antwerpen (Belgija)	izr. prof. dr. Jerca Kramberger Škerl	1. 11. 2020 - 31. 10. 2022
EU-FamPro (E-training on EU Family Property Regimes)	JUSTICE (JUST-JTRA-EJTR-AG-2020)	Università degli Studi di Camerino (Italija)	doc. dr. Neža Pogorelčnik Vogrinc	15. 4. 2021 - 14. 4. 2023
RECOGNISE (Legal Reasoning and Cognitive Science)	ERASMUS+ Strategic Partnerships KA2	Università di Palermo (Italija)	doc. dr. Aleš Novak	1. 9. 2020 - 31. 8. 2023
ILGSPD (Erasmus Mundus Master Degree in International Law of Global Security, Peace and Development)	ERASMUS+ (Erasmus Mundus Joint Master Degrees 2020)	University of Glasgow (VB) <i>OP: PF UL v projektu sodeluje kot pridružena partnerica</i>	izr. prof. dr. Vasilka Sancin	1. 9. 2021 - 31. 8. 2023

Veliko članov raziskovalne skupine PF sodeluje v mednarodnih projektih tudi kot nacionalni eksperti za določena vprašanja in pogosto so njihovi prispevki publicirani v tujini (kot na primer v COST projektih). To nesporno kaže na kakovost in odmevnost njihovega raziskovalnega dela, ker pa gre za pogodbeno razmerje med njimi kot posamezniki in organizacijo, ki izvaja projekt, to ne predstavlja raziskovalne dejavnosti PF kot institucije.

3.2.6 Prijavljanje mednarodnih projektov

V letu 2021 PF samostojno ali kot koordinatorska organizacija ni prijavila nobenega projekta. Lahko ponovimo razlago, ki smo jo za navedeno pasivnost zapisali že v poročilu za pretekla leta: »Razlog za to je nedvomno zahtevnost prijave (tako z vsebinskega kot finančnega vidika), ki terja zelo veliko dela in časa, kar pa je težko združljivo z izpolnjevanjem pedagoških obveznosti. Brez večje pomoči podpornih služb PF (ki so ravno tako preobremenjene z rednimi obveznostmi) in razbremenitve pedagoških obveznosti za čas priprave projektne dokumentacije ni pričakovati povečanja zanimanja za tovrstno prijavljanje.«

PF pa ima izkušnje in uspehe s sodelovanjem pri prijavljanju evropskih projektov kot projektni partner. V letu 2021 je kot partnerska institucija sodelovala pri prijavi osmih projektov; dva projekta sta bila uspešna na razpisu (oba se pričneta izvajati v letu 2022), trije žal niso bili uspešni (vsi trije pa so imeli dovolj točk, da so prišli na t. i. rezervno listo in so potencialno še lahko izbrani v financiranje, če bi se kateri od odobrenih razpisov financiranja odpovedal), rezultate za tri pa še čakamo.

Tabela 22: Projekti, pri prijavi katerih je v letu 2021 sodelovala PF kot konzorcijski partner

Naslov	Program	Koordinatorska institucija	Vodja na PF
CAPTUREPROOF	JUSTICE (JUST-2021-JTRA)	European University Institute (Italija)	prof. dr. Saša Zagorc
FAM-RECAST	JUSTICE (JUST-2021-JCOO)	T.M.C. Asser Instituut (Nizozemska)	prof. dr. Aleš Galič
CREA 2	JUSTICE (JUST-2021-EJUSTICE)	Vrije Universiteit Brussel (Belgija)	prof. dr. Katarina Zajc
SCAN II	JUSTICE	Vrije Universiteit Brussel (Belgija)	prof. dr. Katarina Zajc

	(JUST-2021-JCOO)		
REDRESS	HORIZON-CL2-2021-TRANSFORMATIONS-01-03	Utrecht University (Nizozemska)	prof. dr. Damjan Možina
STEPS4JT	HORIZON-CL5-2021-D2-01	Fondation Europeenne de la Science (Francija)	prof. dr. Vasilka Sancin
OSH-Up	SOCPL-2021-IND-REL (Improving expertise in the field of industrial relations)	Universita degli Studi di Modena e Reggio Emilia (Italija)	prof. dr. Grega Strban
MoveS	Tender: EMPL/2021/OP/0011 (Advice on intra-EU mobility and social security coordination)	EFTHEIA bv (Belgija)	prof. dr. Grega Strban

3.2.7 Znanstvene objave

Značilnosti objav raziskovalne skupine

Eden od pokazateljev kakovosti na področju raziskovalne dejavnosti so tudi znanstvene objave (njihovo število in narava – kategorizacija po Cobissu).

Značilnosti publiciranja našega raziskovalnega dela izhajajo iz tabele 23. Števila objav med leti ni mogoče primerjati, ker so vsi podatki zajeti s spletne strani v januarju ali februarju za predhodno leto in se zato število objav pozneje lahko še bistveno spremeni. Kljub temu podatki v Tabeli 23 kažejo, da imajo med objavami še vedno najpomembnejše mesto poglavja v monografijah in ne znanstveni članki, ki so v postopku habilitacij bistveno bolje ocenjeni. Druga značilnost znanstvenih objav raziskovalcev Pravne fakultete pa je relativno majhno število znanstvenih člankov, objavljenih v revijah, ki se upoštevajo pri spremljanju citiranja. Slednje se je v letih od 2010 do 2020 gibalo pod 10, v letu 2021 pa je naraslo na 14 oziroma približno eno tretjino vseh znanstvenih člankov. Zanimivo bo spremljati, ali bo z leti ta odstotek še naraščal. Po izrazitem porastu števila izvirnih znanstvenih člankov v letu 2020, v letu 2021 beležimo rahel upad, še vedno pa je število bistveno višje od leta 2019. Pri številu

objavljenih sestavkov v znanstvenih monografijah praktično ni sprememb, je pa v letu 2021 precej nižje število objavljenih znanstvenih prispevkov na konferencah, kar najverjetneje lahko pripišemo manjšemu številu konferenc, ki so bile lahko izvedene med pandemijo; precej nižje je tudi število objavljenih monografij – morda gre za posledico izrazito visokega števila v letu 2020 (da so torej založniki »pohiteli« z objavo še v letu 2020).

Posebej je treba omeniti, da je PF izpolnila enega od ukrepov, ki si jih je zadala v Poročilu o kakovosti za leto 2020, in sicer je izdelala priloge k habilitacijskim merilom UL, ki bi omogočalo ustrežnejše vrednotenje znanstvenega dela raziskovalcev PF, vendar je bil na UL postopek sprejetja prilog članic prekinjen zaradi načrtov o celoviti prenovi habilitacijskih meril na podlagi Akta o spremembah in dopolnitvah Minimalnih standardov za izvolitev v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev na visokošolskih zavodih, ki ga je sprejel NAKVIS in je začel veljati oktobra 2021. Žal torej habilitacije raziskovalcev PF še vedno potekajo na podlagi prilog, ki so pomanjkljive in delno zastarele (tako se npr. med baze revij, ki nadomeščajo bazo SSCI, ne uvršča nesporno relevantna baza Scopus).

Tabela 23: Znanstvene objave raziskovalne skupine PF (po Sicris)¹⁶

Tipologija objav	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Izvirni zn. članek	43 (14)*	50 (7)*	25 (5)*	34 (9)*	31 (6)*	49 (9)*	47 (9)*	31 (2)*	32 (6)*	41 (7)*	42 (7)*	48 (7)*
Pregledni zn. članek	2 (1)*	1 (1)*	2	/	4	5	3	5 (1)*	1	2	9	7
Kratek zn. Prispevek	2 (1)*	3 (1)*	2	2	2	6 (1)*	5	5	9	13	13	14
Zn. prispevek na konferenci	9	24	7	17	14	7	9	22	11	27	26	23
Sestavek v monografiji	69	68	107	22	47	43	53	35	50	43	52	32
Zn. monografija	4	25	10	12	8	14	13	15	11	7	10	13

¹⁶ Podatki v tabeli so zajeti iz spletne strani Sicris vsako leto za predhodno leto v januarju ali začetku februarja in se zato število vpisov objav lahko pozneje še znatno spremeni.

Skupaj	129	171	153	87	106	124	130	113	114	133	152	137
--------	-----	-----	-----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

*članki v revijah, ki jih indeksirajo SSCI, A&HCI ali Scopus

Zbornik znanstvenih razprav PF

PF izdaja Zbornik znanstvenih razprav (prva številka je izšla leta 1921), v katerem objavljajo znanstvene članke tako člani raziskovalne skupine PF, kot tudi »zunanj« avtorji. To je osrednja publikacija PF za objavljanje znanstvenih razprav in praviloma izhaja enkrat na leto, objavlja pa dela v slovenskem in v t.i. svetovnih jezikih. Številke so od leta 2012 v celoti prosto dostopne preko spleta na naslovu <http://zbornik.pf.uni-lj.si> (v letu 2017 je bila predstavljena podstran o zborniku celovito ažurirana). Po nekajletnem upadanju interesa za objavljanje v ZZR (temeljni razlog je (bil) zagotovo dejstvo, da Zbornik ni umeščen v bazo SSCI, ki avtorjem prinaša ustrezne SICRIS točke in možnost citiranja, kar je relevantno za imenovanje v nazive in za prijavljanje na razpise ARRS) v številki ZZR, ki je izšla 2021, spet najdemo več (sedem) razprav in en spominski zapis. V letu 2021 je bilo z namenom večje mednarodne prepoznavnosti ZZR dodano alternativno angl. ime, in sicer Ljubljana Law Review (LLR), hkrati pa je bila vložena vloga za umestitev ZZR v globalno mrežo prostodostopnih publikacij OpenEdition, kar bo gotovo pripomoglo k njegovi večji mednarodni in prepoznavnosti ter dostopnosti tujim avtorjem.

Revija Pravnika

Revija Pravnika je najstarejša slovenska pravniška revija, ki objavlja znanstvene članke. Prva številka je izšla leta 1862. Od leta 2015, konkretno od številke 5-6/2015, izdajata revijo *Pravnika* skupaj Zveza društev pravnikov Slovenije in Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani. Revija je vključena v mednarodni bibliografski bazi Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur (IBZ) in CSA Philosopher's Index. Prva baza je relevantna za habilitacije visokošolskih učiteljev na področju prava (po interpretaciji habilitacijskih Meril s strani PF članki, objavljeni v revijah iz te baze, nadomeščajo članke, objavljene v SSCI).

3.2.8 Sodelovanje z okoljem

Člani raziskovalne skupine Pravne fakultete sodelujejo z okoljem na naslednje načine, in sicer:

A. V Republiki Sloveniji:

- s članstvom v državnih komisijah, kot je npr. Komisija za medicinsko etiko Republike Slovenije, Državna komisija za oploditve z biomedicinsko pomočjo, Etična komisija za presaditve (v okviru Ministrstva za zdravje), Medresorska komisija Vlade RS za človekove pravice, Stalna koordinacijska skupina Vlade RS za mednarodno humanitarno pravo, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO;
- s članstvom v komisijah za pripravo zakonodaje;
- s članstvom v Sodnem svetu in Državnotožilskem svetu;
- s članstvom v Državni volilni komisiji Republike Slovenije;
- s članstvom v Komisiji za izdajo in odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju v okviru Ministrstva za pravosodje;
- s članstvom v domačih znanstvenih in strokovnih združenjih;
- s sodelovanjem v uredništvu domačih znanstvenih in strokovnih revij;
- s sodelovanjem s Centrom za izobraževanje v pravosodju pri načrtovanju in z izvedbo izobraževanj za zaposlene v pravosodju, konkretno v Komisiji za preverjanje znanja kandidatov za sodne tolmače za francoski jezik, v delovni skupini za spremljanje uporabe ZPP-E pri

Ministrstvu za pravosodje, s sodelovanjem z Upravno akademijo v okviru Ministrstva za javno upravo, in v ekipi Notarske zbornice Slovenije (EU projekt Justice Without Litigation);

- s sodelovanjem na znanstvenih in strokovnih konferencah;
- z organiziranjem javnih predavanj.

V letu 2020/21 smo nadaljevali z dobrim sodelovanjem tudi z Vrhovnim sodiščem RS, z Odvetniško zbornico RS in z Odvetniško akademijo: sodniki in odvetniki so sodelovali pri izvajanju programa za izpopolnjevanje Specializacija s področij prava.

B. V tujini:

- s funkcijami, katerih podlaga je izvolitev na mednarodni ravni, npr. članstvo v Odboru OZN za človekove pravice (UN Human Rights Committee), članstvo in arbitrstvo v Biroju Sodišča za spravo in arbitražo OVSE, ekspertstvo Moskovskega mehanizma za človekove pravice OVSE, članstvo v Anti-korupcijski akademski iniciativi Pisarne OZN za droge in kriminal (UNODOC);
- s članstvom v upravljavskih in svetovalnih organih uglednih mednarodnih raziskovalnih inštitutov in strokovnih združenj, kot so na primer Evropski inštitut za Socialno varnost (EISS, Leuven, Belgija; mesto podpredsednika), Mednarodno združenje za delovno pravo in pravo socialne varnosti (Ženeva, Švica; mesto podpredsednika); Max-Planck inštitut za Socialno pravo in politiko (München, Nemčija; mesto zunanjega dopisnika), Evropski univerzitetni inštitut (EUI, Firenze, Italija; mesto nadomestnega člana prvostopenjskega organa znotraj pritožbenega organa), Evropski pravni inštitut (ELI, Dunaj, Avstrija; članstvo v delovni skupini za delovno pravo);
- s članstvom v mednarodnih znanstvenih in strokovnih združenjih;
- s sodelovanjem na znanstvenih in strokovnih konferencah;
- s članstvom v uredniških odborih uglednih mednarodnih znanstvenih in strokovnih revij.

Pravna fakulteta je tudi letos, kot ena od partneric, sodelovala v Mednarodnem tednu ozaveščanja o prevarah (<https://www2.deloitte.com/si/sl/pages/finance/articles/teden-ozavescanja-o-prevarah-agenda-2020.html>). V tem okviru je z Društvom Pamfil organizirala tudi okroglo mizo in izdala posebno številko revije Pamfil: <https://www.pamfil.si>.

Drugo polovico študijskega leta 2020/21 pa so zaznamovale priprave za poseben dogodek, katerega samo bistvo je bila vpetost Pravne fakultete Univerze v Ljubljani v domače in mednarodno okolje od njene geneze naprej. 27. maja 2021 smo lahko po enoletni predstavitvi zaradi pandemije COVID-19 namreč končno izpeljali Slavnostno akademijo ob 100. obletnici naše fakultete "Imeti svoj glas". Kljub še vedno težkim okoliščinam nam je akademijo uspelo izpeljati v živo v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma ob hkratnem pretakanju dogodka vsem, ki se ga zaradi bistveno zmanjšane števila vstopnic, v živo niso mogli udeležiti. Povabilu na Slavnostno akademijo v živo so se odzvali številni ugledni gostje, med njimi predsednik Sodišča Evropske unije profesor dr. Koen Lenaerts, predsednik Republike Slovenije gospod Borut Pahor, predsednik Državnega zbora gospod Igor Zoričič, rektor ljubljanske univerze prof. dr. Igor Papič kot tudi takrat že izvoljeni novi rektor prof. dr. Gregor Majdič, predsednika Ustavnega sodišča in Vrhovnega sodišča, številne veleposlanice in veleposlaniki, dolgoletni podporniki fakultete, zaposleni in upokojeni sodelavci ter lepo število naših študentov. Posebej je potrebno poudariti, da je bilo poleg orkestra Slovenske filharmonije med nastopajočimi največ bivših ali današnjih študentk in študentov naše fakultete, na čelu s pevskim zborom fakultete "Pegius" in da je tudi ena od osrednjih gostij, pianistka svetovnega slovesa Dubravka Tomšič Srebotnjak, povezana s fakulteto na prav poseben način, saj je bil njen oče, prof. dr. Ivan Tomšič eden od najbolj uglednih profesorjev fakultete v času pred, med in tudi po II. svetovni vojni. Isti dan, le da na oddaljeni način, pa smo izpeljali tudi "Diskusijo predsednikov: Challenges and Perspectives of the Highest European

Courts”, tj. diskusijo med predsednikom Sodišča Evropske unije, profesorjem dr. Koenom Lenaertsem in pa profesorjem dr. Robertom Spanom, predsednikom Evropskega sodišča za človekove pravice. Debatu je moderiral dolgoletni prijatelj naše fakultete profesor dr. Joseph H.H. Weiler, skupaj s Shaheed Fatimo, QC, iz Londona, dogodek pa je ob predhodni registraciji spremljalo lepo število domačih in tujih udeležencev, ki so se lahko tudi vključili v debato. Ob koncu diskusije je bila izražena želja, ki je pri sodelujočih naletela na toplo podporo, in sicer, da bi fakulteta v prihodnje gostila posebej zasnovano bilateralno srečanje, posvečeno problematiki dela evropskih sodišč.

Za uspešno sodelovanje z okoljem je v akademskem okolju zelo pomembna že tradicionalna oblika medgeneracijskega povezovanja - Alumni klub, o čemer več pri točki Prenos in uporaba znanja.

3.2.9 Vpliv koronavirusa na področje raziskovanja

Pandemija novega koronavirusa je zaznamovala celo leto 2021 in je imela posledice tudi za raziskovalno delo, in sicer, podobno kot leta 2020, na več ravneh. Mnogi od raziskovalk in raziskovalcev se niso mogli udeležiti že dogovorjenih gostovanj na raziskovalnih institucijah v tujini ali pa so ta gostovanja sicer izvedli, vendar je bilo njihovo delovanje v tujini zaradi epidemije okrnjeno (manj stikov s tujimi raziskovalci, aktivnosti na spletu, težji dostop do knjižnic in prostorov tujih ustanov itd.). Večina predvidenih srečanj in konferenc, ki bi morali biti izvedeni v okviru mednarodnih projektov, pri katerih sodeluje PF, je bila izvedena na daljavo. Pri nekaterih projektih (konkretno pri projektu PAX) so bile določene dejavnosti predstavljene na kasnejši čas znotraj projekta, v upanju, da jih bo vendarle mogoče izvesti v živo. V nekaterih primerih je bila sprejeta odločitev o hibridni izvedbi dogodkov, ki je prinesla dodatno dela in negotovost.

Pri raziskovanju, ki poteka v obliki individualnega dela, je epidemija raziskovalce PF prizadela zelo različno. Nekateri so bili začasno omejeni pri delu zaradi lastne bolezni ali bolezni bližnjih, drugi zaradi varstva otrok med dolgotrajnim zaprtjem vzgojno-varstvenih ustanov. Po drugi strani pa je nekaterim raziskovalcem čas epidemije zaradi dela od doma in zmanjšanja obsega drugih dejavnosti omogočil bolj obsežno in kakovostnejše raziskovalno delo.

Sklenemo lahko, da je imela pandemija zelo negativen vpliv na skupinsko delo, navezovanje poklicnih kontaktov in mednarodno povezovanje. Pri individualnem raziskovalnem delu vpliv epidemije pri nekaterih raziskovalcih ni bil bistven ali je bil celo pozitiven, pa vendarle že zaradi diskriminatornega vpliva na različne skupine raziskovalcev glede na njihov osebni status na splošno ocenjujemo vpliv epidemije kot izrazito negativen tudi na področju individualnega raziskovanja.

RAZISKOVALNA DEJAVNOST - povzetek v obliki tabele

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Nadaljnja krepitev povezovanja z raziskovalnimi organizacijami v Sloveniji in tujini. Povečana je uspešnost fakultete pri prijavljanju evropskih projektov kot projektne partnerice.	V okviru slovenskih in mednarodnih projektov PF še naprej razvija partnerstva s številnimi raziskovalnimi organizacijami, prav tako je mreženje pomembno tudi v okviru prijav projektov, četudi prijave niso uspešne. To je pomembno za razvoj interdisciplinarnega pristopa k raziskovanju in povezovanja z drugimi raziskovalnimi skupinami v Sloveniji in tujini.
Nadaljuje se lanskoletni trend visokega števila znanstvenih objav, pri čemer je bistveno povišano število člankov, objavljenih v revijah, ki jih indeksirajo SSCI, A&HCI ali Scopus.	Kakovostno znanstvenoraziskovalno delo je ena od ključnih nalog univerze. Raziskovalci Pravne fakultete s številom recenziranih znanstvenih objav dokazujejo obsežnost in kakovost njihovega znanstvenega dela. Baze SSCI, A&HCI in Scopus so za pravno področje relativno nezanesljiv kazatelj kakovosti, vendar pa je zaradi veljavnih pravil za pridobivanje financiranja raziskovalnih projektov ter za habilitacijske postopke pomembno, da se število člankov, objavljenih v revijah iz teh baz, očitno povečuje.
V letu 2021 je bilo z namenom večje mednarodne prepoznavnosti ZZR dodano alternativno angl. ime, in sicer Ljubljana Law Review (LLR), hkrati pa je bila vložena vloga za umestitev ZZR v globalno mrežo prosto dostopnih publikacij OpenEdition, kar bo gotovo pripomoglo k njegovi večji mednarodni in prepoznavnosti ter dostopnosti tujim avtorjem.	Namen opisanih aktivnosti uredništva ZZR je povečati domačo in mednarodno vplivnost publikacije in s tem zanimivost za avtorje ter posledično čim višjo kakovost objavljenih razprav.

Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov
Habilitacijski postopek ne upošteva posebnosti objavljanih na področju prava, zato je težko doseči izpolnjevanje pogojev za imenovanje v nazive. Ena od glavnih težav v habilitacijskih postopkih je ta, da se izpolnjevanje pogojev osredotoča na raziskovalno dejavnost, ne na pedagoško dejavnost, ki je ali bi morala biti osrednja dejavnost učiteljev. Pedagogi moramo za učiteljski naziv izpolnjevati enake pogoje kot raziskovalci, ki le redko poučujejo, kar postavlja učitelje v bistveno slabši položaju v primerjavi z raziskovalci, ki se kljub temu, da skoraj ne poučujejo, habilitirajo v učiteljske nazive. Temeljno delo raziskovalca je raziskovalno delo, medtem ko učitelji do časa za raziskovalno delo pridemo šele po tem, ko izpolnimo svoje pedagoške obveznosti, kar je najpogostejše v prostem času.	Pozorno spremljanje in sodelovanje v postopku sprejemanja novih habilitacijskih meril UL, z namenom zagotoviti ustrezno vrednotenje raziskovalnega dela na pravnem področju in upoštevanje pedagoškega dela.
Z vedno večjim številom nacionalnih in mednarodnih raziskovalnih projektov, v katerih sodelujejo raziskovalci PF, se kaže potreba po natančnejši ureditvi notranjih postopkov sodelovanja med raziskovalci in strokovnimi službami fakultete v zvezi s temi projekti.	Priprava internih pravil o prijavljanju in vodenju raziskovalnih projektov, z namenom zagotavljanja čim bolj učinkovite podpore strokovnih služb.
Kaže se potreba po boljši strokovni podpori raziskovalcem pri prijavi in vodenju nacionalnih raziskovalnih projektov (ARRS).	Natančnejša razdelitev dela in opredelitev nalog posameznih strokovnih služb v zvezi s temi projekti. Izkoriščanje možnosti, vzpostavljenih v sistemu APIS, za poenostavitev administrativnih opravil v zvezi z raziskovalnimi projekti in programi.

Vpliv COVIDA-19 pri izvedbi aktivnosti v prijavljenih projektih, ki so bile zaradi tega izvedene na daljavo, in pri odpadlih gostovanjih na tujih raziskovalnih institucijah.	Nadaljnja in okrepljena podpora raziskovalcem pri organizaciji dogodkov na fakulteti (zagotavljanje varnosti izvedbe v živo ter tehnične opreme za hibridno ali spletno izvedbo) ter upoštevanje (objektivne ali subjektivne) nezmožnosti izvedbe gostovanj, kadar so ta pogoj za izpolnitev določene obveznosti ali pridobitev določene pravice.
---	---

3.3 Umetniška dejavnost

/

3.4 Prenos in uporaba znanja

Primarni cilj PF je izobraževati predvsem za tradicionalne pravniške poklice (v pravosodju), zato na prvi pogled morda ni vidnega veliko povezovanja in sodelovanja z gospodarstvom. Vseeno pa na PF potekajo številne aktivnosti, ki skrbijo za prenos in uporabo znanja ter povezovanje akademske skupnosti z okoljem. Zaposleni na PF sodelujejo na strokovnih in znanstvenih srečanjih, odzivajo se na pozive različnih ministrstev pri pripravi mnenj o zakonskih predlogih.

V letu 2019 smo začeli z izvajanjem Programa za izpopolnjevanje Specializacija znanj s področja prava. Kljub pričakovanemu večjemu številu prijav je izvedba tega programa pomenila krepitev z okoljem z dveh vidikov: (1) pri izvedbi so sodelovali priznani strokovnjaki iz prakse (takšno sodelovanje smo formalizirali z Vrhovnim sodiščem RS, Odvetniško zbornico in Odvetniško akademijo), ter (2) program je namenjen pravnikom in pravicam, ki imajo že izkušnje na določenih pravnih področjih, želijo pa si poglobitev znanja. Kot je bilo navedeno že v posebnem poglavju o programu za izpopolnjevanje zgoraj, sta v letu 2020 program uspešno zaključila dva študenta. V študijskem letu 2020/21 zaradi pandemije COVID-19 nismo razpisali programov za izpopolnjevanje. Razpisali smo ga spet v študijskem letu 2021/22, ko se je vanj vpisalo 6 slušateljev, ena slušateljica pa je program zaključila (modul Gospodarsko pravo).

Podobno kot pretekla leta je tudi v letu 2021 s svojim uspešnim delom nadaljeval **Karierni center UL** oziroma njegova svetovalka, ki je zadolžena za PF in je tedensko prisotna na PF s svojimi uradnimi urami. Za naše študentke in študente redno organizira delavnice, predstavitev in obiskov potencialnih delodajalcev, o čemer več v naslednjem poglavju. Več o tem v posebni rubriki spodaj.

O možnostih za **udeležbo na mednarodnih dogodkih** (npr. poletnih šolah in konferencah) in o ponudbah za opravljanje **praktičnega usposabljanja v tujini** študente redno obvešča tudi mednarodna pisarna, o čemer je bilo več govora zgoraj v poglavju o Internacionalizaciji na področju izobraževalne dejavnosti.

Na PF že več let delujejo številna **društva in organizacije**, ki študentom omogočajo nadgradnjo in prenos v predavalnicah pridobljenega znanja v prakso, npr. Društvo ELSA, Ženevski klub, ipd. Prav tako PF že vrsto let v sodelovanju z vladnim, nevladnim in gospodarskim sektorjem izvaja **pravne klinike** kot kreditno ovrednoteno obštudijsko dejavnost. Strokovnjaki z zunanje institucije sodelujejo pri delu študentov kot njihovi delovni mentorji. O tem več v poglavju o Izobraževalni dejavnosti.

Zaradi COVID-19 pa je tudi v letu 2021 žal moral odpasti t.i. **Sejem občudijskih dejavnosti**, na katerem se predstavljajo društva, ki delujejo na PF UL in dejavnosti, v katere se lahko vključijo študenti.

Občasna **predavanja pravnih strokovnjakov iz prakse** so stalnica študijskega procesa na vseh treh študijskih programih. Zaposleni na PF pa seveda redno sodelujejo tudi pri **nastajanju slovenske zakonodaje** in si s svojim poznavanjem specifičnih področij prizadevajo vplivati na izboljšanje pravnih predpisov. Svoje znanje prenašajo v okolje na **strokovnih srečanjih** (konferencah, simpozijih, seminarjih, itd.) ter s **komentiranjem in pojasnjevanjem pravnih vprašanj** v množičnih medijih.

Poleg tega je veliko zaposlenih dejavno vključenih v **raziskovalno in strokovno delo na raziskovalnih inštitutih**, katerih ustanoviteljica je PF.

Po nekaj letih neaktivnosti je tudi v letu 2021 z delom nadaljeval **Alumni klub** PF. Glavni cilj društva je v povezovanju članov na družabni in strokovni ravni. Žal je zaradi pandemije COVID-19 ob koncu leta 2021 že drugo leto zapored odpadel že tradicionalni novoletni koncert v prostorih Festivalne dvorane v Ljubljani v soorganizaciji kluba. V letu 2021 je fakulteta v okviru Financiranja razvojnega stebra (FRS) pridobila namenska finančna sredstva za pospeševanje dela članic in članov Alumni kluba, in sicer za organiziranje t.i. mentorskih parov. V letu 2022 načrtujemo temeljitejšo prenovo na področju organizacije Alumni kluba kot tudi vsebine delovanja.

PRENOS IN UPORABA ZNANJA - povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Izvajanje številnih občudijskih dejavnosti, ki omogočajo prenos in uporabo znanja v praksi (moot court tekmovanja, pravne klinike,...).	Znanja in veščine, pridobljene v različnih oblikah občudijskih dejavnosti, pomembno nadgrajujejo tista, ki so pridobljena v rednem študijskem procesu; s tem prispevajo k oblikovanju najkakovostnejših diplomantov in diplomantk prava.
Pridobitev namenskih finančnih sredstev (FRS) za pospeševanje dela Alumni kluba.	Pospešitev reformiranja organiziranosti Alumni kluba in prenovitev vsebin, katerim naj bi se posvečal.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	<u>Predlogi ukrepov za izboljšave</u>
Zaradi varnostnih ukrepov v povezavi z epidemijo COVID-19 je bilo veliko praktičnih aktivnosti v okviru rednega študija, kot so na primer obiski glavnih obravnav, onemogočenih.	Analizirati možnosti, kako študente po koncu epidemije pripraviti tudi k samoiniciativnem obisku teh aktivnosti.
Majhen interes za vpis v program za izpopolnjevanje	Prizadevati si za spremembo zakonodaje, ki bi v večji meri upoštevala zaključen program za izpopolnjevanje pri kariernem napredovanju v pravniških poklicih

3.5 Ustvarjalne razmere za delo in študij

Obštudijska in interesna dejavnost

V študijskem letu 2019/20 je bil na PF študentom in študentkam na voljo bogat izbor obštudijskih in interesnih dejavnosti, ki pa so po razglasitvi epidemije večinoma potekale naprej preko spleta, nekatere pa so morale biti tudi odpovedane:

- sodelovanje na moot court tekmovanjih;
- sodelovanje v pravnih klinikah;
- ekskurzije;
- športne aktivnosti (odbojka, košarka, Pravniki tečemo);
- tečaji tujih jezikov (nemški, francoski, ruski in latinski jezik);
- udeleževanje v drugih aktivnostih, kot so na primer pevski zbor Pegius, Ženevski klub pravnikov, Društvo HOPE, Pamfil, društvo ELSA itd.

Sodelovanje na pravnih klinikah in moot court tekmovanjih je bilo ovrednoteno s 4 ECTS in omogočena je bila nadomestitev prej vpisanih izbirnih predmetov z uspešno opravljenimi temi obštudijskimi dejavnostmi.

V letu 2021 so študentje naše fakultete sodelovali na rekordnem številu mednarodnih tekmovanj, in sicer kar na šestnajstih: na Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition (Washington, ZDA; mentorica doc. dr. Maša Kovič Dine), na ELMC, European Law Moot Court (mentorica prof. dr. Ana Vlahek), na Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot, tj. tekmovanju iz gospodarske arbitraže (mentor prof. dr. Damjan Možina), na FIAMC, Frankfurt Investment Arbitration Moot Court mentorica izr. prof. dr. Vasilka Sancin), na CEEMC, Central and East European Moot Court (mentorica prof. dr. Ana Vlahek), na René Cassin, na svetovnem tekmovanju iz prava človekovih pravic pred sodniki ESČP (mentor as. Filip Dougan), na MLMCC, Manfred Lachs Moot Court iz poznavanja vesoljskega prava, (mentorica izr. prof. dr. Vasilka Sancin), na EUROPA Moot Court Competition (mentor doc. dr. Samo Bardutzky), na Regionalnem moot court, tj. na tekmovanju v postopku pred Evropskim sodiščem za človekove pravice (mentor as. Marjan Kos), na ELSA Human Rights Moot Court Competition, tj. tekmovanju v postopku pred Evropskim sodiščem za človekove pravice (mentor prof. dr. Saša Zagorc), na All-European International Humanitarian and Refugee Law Moot court Competition (mentor as. Marjan Kranjc), na PAX Moot Competition, tj. tekmovanju v poznavanju mednarodnega zasebnega prava (mentor as. Filip Dougan), na Concours de plaidoirie francophone, tj. Frankofonskem tekmovanju s področja prava Evropske konvencije o človekovih pravicah (mentor as. Filip Dougan), na tekmovanju SLAM, Sports Law Arbitration Moot, tj. tekmovanje iz arbitraže v pravu športa (mentor as. Marjan Kos), na Jean-Pictet, tekmovanje iz mednarodnega prava oboroženih spopadov (mentorica prof. dr. Maša Kovič Dine), na Price Media Law Moot (mentorica as. Ana Samobor), na Stetson International Environmental Law Moot (mentorica doc. dr. Maša Kovič Dine) in na ICC, International Criminal Court Moot (mentorica izr. prof. dr. Vasilka Sancin).

Tudi tokrat so študentske ekipe dosegle lepe uspehe, med katerimi naj omenimo zmago ekipe Pravne fakultete na Regionalnem Moot Court tekmovanju iz poznavanja konvencije o varstvu človekovih pravic in pa drugo mesto ekipe Pravne fakultete na All-European International Humanitarian and Refugee Law Moot court Competition in nagrado za njeno članico Tino Pirnovar, ki je bila izbrana za najboljšo govorko tekmovanja. Lep uspeh pa je dosegla tudi ekipa CEEMC, ki je zasedla 2. mesto na tekmovanju, članica ekipe Tjaša Kalin pa je prejela še posebno nagrado organizatorjev za govornico.

<https://www.pf.uni-lj.si/aktualno/uspeh-ekipe-pf-ul-na-ceemc/>

Možnost udeležbe na mednarodnih tekmovanjih je predstavljena na posebni spletni strani <http://www.pf.uni-lj.si/mednarodno-sodelovanje/mednarodna-studentska-tekmovanja/>.

Izvedle pa so se tudi naslednje pravne klinike: Mednarodnopravna okoljska klinika, Pravna svetovalnica za begunce in tujce, Pravna klinika "Pravo v športu", Delovnopravna klinika, Socialnopravna klinika, Pravna klinika "Priprava pogodb s civilnega in gospodarskega prava" in pa Pravna svetovalnica za varstvo pred diskriminacijo.

Tudi pravne klinike so predstavljene na posebni spletni strani, in sicer <http://www.pf.uni-lj.si/ob-studiju/pravne-klinike/>.

Leta 2020 smo z veljavnostjo za študijsko leto 2020/21 omenjene obštudijske dejavnosti akreditirali kot dva nova izbirna predmeta in tako naredili še korak naprej pri vključitvi teh aktivnosti, ki imajo na PF že dolgo tradicijo in pri katerih beležimo izredne domače in mednarodne uspehe, v študijski proces. Tudi v letu 2020 je fakulteta kreditno ovrednotila seminarje gostujočih profesorjev, ki niso del predmetnika študijskega programa I. ali II. stopnje. Ob tem je za pridobitev ECTS postavila pogoj, da zgolj prisotnost na seminarju ni dovolj, ampak mora študentka oz. študent opraviti tudi določen preizkus znanja kot zaključek seminarja.

Decembra 2021 bi moral biti že četrtič organiziran tudi Koncert PF, na katerem tradicionalno sodelujejo tako študenti kot profesorji. Dogodek odraža poslanstvo PF pri oblikovanju bodočega pravnika kot celovite osebnosti, ki se poleg na pravnem udejstvuje tudi na drugih področjih. Zaradi epidemije koronavirusa je koncert žal odpadel. Upamo, da nam bodo razmere v letu 2022 naklonjene in bomo koncert izvedli s polno mero navdušenja in udeležbe, tako kot prejšnja leta.

Komisija za kakovost PF že dolgoletno opaža napredek na področju študentskih praks, s katerimi se študentke in študentje seznanjajo preko oglasov na oglasni deski PF, raznih razpisov in tudi preko razpisov praks študentske organizacije ELSA. Na voljo je vse več tovrstnih ponudb študentskih del, na katere se študentje tudi z vse večjim zanimanjem odzivajo. Poleg tega se je v študijskem letu 2020/2021 za opravljanje študijske prakse v tujini v okviru programa ERASMUS+ odločilo veliko študentov, s čimer si nabirajo mednarodne delovne izkušnje (več o tem glej v poglavju o internacionalizaciji). Fakulteta spodbuja obštudijske dejavnosti tudi tako, da vsako leto ob dnevu fakultete študentom podeli priznanja za odmevne dosežke na obštudijskih dejavnostih.

Informiranje študentov

PF s svojim delovanjem na različnih področjih dobro skrbi za informiranost bodočih študentov in študentk. Dijaki in dijakinje lahko potrebne informacije glede študijskega procesa pridobijo na vsakoletnih informativnih dnevih, ki potekajo v prostorih PF, in na sejmu Informativa, ki vsako leto poteka na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. V letu 2021 je bil zaradi epidemioloških razmer v državi prvič virtualno organiziran in izpeljan sejem Informativa, kjer se je Pravna fakulteta izjemno dobro (rezultati ankete) predstavila in zabeležila preko 1200 obiskovalcev. Stojnica PF je vedno zelo dobro obiskana.

Zaradi razmer je bil na daljavo izpeljan tudi Informativni dan, ki v sedmih skupinah v petek in soboto zabeležil okoli 900 obiskovalcev. Kot novost je bila dva tedna ponujena tudi možnost pridružitve dijakinj in dijakov na predavanja, ki so se izvajala na daljavo (več o tem zgoraj pred Tabelo 2). Tudi po predavanjih je bila izvedena anketa, udeleženci so bili z možnostjo zelo zadovoljni, skoraj vsi so bili mnenja, da jim je to pomagalo pri odločitvi o študiju ter da bi možnost ogleda predavanj priporočili prijateljem in znancem.

Poleg tega pedagogi PF na povabilo srednjih šol oziroma organizatorjev drugih informativnih dogodkov za dijake in dijakinje vsako leto predstavljajo program in študij na PF na gimnazijah na celotnem območju Slovenije. Vse potrebne podatke o študiju lahko zainteresirani pridobijo tudi na spletni strani PF (v slovenskem in angleškem jeziku), čemur je namenjena tudi posebna rubrika »Bodoči študenti«, ki prav tako vsebuje predstavitvene zbornike za vse tri stopnje študija.

Za dodatne informacije pa sta dnevno na voljo tudi oba referata za študentske zadeve; za pomoč študentkam in študentom glede študijskih zadev na PF skrbita študentski referat za I. in II. stopnjo in študentski referat za III. stopnjo. Oba preko oglasne deske v avli PF, spletne oglasne deske in možnosti prejemanja obvestil z oglasne deske na elektronske naslove študentke in študente obveščata o poteku študija in o aktualnem dogajanju na PF (predavanja gostujočih predavateljev, potek obštudijskih dejavnosti, npr. tekmovanj na in klinik). Referat je študentom tudi dnevno dostopen v času uradnih ur za vsa dodatna vprašanja, administracijo in pomoč.

Študentkam in študentom je na voljo tudi mednarodna pisarna, ki skrbi za vrsto dodatnih aktivnosti študentov, kot so izmenjave in prakse v tujini, pa tudi za informiranost študentk in študentov glede drugih možnosti pridobivanja mednarodnih izkušenj. Študentje so letos še posebej pozdravili vzpostavitev njene Facebook strani in Instagram aplikacije. Študentom je na novo na voljo tudi projektna pisarna, ki redno skrbi za različne projekte, na katerih sodeluje Pravna fakulteta.

Študentke in študenti ocenjujejo, da referata in mednarodna pisarna svoje delo opravljajo dobro, saj ustrezno skrbijo za potrebe študentov in skupaj z njimi rešujejo morebitne težave.

Karierni center

Za karierno svetovanje in karierne aktivnosti je na PF poskrbljeno v soorganizaciji Kariernega centra Univerze v Ljubljani, PF in Študentskega sveta PF. Organizirane in izvedene so delavnice, osebna svetovanja, obiski v organizacijah in predstavitve organizacij na članicah UL, različni dogodki (okrogle mize, konference, posveti), sodelovanja na sejmi in organizacija hitrih zmenkov s potencialnimi poslovnimi partnerji, obiski različnih institucij in potencialnih delodajalcev. Študentkam in študentom ter diplomantkam in diplomantom PF je namenjeno tudi tedensko svetovanje, ki ga izvaja predstavnica Kariernega centra UL v prostorih PF. Poleg kariernih centrov nudijo študentom in študentkam pomoč tudi profesorji PF, ki študentom in študentkam pomagajo in odgovarjajo na vprašanja glede poklicne kariere. Pedagogi na prošnjo študentov in študentk pišejo priporočilna pisma za njihov nadaljnji študij ali zaposlitev po zaključenem študiju. Aktivnosti Kariernega centra so se v zadnjem letu povečale, saj so na PF organizirane tudi uradne ure Kariernega centra, ki potekajo vsak četrtek in kamor se študentke in študenti lahko obrnejo po različne oblike kariernih nasvetov predstavnice Kariernega centra UL v prostorih PF. Spletna stran PF vse aktualne objave Kariernega centra UL sproti in redno objavlja preko spletne oglasne deske; predstavitev Kariernega centra UL na PF pa je omogočena preko posebnega poglavja na spletni strani PF: <http://www.pf.uni-lj.si/dodiplomski-studij/karierni-center-na-pravnifakulteti/>.

Študentke in študenti s posebnimi potrebami

PF ustrezno prilagaja študijski proces in infrastrukturo študentom s posebnimi potrebami in jim s tem zagotavlja popolno in nemoteno udeležbo v študijskem procesu. Infrastruktura na PF je ustrezno prilagojena študentkam in študentom s posebnimi potrebami, ki so gibalno ovirani, saj jim je omogočeno nemoteno gibanje in dostop do vseh prostorov na PF (dvigala, prilagojene učilnice idr.). Problem predstavljajo le vhodna vrata v PF, ki niso drsna in opremljena s senzorjem in zato gibalno oviran študent onemogoča samostojen dostop do prostorov PF. PF je na pobudo študentk in študentov že v letu 2017 razmislila o možnostih dodatnih prilagoditev, ki bi odpravile te ovire, a je po preučitvi vseh možnih rešitev ugotovila, da je najustreznejša rešitev ta, da študentke in študenti, ki potrebujejo pomoč, po telefonu pokličejo vratarja PF, ki jim pomaga vstopiti v stavbo. V letu 2020 pri tem nismo zaznali težav.

Pravna fakulteta je s pomočjo sofinanciranja UL za nakup opreme in pripomočkov za študente s posebnimi potrebami v letu 2021 pridobila dodatno IR slušno zanko, ki je namenjena uporabnikom

slušnih aparatov (naglušnim osebam) in jim omogoča udobno in nemoteno poslušanje izgovorjenega v mikrofonski ter jo uspešno namestila še v zadnjo, peto predavalnico (v tretjo in četrto predavalnico sta bili inštalirani leto prej).

Študentom in študentkam s posebnimi potrebami so na voljo vse informacije in pomoč, ki jih nudijo službe, ki skrbijo za svetovanje in pomoč vsem študentom. Poleg tega se študentom in študentkam s posebnimi potrebami nudi dodatno pomoč v obliki tutorstva za študente s posebnimi potrebami. Iz poročila dela tutorjev sicer izhaja, da študentke in študenti s posebnimi potrebami ne iščejo tutorske pomoči. Kljub temu je fakulteta sprejela odločitev, da se tovrstno tutorstvo ohrani in s tem ohrani možnost takšne pomoči. Komisija za študentske zadeve pri obravnavi vlog za status študenta s posebnimi potrebami poskuša čim bolj prilagoditi izvajanje študijskega programa posameznemu študentu ter mu s tem olajšati študij na PF. Za študentke in študente, ki potrebujejo tovrstne prilagoditve, je urejena tudi možnost opravljanja pisnih izpitov na prenosnem računalniku PF v izpitnem prostoru ali pa lahko ti študenti in študentke opravljajo izpit zgolj ustno.

Tutorski sistem

Na PF že vrsto let deluje zelo učinkovit sistem tutorstva. Temelj tega sistema je prostovoljno delo velikega števila študentov in študentk višjih letnikov, ki želijo pomagati mlajšim kolegicam in kolegom pri študiju na PF. Pravno podlago določa Pravilnik o sistemu tutorstva na pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, ki je tudi objavljen na fakultetni spletni strani <http://www.pf.unilj.si/media/pravilnik.o.sistemu.tutorstva.na.pravni.fakulteti.pdf>, in opredeljuje poglobitvene fakultetne organe, ki skrbijo za nemoteno delovanje tutorstva, vrste tutorstva, pa tudi postopek imenovanja tutorjev in njihove obveznosti.

V študijskem letu 2020/2021¹⁷ so se na PF izvajala uvajalno tutorstvo, predmetno tutorstvo, tutorstvo za študente s posebnimi potrebami, tutorstvo za študente športnike in tutorstvo za tuje študente. Največ zanimanja je za predmetna tutorstva, torej za pomoč študentov pri konkretnih predmetih, in za tutorstvo za tuje študente, kjer študenti naše fakultete pomagajo študentom, ki so na študijski izmenjavi preko programa Erasmus (kar obsega vse od pomoči pri iskanju nastanitve, urejanju statusa pa do soočanja s študijskimi izzivi). Manj zanimanja je za pripravljalno tutorstvo, kjer študentje pomagajo novo vpisanim študentom pri uvajanju v nove oblike učenja. Za tutorja študentom s posebnimi potrebami je že drugo leto razpis potrebno ponoviti, a na srečo tudi velikega povpraševanja po takšnem tutorstvu ni. Prav tako ni velikega povpraševanja za tutorje za študente športnike, pri katerem pa fakulteta vsako leto najde kandidate brez pretiranih zapletov.

Število predmetnih tutorstev se je v letu 2020/21 izvajalo pri 15 predmetih, torej dveh več kot leto poprej. Gre za predmete: Rimsko pravo, Ustavno pravo, Evropsko ustavno pravo, Uvod v pravoznanstvo, Ekonomija, Finance, Pravna zgodovina, Kazensko pravo, Kazensko procesno pravo, Korporacijsko pravo, Delovno pravo, Civilno pravo, Gospodarsko pravo, Civilno procesno pravo in Upravno procesno pravo.

Predmetni tutorji sami določajo dinamiko dela. Tutorstva potekajo praviloma enkrat tedensko, lahko pa tudi nekajkrat na mesec in so bila navadno dokaj dobro obiskana. V preteklem letu so se tutorstva – podobno kot klasična pedagoška dejavnost – preselila na splet. To je po eni strani povečalo obisk tutorskih srečanj (vsaj nominalno), po drugi strani pa vplivalo na dodatno pasivizacijo študentov. Študenti kljub temu poudarjajo, da jim ravno predmetna tutorstva omogočijo celostno in poglobljeno razumevanje študijske snovi.

¹⁷ Podatki so navajani za študijsko in ne za koledarsko leto, saj je to naraven cikel tutorskega dela.

Vse bolj pomembno postaja tutorstvo za tuje študente. Tutorji tujim študentom nudijo pomoč pri čim bolj uspešni integraciji v novo okolje, prilagoditvi novemu načinu študija in s svojimi aktivnostmi skrbijo za to, da imajo tuji študentje več stika s slovenskimi študenti, kar so v preteklosti pogrešali. V predpandemičnih časih se je število tujih študentk in študentov na izmenjavi povečevalo. Začetek pandemije pa je samoumevno pomenil resen zastoj v študijski izmenjavi. V preteklem letu je bilo število študentov na izmenjavi pri nas manjše, kar pa je imelo vsaj eno pozitivno posledico. Ob razmeroma velikem številu tutorjev za tuje študente je to pomenil zelo personalizirano obravnavo, saj so se tutorji lahko posvetili vsakemu tujemu študentu posebej. Žal je pandemija tudi to vplivala na raven zanimanja tujih študentov, ki je kljub prizadevanju tutorjev in tutork za fakultetne in ob fakultetne opazno upadla.

Vsi tutorji so izbrani na podlagi javnega razpisa (pri predmetih, ki so delno plod tradicije, delno pa se seznam vsako leto prilagaja željam študentov). Kandidate po posvetovanju z nosilci predmetov izbire Komisija za tutorstvo, v kateri sodelujejo tudi predstavniki študentov, ki sestavljajo polovico članov komisije. Delo tutorjev nadzoruje Komisija za tutorstvo, na konkretni ravni pa delo predmetnih in uvajalnih tutorjev usmerja in olajšuje koordinatorski tutor, delo tutorjev za tuje študente pa njihov koordinatorski tutor. Oba predstavljata dragoceno povezavo med velikim številom tutorjev (predmetnih je bilo v lanskem študijskem letu denimo 51) in Komisijo. Oba koordinatorska imenuje zbor tutorjev na predlog prodekana za študijske zadeve za dobo dveh let.

Oba koordinatorska urejata tutorsko spletno stran (<http://www.pf.uni-lj.si/i-stopnja/tutorstvo/>). Koordinatorska za tuje študente vseskozi sodeluje z mednarodno pisarno.

Ob uspešno zaključenem tutorstvu se fakulteta tutorjem oddolži s posebnimi potrdili, ki jih slavnostno podeli dekan PF.

Knjižnica PF

Knjižnica PF (v nadaljevanju knjižnica) nudi podporo študijskemu in raziskovalnemu procesu na PF, delo je v letu 2021 kljub omejitvam povezanih z epidemijo COVID-19 potekalo strokovno in kakovostno. Omejitve so se odražale predvsem v omejeni dostopnosti in odprtosti čitalnice, zaposleni v knjižnici pa so skrbeli, da so vsi uporabniki prišli do potrebnega gradiva za študijsko in raziskovalno delo. Veliko gradiva je bilo posredovanega po pošti oziroma po elektronski pošti, kadar je bilo to mogoče. Knjižnica je v začetku leta pridobila sterilizator knjig, ki je omogočal hitrejše kroženje gradiva, predvsem učbenikov in aktualne zakonodaje, saj priporočena karantena knjig tako ni bila več potrebna.

V času pogostega dela od doma se je potreba po dostopnosti elektronskih virov na daljavo še povečala. Knjižnica je veliko skrb namenila dostopu do specializiranih baz podatkov s področja prava in v letu 2021 samostojno zagotovila dostop do novih elektronskih virov, in sicer avstrijske pravne zbirke *RDB – Rechtsdatenbank* založnika Manz ter dve zbirki založbe Oxford, *Reports on International Law* in *Max Planck Encyclopedias of International Law*. S sodelovanjem v konzorciju članic UL pa smo zagotovili dostop do zbirk *Oxford Scholarly Editions* in *Oxford Academic Journals*.

V epidemioloških razmerah se vse več dejavnosti seli na splet in tako smo tudi v knjižnici jeseni aktivirali možnost spletnega vpisa za študente z digitalno identiteto UL. Žal pa ob začetku šolskega leta študentje še niso razpolagali s študentskimi izkaznicami in vpis preko spleta v času, ko bi ga najbolj potrebovali, ni bil mogoč.

Delovni izzivi so bili za zaposlene v knjižnici v tem letu zelo veliki tudi zaradi zmanjšane števila zaposlenih. Vodja knjižnice je namreč opravljala delo v. d. tajnika fakultete, funkcijo vodje knjižnice pa je v tem času prevzela namestnica vodje. V drugi polovici leta je bilo sklenjeno pogodbeno delo z dvema

katalogizatorkama, ki sta pomagali pri strokovni obdelavi gradiva v sistemu COBISS. Ob koncu leta je bilo razpisano prosto delovno mesto v knjižnici.

Vodstvo PF se zaveda velikega pomena knjižnice za študijski in raziskovalni proces na PF in vsako leto zagotavlja ustrezna sredstva za njeno delovanje. Sredstva so bila porabljena skladno z načrtom knjižničnega poslovanja. Za izbor kakovostnega gradiva s področja prava skrbi knjižnični odbor PF, ki ga sestavljajo visokošolski učitelji z različnih kateder. Predstojnik knjižnice, člani knjižničnega odbora in vsi zaposleni v knjižnici so se trudili za doseganje dolgoletnega cilja knjižnice – gradnjo najkakovostnejše pravne knjižne zbirke v Sloveniji.

Sodelovanje med knjižnico in univerzitetnimi službami poteka zelo dobro. Knjižnica uspešno sodeluje z Univerzitetno službo za knjižnično dejavnost UL in ima svojega predstavnika v Komisiji za razvoj knjižničnega sistema UL.

Knjižnica študentkam in študentom z gibalnimi ovirami nudi individualno obravnavo in dodatne storitve, s katerimi skuša študentkam in študentom na najenostavnejši način zagotoviti dostop do vseh razpoložljivih pravnih ter drugih strokovnih virov. Po potrebi določena lažje dostopna mesta v čitalnici nameni le gibalno oviranim študentom, prav tako pa jim omogoča daljši rok izposoje gradiva.

Knjižnica posveča posebno pozornost študijski in strokovni pravni literaturi. Predvsem skrbi, da je študentkam in študentom na voljo določeno število izvodov predpisane študijske literature glede na številčno strukturo študentk in študentov posameznega letnika, v katerem je literatura relevantna. Tako si je tudi v letu 2021 knjižnica prizadevala zagotoviti dostop do študijske literature čim širšemu krogu uporabnikov. Na podlagi stalnega spremljanja pogostnosti uporabe oziroma izposoje študijske literature je prilagodila izposojevalni čas navedenega knjižničnega gradiva, s čimer je omogočila čim smotrnejšo uporabo literature čim večjemu številu uporabnikov.

Omeniti je treba tudi, da knjižnica zagotavlja vso potrebno literaturo za udeležence *moot court* tekmovanj, na katerih PF že tradicionalno dosega odlične rezultate. Zaposleni pa skrbijo za ustrezen predstavitev knjižnice tudi na informativnih dnevih in uvajalnih predavanjih za tuje študente.

Pomemben kazalnik kakovosti je zadovoljstvo uporabnikov knjižnice, na kar sta tudi v preteklem letu pozitivno vplivala kakovostno delo in prijaznost vseh zaposlenih v knjižnici. Dobro delo zaposlenih se je odražalo tako preko hitre, učinkovite in strokovne pomoči zaposlenih na izposoji (pri iskanju relevantne pravne literature, pri hitrem zagotavljanju dostopa do gradiva v okviru dela na izposoji ter pri izvajanju medknjižnične izposoje) kot tudi preko zagotavljanja in ohranjanja mirnega in prijetnega vzdušja v prostorih knjižnice. Pri tem gre omeniti tudi strokovno delo katalogizatorjev, ki poleg vnosa novega gradiva v elektronski katalog COBISS skrbijo tudi za urejeno bibliografijo vseh zaposlenih na PF. Zaposleni v knjižnici si iz leta v leto prizadevajo knjižnične storitve v največji možni meri prilagoditi aktualnim potrebam študentov, pedagogov in ostalih obiskovalcev knjižnice. Zadovoljstvo študentov PF, ki uporabljajo knjižnične storitve, se je izkazalo tudi preko zelo pozitivnih rezultatov študentske ankete.

Depozitarna knjižnica ZN DL-027

Depozitarna knjižnica ZN DL-27 deluje v okviru Inštituta za mednarodno pravo in mednarodne odnose PF od leta 1947. Praviloma ima vsaka država članica OZN pravico do ene depozitarne knjižnice, ki jo gosti ugledna institucija. Depozitarna knjižnica ZN DL-027 je na podlagi posebnega dogovora v času ustanovitve opravičena plačevanja prispevkov za gradivo, ki ga prejema od Združenih narodov (ZN). Depozit vsebuje tiskane publikacije (monografije, serijske publikacije in dokumente vseh organov ZN),

v zadnjih letih pa je poudarek predvsem na spletnih virih in različnih spletnih bazah podatkov ZN. V letu 2021 je Depozitarna knjižnica ZN poleg rednega knjižničarskega dela (predvsem pomoč pri online iskanju dokumentov OZN, ki so težje najdljivi oz. dostopni, izposoja, baze podatkov) izvedla še naslednje ukrepe, ki bodo ostali med prioritetskimi nalogami tudi v prihodnjih letih: predstavljane dela in zbirke ZN preko spleta; kontrolirano izločanje gradiva (predvsem dokumentov in publikacij ZN, ki so dostopni prek spleta).

Depozitarna knjižnica deluje ob torkih, sredah in četrtek dve uri na dan. ZN so v postopku spreminjanja distribucije in načina dostopa do publikacij; nova navodila in smernice še čakamo.

Založniška dejavnost

V letu 2021 so bila v (so)založništvu založbe PF izdana naslednja dela:

- Opera selecta : pravotvornost in pravo v zgodovini Slovencev in njihovih sosedov / *Vilfan, Sergij, 1919-1996* - znanstvena monografija ; Ljubljana : Pravna fakulteta, Založba Pravne fakultete : Slovenska akademija znanosti in umetnosti : Slovenska matica, 2021 ; 747 str. : ilustr. ; 25 cm ISBN - 978-961-6447-99-7
- Parlamentarna avtonomija : notranji in zunanji vidiki / *Grad, Franc ...* - znanstvena monografija ; Ljubljana : Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Založba Pravne fakultete, 2021 ; XXXI, 318 str. ; 25 cm ISBN - 978-961-6447-93-5
- Ustava Republike Slovenije ; *Slovenija* - strokovna monografija ; 3. spremenjena in dopolnjena izd. ; Ljubljana : Litteralis : Uradni list Republike Slovenije : Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani : Državni zbor Republike Slovenije, 2021 ; 137 str. ; 16 cm ISBN - 978-961-94303-4-7
- Volilno pravo / *Grad, Franc ; Sovdat, Jadranka ; Zagorc, Saša, 1977-* znanstvena monografija ; Ljubljana : Litteralis : Pravna fakulteta, 2021 ; XII, 292 str. ; 24 cm ISBN - 978-961-94303-5-4
- Analiza dostopa do sodb in dokumentov v sodnih spisih po odločbi Vrhovnega sodišča X IPS 4/2020 / *Domen Vajkard Kilar Pahernik ... [et al.]*. - Ljubljana : Transparency International Slovenia : Pravna fakulteta, Založba Pravne fakultete, 2021 ([Ljubljana] : Litteralis). - XII, 64 str. : ilustr. ; 24 cm ISBN 978-961-93255-8-2 (Transparency International Slovenia)
- Ekoni ali humani : vrednote mladih v Sloveniji : od kod izvirajo in kaj določajo? / urednika Franjo Štiblar, Daša Tičar. - Ljubljana : Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta : Litteralis, 2021 ([Ljubljana] : Litteralis). - 209 str. : graf. prikazi, tabele ; 25 cm ISBN 978-961-6447-98-0
- Pravna in ekonomska analiza vpliva staranja prebivalstva na zakonodajo : vloga institucij EU in države pri zagotavljanju pravnega in ekonomskega varstva starejših / urednik Gregor Dugar ; [avtorji Aleš Berk Skok ... et al.]. - Ljubljana : Pravna Fakulteta, Založba Pravne fakultete, 2021 ISBN 978-961-7162-00-4

Med drugim je PF tudi sozaložnik revij: Zbornika znanstvenih razprav, ki izhaja od leta 1921, in pa najstarejše slovenske pravne revije Pravniki, skupaj z Zvezo društev pravnikov Slovenije. Ta izhaja z nekaj presledki že od leta 1862.

USTVARJALNE RAZMERE ZA DELO IN ŠTUDIJ - povzetek v preglednici:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Vnos starega gradiva v elektronski katalog COBISS.	Boljša preglednost in dostopnost starega gradiva.
Nadalje smo okrepili založniško dejavnost.	S stroškovno optimalnim delovanjem imamo več možnosti za sprejem in izvedbo dodatnih projektov.
PF je v letu 2021 sodelovala v delovni skupini za ustanovitev Založbe Univerze v Ljubljani (ZUL).	ZUL povezuje založniško dejavnost na članicah UL, izvaja založniško dejavnost Univerze v Ljubljani ter izdaja njene publikacije.
Nakup sterilizatorja knjig	Hitrejše kroženje gradiva v času obvezne karantene za knjižnično gradivo, bolj varna uporaba čitalniškega gradiva
Nakup dodatnih pravnih elektronskih zbirk	Možnost oddaljenega dostopa do različnih pravnih elektronskih virov, kar zagotavlja razširjeno podporo študiju in raziskovalnemu delu
Doseganje vpetosti pedagogov v založniške projekte.	Doseganje dodatne interdisciplinarnosti oz. povezanosti in prepletanja ter sodelovanja strokovnjakov iz različnih podpodročij pravne znanosti.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Nemožnost nadomestitve izbirnega predmeta z akreditirano obštudijsko dejavnostjo na programu II. stopnje.	Opraviti analizo stanja (koliko študentk in študentov II. stopnje sodeluje v akreditiranih obštudijskih dejavnosti) in razmislek, kako bi jim bilo mogoče tako pridobljene kreditne točke priznati v okviru študijskega programa.
V knjižnici ni omogočeno negotovinsko poslovanje.	Preučitev možnosti za uvedbo negotovinskega poslovanja, oziroma plačevanja terjatev preko spleta
Pomanjkanje prostora za skupinsko učenje.	Analiza prostorske ureditve z možnostjo spremembe funkcionalnosti nekaterih prostorov.

Vpis v knjižnico preko spleta ne prinaša pričakovanih izboljšav	Izboljšanje funkcionalnosti spletnega vpisa z uporabo študentskih izkaznic in morebitna nadgradnja podatkovnih baz (spletni vpis ne prinaša zadostnih podatkov o članih za nadaljnjo uporabo in analitiko)
Pomanjkanje prostora za knjižnično gradivo tako v skladišču kot v prostem pristopu.	Preučitev možnosti o zamenjavi polic v večjem skladiščnem prostoru.
Kadrovska podhranjenost v knjižnici	Zaposlitev novih sodelavcev
Nezadostna jasnost oz. predvidljivost procesa odločanja o sprejemu posameznih založniških projektov.	Sprejem enotnih procesnih pravil, ki bodo povečala transparentnost odločanja, s poudarkom na vsebinskih merilih.
Osrednja slovenska pravniška revija Pravniki (PF je njen sozaložnik) ni vključena v bazo SSCI, zato so objave v njej slabo ovrednotene v postopkih habilitacije in pri pridobivanju projektov.	Nadaljevati s postopki uvrstitve v relevantne in revijam v pretežno slovenskem jeziku dostopne mednarodne bibliografske baze, saj je ravno to ovira za sprva željeno umestitev v bazo SSCI.

3.6 Upravljanje in razvoj sistema kakovosti

3.6.1 Delovanja sistema kakovosti

Komisija za kakovost, ki skladno z 49. členom Pravil PF deluje kot delovno telo Senata PF, ima skladno z 62.a členom Pravil PF sedem članov, od tega pet članov imenuje senat PF (člani v letu 2021, ki so pripravljali tudi to poročilo, so: izr. prof. dr. Jerca Kramberger Škerl, Nevenka Mehle, Branko Perhaj, Alenka Peterka in predsednica komisije – prodekanja za kakovost – izr. prof. dr. Katja Škrubej), dva člana pa izvoli študentski svet iz vrst študentov (Urban Lečnik in Samo Čigon). Komisija za kakovost se sestaja periodično in po potrebi. O sklepih komisije so redno obveščeni kolegij dekana PF in glede na vsebino tudi ostali organi PF.

Komisija za kakovost spremlja kakovost študija na PF, pripravlja letno poročilo, ki ga posreduje UL, pripravlja druga poročila o kakovosti v skladu s statutom in drugimi akti UL ter sklepi pristojnih organov UL in PF, opravlja druge naloge v skladu s statutom UL in Pravili PF ter naloge, ki ji jih naloži senat (62.b člen Pravil PF). Komisija za kakovost pri svojem delu izhaja iz predpisov in aktov, ki so sprejeti v okviru UL. Pri pripravljanju tega poročila je upoštevala tudi navodila in smernice, ki so jih v zvezi s tem posredovale pristojne službe UL.

Poslovnik kakovosti PF je skladno s 47. členom Pravil PF sprejel Senat PF na svoji seji dne 17. 12. 2015 in je dostopen na:

<http://www.pf.uni-lj.si/media/poslovnik.kakovosti.pf.koncna.verzija.za.objavo.2.pdf>

Komisija za kakovost je osnutek letnega poročila o kakovosti za 2020 pripravila ob upoštevanju stališč organov PF, na podlagi podatkov, ki so jih posredovale pristojne fakultetne službe, posamezni zaposleni ter na podlagi razgovorov s predstavniki knjižnice, referata, mednarodne pisarne, službe za informatiko ter študentskega sveta. Študentski predstavniki so neposredno sodelovali tako pri zbiranju gradiva kot pri pisanju poročila, ki zajema tudi njihove prispevke in stališča.

Ker je na ravni univerze predviden prehod na spletno aplikacijo tudi na področju, ki ga je do sedaj klasično pokrivalo Poročilo o kakovosti, bo potreben v letu 2022 razmislek, ali bi bilo vseeno smiselno ohraniti tudi način priprave poročila v tradicionalni obliki. Ob prvi seznanitvi s spletno aplikacijo je vtis, da naše poročilo vsebuje neprimerno več rubrik po praktično vseh področjih spremljanja kakovosti, kot jih predvideva aplikacija.

Ne glede na to pa je predsednica podala pobudo, da bi bila člana fakultetne Komisije za kakovost po funkciji oba področna prodekana, tj. prodekan za študijske zadeve in prodekan za gospodarske zadeve (kamor spada po naši notranji razdelitvi dela tudi raziskovalna dejavnost).

Za posebej pomembne dosežke so študentke in študenti nagrajeni ob dnevu fakultete, kar prispeva h krepitvi kakovosti študijskega procesa in obštudijskih dejavnosti. Nagrade za študente so: zlata listina, priznanje za vrhunsko diplomsko nalogo, priznanje za odmeven dosežek na obštudijski dejavnosti in pohvala. Merila za podelitev posamične nagrade so določena v Pravilniku o nagradah in priznanjih PF UL (<http://www.pf.uni-lj.si/media/pravilnik.o.priznanjih.in.nagradah.studentom.pf.spremenjen.17.3.2016.2.pdf>).

Ob dnevu fakultete pa se za kakovostno delo nagradi tudi zaposlene (visokošolske učitelje, sodelavce in strokovne sodelavce), ki prejmejo lahko naslednje nagrade (33. člen Pravil PF): nagrada za izjemne znanstvene dosežke, nagrada za izjemno pedagoško delo, priznanje za izjemne dosežke in priznanje za dolgoletno delo.

3.6.2 Mehanizmi za spremljanje in izboljševanje kakovosti

PF je tudi v letu 2021 izvedla študentsko anketo v skladu s pravili in rezultate posredovala odgovornim osebam za posamezna področja PF ter tako omogočila aktivnosti, ki se nanašajo na analizo rezultatov študentske ankete.

Študentska anketa za študijsko leto 2020/21 kaže podobne rezultate kot prejšnja leta, pri čemer se trend izboljšanja nadaljuje. Povprečna ocena vseh 75 predmetov »pred izpitom« je tako 4,5 (lani 4,4, za 77 predmetov), »po izpitu« prav tako 4,5 (lani 4,4). **Na I. stopnji se** je povprečje vseh 51 predmetov »pred izpitom« povečalo s 4,3 na 4,4, (lani za 53 predmetov s predlanskih 4,2 na 4,3), pri čemer je bilo 27 predmetov ocenjenih z oceno 4,5 ali več (lani 23), in le en predmet z manj kot s 4,0 (lani štirje). Najbolje je bila tudi letos ocenjena kategorija »Obveščenost«, in sicer s 4,6, s prav tako visoko oceno in enako kot lani pa je bila ocenjena kategorija »Informacije na spletu«, to je s 4,5. Najslabše, a še vedno glede na majhna odstopanja, pa je bila ocenjena kategorija dostopnost literature, in sicer s 4,3. Podoben trend je opazen tudi za program **II. stopnje**: povprečna ocena 24 predmetov »pred izpitom« se je z lanskih 4,3 zvišala na 4,5. Najbolje so študentje spet ocenili »Obveščenost« (povprečna ocena 4,6, lani 4,4), »Informacije po spletu« (povprečna ocena 4,6, lani 4,4), letos tudi kategorijo »Preverjanje« (4,6), malo slabše, a višje kot lani, ko je bila to najslabše ocenjena kategorija pa dostopnost literature (4,5, lani 4,2). Povprečje »po izpitu« pa je bilo ocenjeno s celo 4,6 (lani 4,4). Pri večini predmetov 1. in 2. stopnje primerjava s prejšnjimi leti kaže na rast povprečnih ocen, v manjšini pa so predmeti, pri katerih so zaznana nihanja v ocenah ali pa so se povprečne ocene nekoliko (vendar pri nobenem ne bistveno) znižale. Povprečna ocena vseh izvajalcev (58) je z lanskih 4,5 (in predlanskih 4,4) narasla na 4,6. Najboljše je bila spet ocenjena kategorija »Korektnost« izvajalcev. Že lani je s predlanskih 4,6 narasla na 4,7, letos pa je bila ocenjena kar s 4,8. Najslabše, a še vedno visoko, je bila ocenjena »Zanimivost«, ki je tudi z lanske ocene 4,3 (in predlanske 4,2) letos zrasla na 4,4.

Ključne prednosti, ki izhajajo iz ankete »Splošni vidiki študijskega procesa«, so predvsem: profesionalen odnos osebja knjižnice (ocena je ostala enaka lanski visoki oceni 4,8), pa tudi ocena ustreznosti prostorov in opreme ostaja visoka, in sicer 4,5 (enaka kot predlani, pri čemer je bila lani že 4,6). Pri oceni obveščanja je ocena 4,0 enaka predlanski, medtem ko je bila lani s 4,2 višja. Pri kategoriji opravljanja možnosti obveznih predmetov v tujini je tudi letos zaradi pandemije COVID-19 pričakovano nizka ocena 3,6 (enaka lanski), je pa vseeno z višjo oceno, in sicer s 4,2, ocenjena trditev »Na voljo imam dovolj zanimivih možnosti za mednarodno izmenjavo« (lani s 4,3). Kategorijo »Zadovoljstvo s študijem« so študentje ocenili s povprečno oceno 4,0, ki je s tem enaka lanski. Najslabše pa so študentke in študenti ponovno ocenili izbiro športnih aktivnosti, in sicer z 2,6, kar je malenkost višje, kot lani (2,5). Precej pa se je povečalo zadovoljstvo z delom Študentskega sveta, saj se je ocena z lanske 3,1, (predlani 2,9) povečala na 3,5.

Mednarodna pisarna PF je tudi letos izvedla posebni anketi za ugotavljanje zadovoljstva tujih (izmenjavnih) študentov in študentk, ki so študijskem letu 2020/21 opravljali študijsko izmenjavo na PF UL, in domačih študentov in študentk, ki so bili v istem letu na študijski izmenjavi v tujini.

3.6.3 Mednarodne evalvacije in akreditacije

Mednarodnih akreditacij za področje *Pravo* ni.

UPRAVLJANJE IN RAZVOJ SISTEMA KAKOVOSTI - povzetek v preglednici:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
PF skrbi za kakovostno pripravo študentkih ekip za mednarodna tekmovanja in pomaga pri kritju stroškov njihove udeležbe na tekmovanjih v tujini, kot tudi za promocijo njihovih uspehov na ravni UL in širše.	Študentje in študentke PF so ob ustreznih pogojih in vrednotenju njihovih uspehov še bolj spodbujeni k študiju in usposabljanju za odlične nastope, ki se zrcalijo v vrhunskih uvrstitvah na mednarodnih tekmovanjih.
Komisija za študentske zadeve, ki odloča o izjemnih vpisih v višji letnik, podaljšanjih statusa in podelitvi statusa študenta s posebnimi potrebami, je v letu 2021 sprejela dolgo časa prej napovedane Okvirne smernice za pripravo vlog https://www.pf.uni-lj.si/media/okvirne.smernece.ksz.pdf	Izboljšanje kakovosti vlog, naslovljenih na komisijo, ki bo zato o utemeljenih razlogih študentskih prošenj lažje in učinkoviteje odločala.
Študentske ankete že več let zapored izkazujejo trend naraščanja zadovoljstva z vsemi glavnimi elementi študija, še posebej je to opazno v zadnjih dveh letih.	Trend povečevanja zadovoljstva v zadnjih dveh letih je najverjetneje v določeni povezavi z bistvenim skokom v povečanju prehodnosti v letu 2019/20, ki se je nadaljeval tudi v preteklemu letu.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave

Pedagogi se premalo udeležujejo dodatnega izobraževanja na področju pedagogike.	Nadaljevati z aktivnostmi, da bi andragoške delavnice za pedagoge izvedli na fakulteti, kar v letu 2021 zaradi COVIDA-19 oteženo, in jih spodbujati k udeležbi na izobraževanjih, ki jih organizira UL.
V situaciji vedno večje kompleksnosti vseh področij, ki jih v poročilu o kakovosti spremljamo in ob hkratnem obetih prehoda na vsaj delno poročanje v obliki spletne aplikacije, je potrebno premisliti, ali bomo poročanje o kakovosti kljub vsemu ohranili tudi v klasični obliki. To je toliko pomembnejše ob dejstvu, da smo v dolgih letih priprave tega poročila, na pobudo članic in članov komisije dodajali nove parametre, ki smo jih spremljali, kar pa nova aplikacija, vsaj kakor je zastavljena sedaj, ne zajema. Prav tako pa je tudi potrebno premisliti, kakšna sestava Komisije o kakovosti bi bila primernejša.	Vodstvo fakultete opravi razmislek in razpravo o tem, ali v prihodnje ohraniti še vedno tudi klasično poročilo, in pa o tem, kakšna sestava Komisije za kakovost bi bila v bodoče najbolj primerna. Predlog sedanje predsednice komisije je, da sta člana komisije po funkciji tako prodekan za študijske zadeve kot tudi prodekan za gospodarske zadeve, ki pokriva tudi raziskovanje, in pa tudi glavni tajnik.

3.7 Poslovanje

3.7.1 Vodenje in upravljanje Univerze v Ljubljani

Pri vodenju in upravljanju Univerze v Ljubljani je fakulteta sodelovala v vrsti njenih organov. Do septembra 2021 je Univerzo vodila ekipa rektorja prof. dr. Igorja Papiča, v kateri je bila prorektorica za pedagoško dejavnost v mandatnem obdobju 2017-2021 prof. dr. Barbara Novak. Članice in člani Pravne fakultete pa so sodelovali tudi v številnih univerzitetnih komisijah. Članica Habilitacijske komisije je bila prof. dr. Viktorija Žnidaršič Skubic, član Statutarne komisije izr. prof. dr. Marko Kambič, članica Komisije za Prešernove nagrade študentom izr. prof. dr. Katja Škrubej, Komisije za kakovost prof. dr. Vasilka Sancin, Komisije za etična vprašanja doc. dr. Aleš Novak, Komisije za obštudijske dejavnosti as. Marjan Kos, članica Komisije za razvoj knjižničnega sistema je bila Irena Kordež, član Disciplinske komisije za študente pa Kristjan Briški. Član Komisije za pritožbe kandidatov ob sprejemu na Univerzo je bil doc. dr. Aleš Novak, njegova namestnica pa doc. dr. Bruna Žuber. Član Komisije za sistem financiranja univerzitetnega Upravnega odbora pa je bil prof. dr. Miha Juhart.

3.7.2 Kadrovski razvoj in kadrovski načrt

Fakulteta je tudi v letu 2021 nadaljevala s kadrovskim pomlajevanjem. Zaposlili smo lahko enega asistenta z doktoratom, enega mladega raziskovalca in tri asistente. Žal je obseg zaposlovanja premajhen, da bi znatno vplival na obrnjeno kadrovsko piramido, saj je na fakulteti še vedno bistveno več visokošolskih učiteljev kot pa asistentov. V letu 2021 je bilo tako na fakulteti od skupno 84 zaposlenih 50 pedagoških sodelavcev, od tega 17 rednih profesorice in profesorjev, 9 izrednih profesorice in profesorjev, 7 docentk in docentov, 11 asistentk in asistentov ter 6 asistentk in asistentov z doktoratom. Del težave je v tem, da se struktura delovnih mest ne spreminja bistveno. Zaposlovanje novih kadrov pogosto pomeni le zapolnjevanje z upokojevanjem izpraznjenih delovnih mest.

Delno se s preobliko pedagoškega dela fakulteta sooča tudi s sklepanjem pogodb o zaposlitvi za dopolnilno delo z uglednimi pravnimi strokovnjaki, ki so aktivni v praksi (npr. na Ustavnem sodišču). Takšno pogodbo je fakulteta sklenila s 5 osebami.

Razmerje med številom univerzitetnih učiteljev in sodelavcev na eni strani in številom študentov (na vseh stopnjah študija) ostaja še vedno neugodno. To posledično vodi do izrazite obremenjenosti velikega dela učiteljev (in posledično pomanjkanje časa za večji obseg znanstvenega udejstvovanja). Sobotno leto ostaja zaradi velike obremenjenosti učiteljev, katerih obveznosti v času njihove odsotnosti ne morejo prevzeti drugi, prav tako obremenjeni učitelji, povsem nedosegljivo. V letu 2021 te, vedno bolj hipotetične ugodnosti ni izkoristil nobeden izmed univerzitetnih učiteljev.

Za višjo kakovost pedagoškega dela si je fakulteta prizadevala ne le s pomlajevanjem kadra, temveč tudi s pritegnitvijo uglednih pravnih strokovnjakov, ki imajo izkušnje iz poučevanja na tujih univerzah, k sodelovanju v pedagoškem procesu. V letu 2020/ 2021 so preko avtorske pogodbe v pedagoškem procesu sodelovali še trije učitelji, ki so sicer aktivni v tujini (dr. Damjan Kukovec, dr. Urška Velikonja, dr. Lela Mélon).

Preobremenjenost pedagoškega kadra vodi do nižje ravni raziskovalne dejavnosti kot bi si jo želeli. Fakulteta kljub temu krepi svojo raziskovalno dejavnost. V letu 2021 je bilo na pravni fakulteti zaposlenih 10 raziskovalcev, od tega dva mlada raziskovalca, dva znanstvena svetnika, dva raziskovalca z doktoratom in še pet raziskovalcev. Še vedno nezanemarljiv obseg raziskovalne dejavnosti fakulteta dosega z vključevanjem obstoječega pedagoškega kadra v raziskovalno dejavnost preko pogodb o dopolnilnem delu. Na fakulteti je bilo v preteklem letu devet zunanjih dopolnilno zaposlenih sodelavcev.

Resna ovira pridobivanju novega raziskovalnega kadra je neupoštevanje določenih specifik izkazovanja znanstvene odličnosti na področju pravne znanosti, na kar fakulteta opozarja že dolgo vrsto let. Resne težave predstavlja zlasti določitev publikacij, ki se jih šteje za vrhunske, upoštevanje pomembnosti gojenja nacionalnega vidika pri preučevanju prava (znanstvena obravnava slovenskega prava, razvijanje slovenske pravne terminologije itd.) ter neprimerno vrednotenje pedagoškega dela v postopkih habilitacije. Vse to prispeva k neprimernemu, zavajajočemu in kdaj tudi izkrivljenemu prikazovanju raziskovalne uspešnosti, kar negativno vpliva na možnost pridobivanja mladih raziskovalcev, zaposlovanja preko raziskovalnih projektov itd. Tudi v letu 2021 vidnega napredka na tem področju ni bilo.

Posebno resen problem predstavlja tudi spreminjajoča se praksa habilitacijske komisije pri razlagi meril za napredovanja, kar vnaša veliko mero nepredvidljivosti in s tem negotovosti v postopke napredovanja.

Pravna fakulteta se je tudi v letu 2021 ukvarjala s posledicami sprememb Pravilnika o postopkih (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanja izvajanja raziskovalne dejavnosti ARRS. Z nekoliko večjim razumevanjem za specifične raziskovalne dejavnosti bi bilo mogoče znatno pripomoči k izboljšanju položaja pedagoških delavcev v habilitacijskih postopkih.

V letu 2020/21 je bilo v strokovnih službah zaposlenih 24 sodelavk in sodelavcev.

V tem letu, še posebej v njegovi drugi polovici, so potekale zelo intenzivne priprave na prehod Pravne fakultete na nov akademsko poslovni informacijski sistem - APIS s 1. 1. 2022. Prehod na APIS predstavlja izjemno povečanje delovnih obveznosti zaposlenih v strokovnih službah, zato si je Pravna fakulteta celotno leto 2021 prizadevala pridobiti dodaten kader, predvsem v finančno-računovodski službi, kadrovske službi in dekanatu, vendar so bila vsa prizadevanja, zaradi izrednega pomanjkanja ustreznega kadra, žal neuspešna. Vse to je vodilo v nadpovprečne obremenitve zaposlenih in tudi v skorajšnjo izgorelost. Pravna fakulteta je odgovorno pristopila k reševanju nastalih težav, ki bi lahko povzročile zamude pri izvajanju delovnih nalog ter zamude pri izvrševanju zakonskih obveznosti in je

Univerzi v Ljubljani predlagala zamik prehoda PF na APIS za eno koledarsko leto. Ta predlog ni prejel potrebne podpore. Pravna fakulteta je tako s 1. 1. 2022 prešla na nov akademsko poslovni informacijski sistem APIS. Poleg tega sta finančno-računovodska in kadrovska služba ob koncu koledarskega leta 2021 oz. v začetku koledarskega leta 2022 izgubili tri zaposlene osebe. Vse navedeno je delovanje strokovnih služb na fakulteti postavilo v nemogoč položaj in le z izjemnimi naporji vseh zaposlenih v strokovnih službah ter končno pozitivnim spremembam pri pridobivanju novih kadrov je Pravna fakulteta uspela zagotoviti vse nujne oz. obvezne vidike poslovanja. V prvi polovici koledarskega leta 2022 se bodo v strokovnih službah postopoma zaposlili novi zaposleni, ki se bodo morali uvesti v delovanje fakultete ter osvojiti vsa znanja, ki jih zahteva poslovanje v APIS-u. Prav tako bo še vsaj pol leta trajalo, da bodo sanirane nastale zamude pri izvrševanju nalog, ki so nastale zaradi opisanega prehoda na nov akademsko poslovni informacijski sistem APIS in nastale težave zaradi velike kadrovske podhranjenosti.

Tudi v letu 2021 je Pravna fakulteta svoje zaposlene redno obveščala o različnih oblikah možnih izobraževanj in usposabljanj zaposlenih, ki jih organizirajo Univerza in druge institucije.

Povzetek v preglednici:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Še posebej letos, v razmerah COVIDA-19 se je izkazala velika osebna zavzetost dela pedagoškega in administrativnega kadra, da preko svojih rednih delovnih obvez opravlja številne dodatne aktivnosti.	Dodatne aktivnosti, ki jih zaradi nenadne situacije ob razglasitvi pandemije ni bilo mogoče načrtovati, so bistveno prispevale, da je bilo akademsko leto mogoče uspešno izpeljati.
Nadaljnje zaposlovanje novih mlajših kadrov po posameznih katedrah.	Vzpostavljanje ustreznjega razmerja med pedagoškim kadrom in študenti.
Zaradi COVIDA-19 hitro sprotno prilagajanje in učenje spretnosti, potrebnih za učinkovito obvladovanje novih IKT tehnologij.	Možnost razumnega vključevanja novih veščin tudi po normalizaciji pedagoškega procesa po koncu epidemije.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Neustrezno razmerje med visokošolskimi učitelji in asistenti.	Kljub določenim novim zaposlitvam asistentov v letih 2017-2021 je treba s procesom nadaljevati tudi v prihodnjih letih.
Preobremenitev številnih visokošolskih učiteljev in asistentov.	Povečevanje števila univerzitetnih učiteljev in sodelavcev in premislek o drugih možnostih za razbremenitev že zaposlenih univerzitetnih učiteljev in sodelavcev.
Pomanjkanje razpoložljivega časa (predvsem mlajšega kadra) za večji obseg (zlasti mednarodne) raziskovalne dejavnosti na področju prava.	Povečevanje števila univerzitetnih učiteljev in sodelavcev in premislek o drugih možnostih za razbremenitev že zaposlenih univerzitetnih učiteljev in sodelavcev.
Neprimerna zasnova vrednotenja pedagoškega dela in znanstveno-raziskovalnega dela na področju prava.	Nadaljnja prizadevanja pri pristojnih organih.
Izjemne kadrovske težave v posameznih strokovnih službah na fakulteti (predvsem v finančno-računovodski službi in kadrovski službi) ter težave pri poslovanju fakultete	Prizadevanja za čim bolj učinkovito in pravočasno reševanje kadrovskih težav pri delovanju strokovnih služb in saniranje nastalih

zaradi prehoda na nov akademsko poslovni informacijski sistem APIS.	zamud pri opravljanju nalog v okviru poslovanja fakultete ter skrb za zaposlene. V prihodnje bo Pravna fakulteta še posebej pozorna na morebitne nove projekte na UL, ki bi lahko povzročili tako nevzdržno situacijo, kot je ta, do katere je prišlo ob uvedbi APIS-a.
---	--

3.8 Informacijski sistem

Na področju strojne opreme je Pravna fakulteta tudi v letu 2021 nadaljevala z rednimi zamenjavami in nadgradnjami osebnih računalniških sistemov. Tudi v tem letu je bil del nabav še vedno v znamenju epidemije.

Del študijskih in obštudijskih dejavnosti še vedno poteka preko spleta z videokonferenčnim sistemom, na podoben način poteka tudi del izpitnih obveznosti izpitov (predvsem preko spletnih platform kot so exam.net ipd.). Kombinacija učenja z uporabo IT tehnologij (Spletne učilnice) in vrste izobraževanj za predavatelje in študente je imelo za posledico, da so pedagoške in druge dejavnosti, povezane z izobraževalnim procesom, potekale gladko. K temu so letos pripomogle tudi aktivnosti t.i. multiplikatorja, tj. osebe, posebej zadolžene za pomoč kolegicam in kolegom pri premagovanju začetnih ovir pri uporabi kompleksnejših spletnih orodij, in tudi za neposredno povezavo z univerzitetno IT službo. Predavanja, vaje, izpiti in ostali dogodki na fakulteti so se lahko zaradi tega lažje prilagajali epidemiološkim razmeram in potekali v živo (s pretakanjem ali brez), hibridno ali zgolj na daljavo. Potrebno pa je poudariti da vsaka dodatna uporaba spletnih orodij vsaj v začetku pomeni dodatno obremenitev uporabnikov in terja ogromno časa dodatnega časa.

Pomemben premik v letu 2021 je bil premik elektronska pošte fakultete v oblako storitev Microsoft Office 365, kar je omogočilo večje predale, zanesljivejše delovanje in boljšo združljivost z različnimi odjemalci. Pomembna pridobitev je bila tudi vzpostavitev požarne pregrade nove generacije (NGF), ki se bo v prihodnjem letu še nadgrajevala.

Zaradi pospešene priprave in tudi že delne vzpostavitve digitalnega poslovanja fakultete je bilo potrebno zagotoviti novo strojno opremo, ki je potrebna za digitalni razvoj. V letu 2021 je bila Pravna fakulteta ena izmed članic, ki je izvajala priprave za prehod na nov akademski poslovni informacijski sistem APIS. Zaposleni v kadrovske, finančno računovodske službi, dekanatu in delno tudi ostalih strokovnih službah so se udeleževali številnih izobraževalnih delavnic, ki so jim omogočale pripravo ustreznih dokumentov za seznanjanje, vzpostavitev in migracijo v nov poslovni informacijski sistem. Priprave na digitalizacijo so se pričele z nadaljevanjem uvedbe elektronskega podpisovanja, ki je že v veliki meri zamenjal lastnoročni podpis, uvedbo elektronskih osebnih map in izmenjavo kadrovske dokumentacije za vse zaposlene v dokumentnem sistemu GC (Government Connect). Potekale so številne priprave za uvedbo aplikacije FIORI, tudi s postavitvijo sistema elektronskega beleženja prisotnosti zaposlenih, ki omogoča digitalno vodenje kadrovskega procesa in nadaljnjo povezavo z računovodsko finančnimi postopki. Potekali so tudi postopki za digitalizacijo nabavnih in prodajnih procesov, potnih nalogov in številnih drugih procesov, ki so bili potrebni za uvedbo sistema APIS z začetkom leta 2022. APIS se povezuje v nadaljevanju tudi s poslovanjem knjižnice in študentskim informacijskim sistemom ŠIS.

Iz pedagoškega vidika pa je zagotovo pomemben prehod na uporabo spletnih učilnic, preko sistema, ki ga omogoča Univerza. Z začetkom študijskega leta 2021/2022, se je pri večini predmetov začelo uporabljati spletne učilnice, kot primarno obliko komunikacije med študenti in profesorji, in kot orodje za objavo študijskih gradiv. Spletne učilnice omogočajo lažjo in hitrejšo komunikacijo, saj je program v katerem so narejeni v sprotnem posodabljanju. Z uporabo spletnih učilnic, pa so v tem letu pričeli tudi

predmetni tutorji, ki spletne učilnice uporabljajo za komunikacijo s študenti. Še vedno je nekaj pedagogov, ki spletnih učilnic ne uporabljajo, in bi bil zato smiseln premislek o organizaciji dodatnih delavnic poleg tistih, ki so bile v začetku jesenskega semestra 2021/22 že izvedene. Praktični pomoči na tem področju je bila letos na ravni univerze namenjena posebna vloga t. i. multiplikatorjev znanj in veščin na področju IKT tehnologij, ki so jo nekateri izmed naših kolegov na naši fakulteti opravljali še posebej zavzeto.

Zgoraj naštetih ukrepov so še dodatno okrepili povezanost fakultete v skupne informacijske sisteme in rešitve UL, vseeno pa bo potrebno še kar nekaj prilagajanja in izobraževalnih programov, da bodo vsi predvideni procesi v resnici tudi gladko potekali in tako dosegli obete racionalnejšega poteka dela.

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Kljub velikim kadrovskim in organizacijskim izzivom z veliko požrtvovalnostjo izpeljane nujne priprave za prehod na nov akademski poslovni informacijski sistem APIS.	Integracija poslovnih procesov, digitalizacija poslovanja, povečanje neposrednega nadzora zaposlenih nad svojimi podatki in podatki, povezanimi z aktivnostmi na pedagoškem in raziskovalnem področju.
Vzpostavitev spletnih učilnic in organizacija delavnic za njihovo uporabo.	Večja osredotočenost komunikacije med profesorji in študenti ter povečanje obveščenosti slednjih.
Aktivnost t. i. multiplikatorja, tj. osebe, posebej zadolžene za pomoč pri začetnih zagatah uporabe novih programskih učnih orodij (npr. spletnih učilnic) in za neposredno povezavo z univerzitetno IKT službo.	Povečanje digitalne pismenosti. Izobraževanje je bilo izvedeno tudi za predmetne tutorje s strani Univerze.
Tekoče izvajanje izobraževanja tudi preko spleta (npr. s pomočjo pretakanja).	Učinki izvajanja učnih procesov s pomočjo spletnih orodij so lahko mešani: s premišljenim pristopom prispevajo k zvišanju kakovosti, z nepremišljenim pa lahko pomenijo osiromašenje pedagoškega procesa (pasivizacija sodelujočih) in vsebinsko nazadovanje.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	Predlogi ukrepov za izboljšave
Digitalizacija avdio in video opreme v predavalnicah. Bistveno premalo električnih priključkov.	Priprava načrta posodobitve opreme, ki je v mnogočem dotrajana in ne dohaja razvoja.
Težave pri dostopu in urejanju skupnih dokumentov na ravni fakultete.	Vzpostavitev intraneta.
Izvajanje izpitov preko spleta odpira doslej neslutene priložnosti za goljufanje.	Izboljševanje metod in spletnih orodij za omejevanje goljufanja pri izvajanju izpitov na daljavo. Spodbujanje izvajanja izpitov v živo.
Posodobitev spletne strani in študentskega informacijskega sistema.	Posodobitev spletne strani in študijskega informacijskega sistema (ŠIS) se odvija prepočasi. Trenutno so to orodja, ki študijskemu procesu sledijo prepočasi in ne omogočajo polnih razsežnosti uporabe IKT v pedagoškem procesu. V preteklem letu, se te sicer naredil korak naprej z uporabo spletnih učilnic, ki pa jih vsi pedagogi ne uporabljajo. K

	temu bi jih kazalo aktivneje spodbuditi, pri čemer je lahko v veliko pomoč vloga t.i. multiplikatorja.
--	--

3.9 Komuniciranje z javnostmi

V letu 2021 je na PF za redne stike z javnostmi skrbel predvsem dekanat in tajnik PF v sodelovanju s kolegijem dekana.

Zaposleni na Pravni fakulteti se po lastni presoji in v skladu z razpoložljivim časom individualno vključujejo v stike z javnostmi preko nastopov v različnih medijih.

O aktivnostih na PF se redno obvešča širša javnost z uporabo informacijskih sistemov, zlasti spletne strani fakultete. V letu 2021 je bilo zaradi epidemije korona virusa še posebej pomembno ažurno objavljane vsebin na spletni strani fakultete, kar je pomembno pripomoglo k redni obveščenosti študentov ter ostale zainteresirane javnosti v glede poteka študijskega procesa na Pravni fakulteti UL. Poleg navedenega je PF kot običajno skozi celotno leto ažurno podajala odgovore na različna novinarska vprašanja, ki so bila posredovana na naslov fakultete.

KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI - Povzetek v preglednici:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Nadaljevanje s hitro odzivnostjo in ažurnostjo pri komunikaciji z novinarji.	Boljša komunikacija z novinarji in lažje umeščanje želenih informacij.
Vzpostavitev enotne evidence odgovorov na novinarska vprašanja znotraj arhivskega sistema GC - Government Connect.	Lažje sledenje zastavljenim vprašanjem in podanim odgovorom na novinarska vprašanja (arhiv vseh vprašanj in odgovorov).
Povečala se je ažurnost objavljanih informacij na spletu in prek drugih sredstev obveščanja.	Večanje ugleda in odmevnosti raziskovalnih in tekmovalnih dosežkov pedagogov in študentov.
Vključevanje posameznih segmentov delovanja PF v družbena omrežja, kot so FB in INSTAGRAM (knjižnica, mednarodna pisarna)	Boljša obveščenost zainteresirane javnosti in študentov o pomembnih aktivnostih, dogodkih in dejavnostih PF.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Doseganje avtomatizacije prenosa informacij o udeležbi in vključenosti pedagogov v projekte, ki bi ob posredovanju v javnost krepili ugled PF.	Aktivno spodbujanje pedagogov za sporočanje dosežkov različnim javnostim. Preučiti možnost, poenotenega zbiranja medijskih objav, v katerih nastopa naša fakulteta oziroma zaposleni in študentje, na spletni strani fakultete.
Posodobitev spletne strani PF: Sprejeta je bila odločitev, da se bo PF priključila skupnemu javnemu razpisu UL za izvedbo prenove spletne strani. Aktivnosti na tem področju so načrtovane v letu 2022.	Posodobiti spletno stran, da bi bila prilagojena brskalnikom na različnih napravah. Prav tako pa je potrebno na spletni strani posodobiti grafike in videz strani v luči današnjega časa. Hkrati pa bi se lahko ažuriralo tudi slike zaposlenih na spletni strani, saj so le te zastarele.
Želja po večji vključenosti fakultete na družbenih omrežjih.	Pripraviti in redno ažurirati družbena omrežja PF, preko katerih bi širši javnosti sporočali o dosežkih, projektih in dogodkih na PF. Na teh omrežjih bi lahko prav tako delili aktivnosti zaposlenih in študentov v medijih. Ključna

	točka za stičišče mnogoterih aktivnosti, ki se odvijajo na fakulteti. Zgled bi lahko bilo komuniciranje Univerze in ostalih fakultet. Zelo dobrodošel bi bil enoten račun fakultete na posameznih omrežjih in ne razdrobljenost na različne dejavnosti.
--	---

3.10 Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem

Na stavbi Pravne fakultete v letu 2021 ni prišlo do večjih popravil ali vzdrževalnih del. Stanje stavbe je načeloma dobro. Neurje ob koncu septembra 2021 je povzročilo vdor vode v modro predavalnico in knjižnico, po vsej verjetnosti pa tudi poslabšalo težave z vlago v seminarski sobi 2. Dvignjen parket v modri predavalnici je bil saniran, pripravljen je načrt za sanacijo zamakanja v seminarski sobi 2, na srečo pa vdor vode v knjižnico ni pustil posledic, ki bi zahtevale večje vzdrževalne posege. Nadaljujejo pa se aktivnosti v okviru projekta sanacije seminarja 2 v povezavi s sanacijo mostička pred glavnim vhodom v fakulteto. Med rednim vzdrževanjem kaže omeniti menjavo klima naprav v tistih (maloštevilnih) pisarnah, ki so klima napravo imele (zaradi večje izpostavljenosti soncu). Nadgradnja obstoječih sistemov se kaže v vgradnji slušne zanke za slabo slišče v zlato, modro in vijolično predavalnico. S slušno zanko so sedaj opremljene vse predavalnice na fakulteti.

Pomemben del aktivnosti fakultete na področju upravljanja s stvarnim premoženjem je določala epidemija. V luči spremenjene situacije so bili tako v straniščih postavljeni avtomatski dozirniki za milo ter dozirniki za razkužila po celotni fakulteti. Fakulteta je nabavila tudi naprave za preverjanje Covid potrdil ter po predavalnicah in seminarskih sobah namestila merilnike za CO². Zaradi pomislov nekaterih zaposlenih o kakovosti prezračevanja smo naročili celovito analizo prezračevalnih naprav na fakulteti pri ekipi strokovnjakov s Fakultete za strojništvo UL in Instituta »Jožef Stefan«, ki je pokazala, da stanje glede prezračevanja prostorov na Pravni fakulteti v univerzitetnem merilu v načelu presega ustajene standarde, pokazala pa je na nekaj pomanjkljivosti. Konec leta 2021 je bil tako izbran izvajalec za dograditev prezračevalnega mehanizma v seminarju pet, ki je bil edini prepoznan kot problematičen (dela so v večji meri že zaključena).

Že vse od leta 2019 fakulteta opozarja na prostorsko stisko, ki je v letošnjem (študijskem) letu, ko se je večina dejavnosti vrnila v fakultetno stavbo, znova postala bolj očitna. Kot smo poročali že v predhodnih poročilih, je to posledica součinkovanja treh dejavnikov: večanja števila izbirnih predmetov (ki se bo z uvedbo petletnega programa le še okrepilo), krepitve mednarodne izmenjave, ki na našo fakulteto privablja vedno večje število študentov in povečevanje obsega obštudijskih dejavnosti. Epidemiološka situacija je v zadnjih dveh letih sicer pustila pečat na obsegu pedagoške dejavnosti, ki se odvija na fakulteti, še bolj očitno pa na številu tujih študentov na izmenjavi ter zmanjšanem obsegu obštudijskih dejavnosti, ki so se v znatni meri preselile na splet. V prihodnjem obdobju, ko lahko pričakujemo ponovno oživetev fakultetnega življenja, si je mogoče obetati, da se bo problematika znova pokazala v nezmanjšanem obsegu.

Resna težava postaja skladiščenje knjižničnega gradiva. Knjižnica Pravne fakultete hrani daleč najbogatejši fond strokovne pravne literature v Sloveniji (v njem tudi stare in dragocene knjižne izdaje) naklonjenost fakultetnih organov za ta vidik fakultetne dejavnosti pa ohranja živahno dinamiko bogatenja tega fonda. V preteklem letu je tako knjižnica nakupila preko 600 enot literature, skoraj 300 enot pa je dobila z zamenjavo, kot darilo ali kot obvezni izvod gradiva, ki ga izdaja fakulteta sama. Vse to vodi v vse resnejšo prostorsko stisko, ki se zlasti kaže v skladiščnih prostorih knjižnice. Knjižnica skuša prostorsko stisko obvladovati z racionalno izrabo razpoložljivega prostora, izločanjem podvojenega gradiva in vedno večjim zanašanjem na elektronske baze, nedvomno pa se bliža trenutek, ko bo neizbežen resen razmislek o reševanju prostorske stiske knjižničnega skladišča bodisi z vzpostavljanjem

novih skladiščnih prostorov bodisi z drugačno opremo razpoložljivih skladiščnih prostorov (npr. z uporabo premičnih regalov).

Pravna fakulteta je v letu 2021 v skladu s potrebami izvajanja študijskega in raziskovalnega procesa ter v okviru razpoložljivih finančnih sredstev še naprej skrbela za ustrezno posodabljanje fakultetne računalniške opreme. Skozi celotno leto je potekala redna nadgradnja in zamenjava strojne in programske računalniške opreme. Vsa nabava računalniške opreme se je izvajala preko sistema javnega naročanja. V letu 2022 pa fakulteta načrtuje tudi študijo o nadgradnji obstoječe električne napeljave tako, da bi bilo možno mize v vseh prostorih predavalnic in seminarjev, pa tudi senatne sobe, opremiti z dodatnimi električnimi vtičnicami. Razmišljamo tudi o vzpostavitvi alternativnih virov električne energije ter o vzpostavitvi polnilnice za električne avtomobile v garaži.

Povzetek v preglednici:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Redno posodabljanje računalniške in druge tehnične opreme.	Sodobna opremljenost fakultetnih prostorov omogoča uporabo različnih tehnik poučevanja, ki zvišujejo kakovost pedagoškega procesa.
Vrsta ukrepov, s katerimi se je fakulteta soočila z epidemijo COVID-19 (nakup merilnikov CO ² , čitalnikov Covid potrdil itd.	Omogočanje izvajanja predavanj v živo.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Visoke temperature v poletnih mesecih, zlasti v južnem delu stavbe fakultete in njenih višjih nadstropjih.	Vzpostavitev ustrezne klimatizacije stavbe.
Naraščajoči obseg pedagoških dejavnosti in občasne težave s prostorom.	Nadaljevanje z ukrepi za dolgoročneje načrtovanje pedagoških obveznosti.
Naraščajoče težave s skladiščnim prostorom za knjižnično gradivo.	Oblikovanje predlogov za možne rešitve.
Nadgradnja električne napeljave v predavalnicah in seminarjih	Ustrezna opremljenost prostorov tako, da je uporaba elektronskih naprav, kot študijskih pripomočkov (npr. prenosnih računalnikov in tablic) lažja.
Povečanje prostora za parkiranje koles	V toplih mesecih, se na fakulteto s kolesom pripelje vedno več zaposlenih in študentov, kar je odraz tudi spodbujanja trajnostne mobilnosti. Fakultetni prostori in stojala za kolesa pa tako kmalu ne bodo zadostili temu trendu.

3.11 Notranji nadzor

/

3.12 Izvajanje nalog po pooblastilu (nacionalno pomembne naloge)

/

3.13 Razvojni cilji

Razvojni cilji UL zajemajo tri vsebinske sklope:

- internacionalizacija,
- kakovost študija in
- prenos znanja.

INTERNACIONALIZACIJA

Internacionalizacija v izobraževalni dejavnosti je celovito prikazana v poglavju 3.1.5. PF, zato na tem mestu izpostavljam le nekatere vidike internacionalizacije.

Vpis tujcev

PF vsako leto razpiše tudi mesta za tujce tako v okviru programa I. kot tudi II. stopnje:

- na I. stopnji: 20 mest (10 mest na rednem študiju in 10 mest na izrednem študiju),
- na II. stopnji: 20 mest (5 mest na rednem in 15 mest na izrednem študiju).

Interes za vpis ni bil nobeno leto posebej velik, saj v preteklih letih nismo zapolnili razpisanih mest. Predvsem na I. stopnji je njihov študijski uspeh zelo slab, saj jih večina študija ne zaključi (le 11,3% jih je po vpisu v obdobju med študijskimi leti 2009/10 do 2015/16 napredovalo iz 1. letnika). Zato je PF s študijskim letom 2018/19 med vpisne pogoje dodala znanje slovenščine. Ocenjujemo, da je neznanje (ali nezadostno znanje) slovenščine poglobitveni razlog za takšen slab študijski uspeh vpisanih študentov tujcev, ker študij prava temelji na natančnem razumevanju pravnih besedil ter sposobnosti konciznega ustnega in pisnega izražanja v slovenščini (zato za tujce tudi ne organiziramo vzporednega izvajanja predmetov v angleščini). Zaradi nacionalne obarvanosti velikega deleža predmetov je pretežni del študijske literature v slovenščini, ki se za študente tujce brez dobrega znanja slovenskega jezika očitno kaže kot prevelika ovira.

Izmenjavni študenti iz tujine

Pomemben vidik internacionalizacije pa je tudi študij izmenjavnih študentov iz tujine pri nas. Njihovo število narašča, kot je prikazano v Tabeli 18. Za te študentke in študente smo preko postopka na UL akreditirali posebne predmete, ki jih naši pedagogi izvajajo v angleškem jeziku. Ne gre torej za vzporedno predavanje predmetov (za naše študente) v angleščini. V prihodnje si bomo prizadevali vsaj nekaj posebnih predmetov za Erasmus študente nadomestiti s predmeti iz predmetnika za naše študente, ki se bodo za Erasmus študente predavali vzporedno v angleškem jeziku. To bodo predvsem predmeti z mednarodnimi (in ne nacionalnimi) vsebinami.

Mednarodne poletne šole

Pomemben vidik internacionalizacije so tudi mednarodne poletne šole, ki jih strokovnjaki iz tujine izvajajo v tujem jeziku, namenjene pa so našim študentom (in tudi zainteresirani javnosti). Kot je bilo

že omenjeno zgoraj pri poglavju o internacionalizaciji v izobraževalni dejavnosti, smo tudi v letu 2021 kljub COVIDu-19 izvedli tri že tradicionalne mednarodne poletne šole:

- seminar avstrijskega prava,
- poletno šolo francoskega prava,
- poletno šolo ruskega prava.

Vse navedene poletne šole je Komisija za študijske zadeve PF tudi kreditno ovrednotila z 2 ECTS.

KAKOVOST ŠTUDIJA

Kompetence

Študijski program I. stopnje smo prvič razpisali v študijskem letu 2009/10 in po desetih letih izvajanja smo se lotili ocene ustreznosti kompetenc, zapisane v akreditiranem študijskem programu. Opravili smo analizo kompetenc pri vseh predmetih prve in druge stopnje z vidika Bloomove taksonomije. Ugotovili smo, da spremembe niso potrebne. Tak zaključek izhaja tudi iz študentske ankete, saj so študenti kompetence ocenili z oceno 4,0 (lani s 3,9). Smo pa kompetence že lansko leto razširili z uvedbo novih izbirnih predmetov, in sicer petih na prvi in enega na drugi stopnji.

Namen analize je ocena, ali so kompetence ustrezno določene in ali jih študenti dosegajo. Glede na naše ugotovitve bomo predlagali v postopek akreditacije ustrezne spremembe kompetenc programa. Pričakujemo, da bo z vpeljavo enovitega magistrskega petletnega programa, sedaj tudi dokončno potrjenega s strani NAKVIS, temu cilju toliko lažje slediti.

Zunanja izbirnost

V letu 2018/19 smo na seznam predmetov, ki jih lahko vpišejo študenti drugih fakultet, uvrstili 3 predmete. V štud. letu 2018/19 so štirje študenti opravili izpite. Trije so opravili izpit pri predmetu I. stopnje, eden pa pri predmetu II. stopnje (skupaj so pridobili 18 ECTS). Še manjši je interes naših študentov, da bi v okviru zunanje izbirnosti opravili kakšen predmet na drugi fakulteti. V letu 2018/19 je bil takšen le en študent. Na seznamu za leto 2019/2020 je bilo 13 predmetov, ki so bili na voljo študentom drugih fakultet. V štud. letu 2019/20 sta dva študenta opravila en izpit pri predmetu I. stopnje, eden pa pri predmetu II. stopnje (skupaj sta pridobila 10 ECTS). Interes naših študentov, da bi v okviru zunanje izbirnosti opravili kakšen predmet na drugi fakulteti je bil v letu 2019/20 enak kot pri študentih drugih fakultet, dva študenta sta na drugih fakultetah opravila štiri izpite in s tem pridobila 15 ECTS.

Na seznamu za leto 2020/2021 je bilo 13 predmetov, ki so bili na voljo študentom drugih fakultet. V štud. letu 2020/21 so trije študenti opravili izpite na naši fakulteti. Pri predmetu I. stopnje eden, ki je s tem pridobil 4 ECTS, dva pa pri predmetih II. stopnje, skupaj sta pridobila 12 ECTS. V študijskem letu 2020/21 ni bilo interesa med našimi študenti, da bi v okviru zunanje izbirnosti opravili kakšen predmet na drugi fakulteti.

SODELOVANJE Z OKOLJEM

PF že tradicionalno vključuje priznane strokovnjake iz prakse in visokošolske učitelje iz drugih visokošolskih organizacij v študijski proces; strokovnjaki kot gostujoči predavatelji študentkam in študentom omogočijo povezovanje teoretičnega znanja s prakso ali jim kot specialisti na določenem področju (visokošolski učitelji) predstavijo svoje raziskovalno delo. Strokovnjaki iz prakse so pogosto zaposleni v pravosodju, pa tudi v gospodarstvu. Vsak nosilec predmeta se sam odloči, katerega strokovnjaka bo povabil k sodelovanju, in sam tudi izpelje vso (obsežno) logistiko, potrebno za izvedbo

takšnega predavanja. Pri gostujočem predavanju je praviloma tudi prisoten. Fakulteta gostujočim strokovnjakom njihovega sodelovanja v študijskem procesu ne plača.

Zunanji strokovnjaki iz prakse pa so močno vpeti tudi v akreditirano obštudijsko dejavnost PF, poimenovano Pravna klinika. Njihovo sodelovanje se kaže v dveh oblikah: kot strokovnjaki s predavanji omogočijo študentkam in študentom, da поблиže in poglobljeno spoznajo področje pravne klinike, kot delovni mentorji vodijo praktično delo študentk in študentov v organizacijah, ki sodelujejo pri izvajanju pravnih klinik.

3.14 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

V letu 2021 smo dosegli naslednje zastavljene cilje:

- uspešno smo izpeljali postopek akreditacije enovitega magistrskega petletnega programa študija;
- uspešno prilagodili študijski proces izzivom pandemije COVID-19 z izpeljavo študija na oddaljeni način v poletnem semestru 2020/2021 in študija v živo ob hkratnem pretakanju vsebin v zimskem semestru 2021/22;
- nadaljevali smo z izvedbo posebnih predmetov za Erasmus študente,
- spremljali smo uspešnost tujcev, vpisanih v študijski program I. stopnje,
- kljub COVIDu-19 smo ob vseh varnostnih ukrepih izvedli 3 (akreditirane) mednarodne poletne šole, naše ekipe so sodelovale na šestnajstih mednarodnih tekmovanjih in v okviru šestih pravnih klinik;
- povečali smo uspešnost fakultete pri prijavljanju evropskih projektov kot projektne partnerice;
- med znanstvenimi objavami nadaljevali s trendom povečanja števila izvirnih znanstvenih člankov zlasti v revijah, ki jih indeksirajo SSCI, A&HCI ali Scopus.
- povečali smo število evropskih projektov, pri katerih sodeluje PF kot partner,
- pridobili dodatna namenska finančna sredstva za aktivnost Alumni kluba PF;
- kljub velikim kadrovskim in organizacijskim izzivom izvedli priprave za prehod na nov akademsko-poslovni informacijski sistem APIS.

3.15 Računovodsko poročilo

Računovodsko poročilo je priloga Letnega poročila 2021.

3.16 Statistični podatki (realizacija 2021)

Število vpisanih študentov (po študijskih programih)

2020/2021

- Program I. stopnje: 804
- Program II. stopnje: 304
- Program III. stopnje: 58
- Skupaj: 1166

Število tujih vpisanih študentov (po študijskih programih)

2020/2021

- Program I. stopnje: 7
- Program II. stopnje: 7
- Program III. stopnje: 0
- Skupaj: 14

Število diplomantov (po študijskih programih)

2021

- Program I. stopnje: 141
- Program II. stopnje: 121
- Program III. stopnje: 7
- Skupaj: 269

(Ponovljena) tabela 11: *Diplomantke in diplomanti na študijskem programu I. stopnje*

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Število	77	123	225	233	185	150	175	126	141

⇒ Učitelji in sodelavci ter raziskovalci na izmenjavi (v Sloveniji)

2020/2021

10

⇒ Učitelji in sodelavci ter raziskovalci na izmenjavi (v/iz tujine)

2020/21

- Učitelji iz tujine na Erasmus izmenjavi na PF: 8
- Učitelji s PF na Erasmus izmenjavi v tujini: 2

⇒ Število študentov s posebnim statusom

2020/21

19

Tabela 24: Število študentov s posebnim statusom

Status/skupaj	19
status študenta s posebnimi potrebami - gibalna oviranost	1
študenta s posebnimi potrebami - telesnimi poškodbami in/ali dolgotrajnejšo reh.	2
status študenta s posebnimi potrebami - dolgotrajna ali kronična bolezen	2
status študenta s posebnimi potrebami - govorno-jezikovne motnje	2
status študenta s posebnimi potrebami - motnje v telesnem in duševnem zdravju	3
status študenta s posebnimi potrebami - primanjkljaj na posameznih področjih učenja	2
status študenta vrhunskega športnika	7

4 PREDSTAVITEV UNIVERZE/ČLANICE

PF je v letu 2021 predstavljal in zastopal dekan PF, prof. dr. Grega Strban. Vodstvo PF so poleg dekana sestavljali še prodekanja za gospodarske zadeve, izr. prof. dr. Jerca Kramberger Škerl, prodekanja za kakovost, izr. prof. dr. Katja Škrubej, od 18. 2. 2021 naprej pa je prodekan za študijske zadeve prof. dr. Saša Zagorc.

Funkcijo tajnika s polnimi pooblastili opravlja Irena Kordež, univ. dipl. prav. od 1. 10. 2021, pred tem v.d. tajnika od 16. 3. 2020, ko je funkcijo prenehal opravljati mag. Boštjan Koritnik.

PF v okviru svoje dejavnosti opravlja založniško dejavnost, povezano z izobraževalnimi, raziskovalnimi in razvojnimi programi.

Študij na PF je organiziran v skladu z načeli bolonjske reforme. Prvostopenjski študij na PF traja štiri leta in obsega 240 ECTS. Študent, ki opravi vse obveznosti, predpisane s študijskim programom, pridobi strokovni naslov diplomirani pravnik (UN) oziroma diplomirana pravica (UN). Drugostopenjski študij na PF (Magistrski študijski program Pravo) traja eno leto (dva semestra) in obsega 60 ECTS. Po uspešnem končanem študiju pridobi študent strokovni naslov magister prava oziroma magistrica prava. Pogoji za zaposlitev v pravnih poklicih (sodniki, odvetniki, tožilci, notarji) je opravljen pravniški državni izpit. K opravljanju pravnškega državnega izpita lahko pristopijo diplomanti, ki so končali I. in II. stopnjo pravnega bolonjskega študija.

PF poleg prvostopenjskega in druge stopenjskega študija prava izvaja tudi doktorski študij za pridobitev doktorata znanosti. Tretjestopenjski doktorski študijski program Pravo obsega 240 ECTS in traja štiri leta. Študent, ki opravi vse obveznosti, predpisane s študijskim programom, pridobi znanstveni naslov doktor znanosti oz. doktorica znanosti.

4.1 Organiziranost

V skladu z zakonom, s Statutom Univerze v Ljubljani in Pravili Pravne fakultete je PF notranje organizirana v: dekanat, katedre, Inštitut za mednarodno pravo in mednarodne odnose, knjižnico in založbo PF, organi PF pa so: vodstvo, senat, akademski zbor, upravni odbor, knjižnični odbor in študentski svet. Senat ima naslednja delovna telesa: komisijo za študijske zadeve, komisijo za doktorski študij, komisijo za raziskovalno in razvojno delo, komisijo za študentske zadeve, komisijo za kakovost, komisijo za pritožbe študentov, komisijo za priznavanje tujega izobraževanja, disciplinsko komisijo, komisijo za osnovna sredstva, komisijo za tutorstvo in komisijo za mednarodna tekmovanja in habilitacijski odbor. Dekanat opravlja upravno-administrativne in strokovno-tehnične naloge za vso dejavnost PF. PF ima 9 kateder:

- Katedra za civilno pravo,
- Katedra za delovno in socialno pravo,
- Katedra za kazensko pravo,
- Katedra za mednarodno pravo,
- Katedra za pravnoekonomske znanosti,
- Katedra za pravno zgodovino,
- Katedra za sociologijo in teorijo prava,
- Katedra za upravno pravo in
- Katedra za ustavno pravo,

ki so organizacijske enote pedagoškega, raziskovalnega in razvojnega dela.

V letu 2020/21 je z namenom preprečevanja vseh oblik nadlegovanja študentk in študentov uvedla funkcijo Zaupne osebe. Zaupnica je postala prof. dr. Katja Filipčič, ki je tudi sodelovala v redakciji nove pravne podlage za delo zaupnih oseb na fakultetah, tj. Pravilnika o ukrepih za varovanje dostojanstva na UL in študentov UL ([Pravilnik o ukrepih za varovanje dostojanstva zaposlenih na UL in študentov UL](#)).

Inštitut za mednarodno pravo in mednarodne odnose PF upravlja dokumentacijsko gradivo OZN, katerega depozitar je PF.

Knjižnica PF opravlja knjižničarsko, informacijsko in dokumentacijsko dejavnost za potrebe raziskovalnega, razvojnega in izobraževalnega dela na področju prava.

4.2 Pregled uresničevanja predlogov ukrepov iz poročila 2020

Ukrep oz. predlog ukrepa iz Letnega poročila 2020		Obrazložitev
Prehodnost iz 1. v 2. letnik je v doživela velik skok v letu 2019/2020 in je tudi v preteklem letu 2020/2021 ostala na podobno visoki ravni. (podatki v Tabeli 8 in komentar na str. 7). Analizo, ki smo jo želeli opraviti v preteklem letu, smo zaradi nadaljevanja pandemije in s tem tudi ukrepov, prestavili.	vključeno v program dela 2022	Študentje se z načinom študija v prvem letniku šele spoznava tako po vsebini, ki jim je glede na to, da ustrezne predpriprave na program Pravo na gimnazijski ravni zaradi razpršenosti relevantnih vsebin po predmetih, ni, kot tudi po načinu in potrebni organiziranosti. Skok v prehodnosti v letu 2019/2020 za kar 14% točk, in samo malenkosten padec v letu 2020/2021, pri čemer je skok glede na pred kovidno leto še vedno dobrih 10%, je težko pojasniti samo z enim morebitnim razlogom (zaradi pandemije več časa na voljo za študij na eni strani, morebitna nižja zahtevnost zaradi potrebe po hitri prilagoditvi na novo digitalno okolje na strani pedagogov, kot dva izmed možnih vzrokov).
Doktorska komisija PF izdela predlog prenove študija in ga pripravi za obravnavo na senatu PF.	Naloga ostaja za leto 2022.	Doktorski študij v primerjavi s preteklimi leti ni doživel bistvenih sprememb. Potreben je resnejši razmislek o zasnovi doktorskega študija, predvsem v prvem letniku, kjer ob pričakovanem (in zaželenem) nadaljnjem nižanju števila vpisnih mest ni smiselno ohranjati načina predmetnega študija, razdrobljenega po številnih moduli. Kljub temu pa se je PF že lotila nekaterih nujnih posodobitev učnih načrtov ter nadaljevala z razpravo o temeljitejših spremembah v okviru Komisije za doktorski študij.

Študentke in študenti iz tujine so slabo integrirani z našimi študenti, predvsem zaradi posebnih predavanj (posebnih predmetov) v angleščini za študente iz tujine: Analizirati možnosti, da naši študenti vpišejo kot izbirne predmete tiste predmete, ki jih ponujamo Erasmus študentom in se predavajo v angleščini.	Naloga ostaja za leto 2022.	K vpisu nekaterih predmetov, ki so namenjeni izmenjavnim študentom, smo povabili tudi naše študente. Seznam teh predmetov pa je treba še povečati.
Upadanje števila domačih študentk in študentov, ki odhajajo na študijske izmenjave in prakso v tujino: Izdelava analize razlogov za upad števila študentk in študentov ter predlogi za njihovo odpravo.	vključeno v program dela 2022	Na podlagi analize vzrokov bomo lahko ugotovili, na kakšne načine še spodbuditi naše študente k večji udeležbi. Pri tem je zaželeno sodelovanje s Študentskim svetom.
Premajhno število objav, ki so visoko vrednotene po merilih ARRS (in potrebne za habilitacijo) in so pogoj za prijavo projektov in za habilitacije: Proučiti možnost uvedbe dodatnih stimulacij za povečanje števila objav (npr. še dodatno preko IRD sredstev) in izdelati analizo meril UL in NAKVISa za izvolitve v nazive ter oblikovati predloge sprememb.	delno realizirano v letu 2021; vključeno v program dela 2022	Z zadovoljstvom pa ugotavljamo, da se je trend višanja števila objav znanstvenih člankov, še posebej v primerjavi z objavami prispevkov kot delov monografij, nadaljeval tudi v letu 2020/2021 (Tabela 23).
Premajhno število mednarodnih projektov (tako z vidika prijav kot samega izvajanja) – razmislek v smeri finančne spodbude prijav: Proučiti možnost pedagoške razbremenitve za čas oblikovanja prijave na projekt in analizirati pravne podlage za pedagoško razbremenitev asistentov (izdelava morebitnih predlogov sprememb pravnih podlag).	delno realizirano v letu 2021; vključeno v program dela 2022	Analiza je pokazala, da pedagoška razbremenitev ni mogoča, pedagoge pa se je dodatno seznanilo z možnostjo povračila stroškov s prijavami na projekte (razpis ARRS). Razveseljivo pa je, da se je v letu 2020/2021 nadaljeval trend porasta v pridobivanju evropskih projektov, kjer je Pravna fakulteta konzorcijska partnerica (Tabela 22).

Izdelati obrazec z vsemi glavnimi parametri, potrebnimi za uspešno prijavo projekta, ki bo v pomoč zlasti tistim, ki projekt prijavljajo prvič.		
Pomanjkanje prostora v knjižnici za gradivo tako v skladišču kot v prostem pristopu: Natančna analiza starejšega gradiva z morebitnih izločanjem neaktualnega gradiva; zamenjava obstoječih polic v skladišču s premikajočimi, ki zagotavljajo večji skladiščni prostor.	ostaja na ravni predloga	Na ogled skladiščnih prostorov je prišel predstavnik podjetja, ki dobavlja premične police. Prvotna ideja, da bi premične police namestili v manjši skladiščni prostor, se je izkazala za neustrezno (nizki stropi, razporeditev stebrov in razporeditev luči). Pridobitev ne bi bila dovolj učinkovita, dejansko ne bi opravičila velikih stroškov. Dodatno se bo proučila možnost o zamenjavi polic v večjem skladiščnem prostoru.
Proces izbire založniških projektov ni dovolj jasen in predvidljiv: Pripraviti merila in postopek za izbiro založniških projektov.	naloga ostaja za leto 2022	Fakulteta je pričela oblikovati procesna pravila, ki bodo povečala transparentnost odločanja, s poudarkom na vsebinskih merilih. Fakulteta je v letu 2021 sodelovala v delovni skupini za ustanovitev Založbe Univerze v Ljubljani (ZUL), kar bo tudi na to aktivnost pomembno vplivalo.
Osrednja slovenska pravniška revija Pravniki (PF je njen sozaložnik) ni vključena v bazo SSCI, zato so objave v njej slabo ovrednotene v postopkih habilitacije in pri pridobivanju projektov: Nadaljevati s postopki uvrstitve v bazo SSCI.	vključeno v program dela 2022	Revija je že uvrščena v mednarodni bibliografski bazi Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur (IBZ) in CSA Philosopher's Index, nadaljevati pa je treba s prizadevanji za uvrstitev te revije v bazo SSCI. Trenutno poteka postopek njene evalvacije za sprejem v postopek za vključitev.
Komisija za študentske zadeve pripravi predlog ustrezne pravne podlage za lastno učinkovitejše delo..	realizirano	Komisija za študentske zadeve, ki odloča o izjemnih vpisih v višji letnik, podaljšanih statusa in podelitvi statusa študenta s posebnimi potrebami, je v letu 2021 sprejela dolgo časa prej napovedane Okvirne smernice za pripravo vlog https://www.pf.uni-lj.si/media/okvirne.smernice.ksz.pdf
Izdelati analizo, iz katere bo razvidno, kdo od zaposlenih pedagogov se je v zadnjih nekaj letih udeležil kakšnega izobraževanja s področja	vključeno v program dela 2022	Načrtovana analiza ni bila narejena. Za krepitev andragoškega znanja pa smo na fakulteti za zaposlene organizirali izobraževanje o kakovostnem ocenjevanju, ki

pedagogike. Na osnovi tega spodbujati k udeležbi predvsem tiste, ki se takšnih izobraževanj še niso udeležili in asistente.		ga je izvedel Center za pedagoško izobraževanje FF UL.
Preučitev tehničnih možnosti za klimatizacijo prostorov in priprava javnega razpisa.	vključeno v program dela 2022	Zlasti v poletnih mesecih je v določenih pisarnah delo bistveno oteženo in bi klimatizacija pripomogla k večji delovni učinkovitosti. Pri načrtovanju je pomembno, da se upošteva tudi koronavirus, da ne bi bile naprave vir prenosov.
Na podlagi analize prezračevanja stavbe fakultete je bil v seminarju št. 5 nameščen sistem za dodatno lokalno prezračevanje prostora.	večinsko realizirano konec leta 2021 in v začetku leta 2022	S to pomembno investicijo fakultete smo zagotovili optimalno prezračevanje prostora seminarja št. 5, s čimer bo lahko njegova uporabnost bistveno večja in kar je najpomembnejše, ukrep je pomemben iz vidika varovanja zdravja študentov in zaposlenih na fakulteti.
Izdelava analize, kateri so tisti postopki, kjer bi bilo mogoče elektronsko podpisovanje.	realizirano	V administrativne postopke na fakulteti smo v letu 2021 v veliki meri uvedli digitalno oz. elektronsko podpisovanje. S postopkom bomo nadaljevali tudi v prihodnosti. Prav tako skušamo elektronsko poslovanje uvesti v vse segmente delovanja fakultete. Med drugim vpeljujemo uporabo elektronskega arhiva GC na vedno nova področja delovanja znotraj fakultete.
Analiza pedagoške obremenitve zaposlenih po katedrah z namenom ugotoviti, kje bi bile nove zaposlitve najbolj potrebne.	delno realizirano v letu 2021; vključeno v program dela 2022	V letu 2021 je bilo zaposlenih nekaj novih asistentov, če so katedre izrazile potrebo po tem. Ni bil izdelan natančnejši daljnoročni načrt zaposlovanja po katedrah.

4.3 Zakonske in druge pravne podlage, ki urejajo delovanje Univerze v Ljubljani

- **Ustava Republike Slovenije** (Ur. l. RS, št. 33I/1991-I, 42/1997, 66/2000, 24/2003, 69/2004, 68/2006, 47/2013, 47/2013, 75/16);
- **Zakon o visokem šolstvu** (Ur. l. RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/11 - ZUPJS-A, 40/12 - ZUJF, 57/12 - ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/2016, 61/17 - ZUPŠ in 65/17);
- **Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov** (Ur. l. RS, št. 7/11, 34/11 - odl. US, 64/12, 12/13, 38/16 in 35/17);

- **Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva Republike Slovenije 2011–2020** (Ur. l. RS, št. 41/2011);
- **Statut Univerze v Ljubljani** (Ur. l. RS, št. 4/17, 56/17);
- **Odlok o preoblikovanju Univerze v Ljubljani** (Ur. l. RS, št. 28/2000, 33/2003, 79/2004, 36/2006, 18/2009, 83/2010);
- **Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 69/2002, 115/2005, 22/2006-UPB1, 61/2006-ZDru-1, 112/2007, 9/2011, 57/2012-ZPOP-1A) in ostali predpisi s področja raziskovalne in razvojne dejavnosti;
- **Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020** (Ur. l. RS, št. 43/2011).

Službe Univerze v Ljubljani pri svojem delu uporabljajo tudi vse druge zakone in pravilnike posameznega področja, npr. kadrovskega, finančnega, veterinarskega, področja kulture ipd.

Vse predpise, ki urejajo poslovanje Univerze v Ljubljani kot celote, Univerza v Ljubljani objavlja na spletni strani: http://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/organizacija_pravilniki_in_porocila/predpisi_statut_ul_in_pravilniki/.